

**(ร่าง) แผนปฏิบัติการระดับชาติ
ว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2
(พ.ศ. 2566 - 2570)**

**จัดทำโดย
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ร่วมกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**

(ร่าง) แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

จัดทำโดย

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ร่วมกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

คำนำ

แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป็นกรอบนโยบายระดับชาติที่กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้กับภาคส่วนต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชาชนและชุมชนไม่ให้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลมาจากการประกอบธุรกิจ ป้องกัน บรรเทา หรือแก้ไขปัญหา หรือผลกระทบเชิงลบอันเกิดจากการประกอบธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมแนวทางการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อและเคารพสิทธิมนุษยชนตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) โดยมุ่งหวังให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) พัฒนต่อยอดมาจากแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) บนพื้นฐานของการนำหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights : UNGPs) มาปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยเชื่อมโยงเข้ากับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2566-2570) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) พันธกรณีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและกลไก Universal Periodic Review ตลอดจนมาตรฐานสากลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคำนึงถึงบริบทของสถานการณ์และสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป อาทิ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สถานการณ์ความขัดแย้งทั้งในประเทศระหว่างประเทศ โดยในกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นจากระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และระดับพื้นที่

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ของประเทศไทย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกภาคส่วนจะร่วมมือกันบูรณาการการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ เพื่อนำแผนปฏิบัติการฯ ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมาย และสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

กระทรวงยุติธรรม
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
มีนาคม 2566

สารบัญ

หน้า

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	1
บทที่ 1 ความเป็นมาในการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)	5
1.1 หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน	5
1.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในบริบทของ ต่างประเทศ	7
1.3 การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	8
1.4 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) กับแผนและนโยบายระดับชาติ เป้าหมายการพัฒนา อย่างยั่งยืน และมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากล	9
บทที่ 2 กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)	13
2.1 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)	13
2.2 กรอบระยะเวลาบังคับใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)	14
2.3 กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)	14
บทที่ 3 สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)	18
3.1 แผนปฏิบัติการด้านแรงงาน	18
3.1.1 สถานการณ์ในภาพรวมและข้อท้าทาย	18
3.1.2 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน	29
3.1.3 ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น	30

3.1.4 เป้าหมาย และตัวชี้วัดภาพรวมรายด้าน	32
3.1.5 แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด	34
3.2 แผนปฏิบัติการด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	81
3.2.1 สถานการณ์ในภาพรวมและข้อท้าทาย	81
3.2.2 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน	90
3.2.3 ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น	91
3.2.4 เป้าหมาย และตัวชี้วัดภาพรวมรายด้าน	93
3.2.5 แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด	95
3.3 แผนปฏิบัติการด้านนกอพยพป้องกันสิทธิมนุษยชน	148
3.3.1 สถานการณ์ในภาพรวมและข้อท้าทาย	148
3.3.2 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน	152
3.3.3 ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น	152
3.3.4 เป้าหมาย และตัวชี้วัดภาพรวมรายด้าน	154
3.3.5 แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด	155
3.4 แผนปฏิบัติการด้านการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ	178
3.4.1 สถานการณ์ในภาพรวมและข้อท้าทาย	178
3.4.2 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน	186
3.4.3 ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น	187
3.4.4 เป้าหมาย และตัวชี้วัดภาพรวมรายด้าน	187
3.4.5 แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด	189
บทที่ 4 กลไกการกำกับ ดูแล ติดตาม รายงาน และประเมินผลแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)	218
4.1 กลไกการกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)	218
4.2 การติดตามและรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)	218
4.3 การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)	219

บทสรุปผู้บริหาร

ความเป็นมา

ประเทศไทยโดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบและประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) ตั้งแต่วันที่ 29 ตุลาคม 2562 เป็นต้นมา โดยที่ผ่านมานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมกันดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามเนื่องจากแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 มีกำหนดหมดวาระลงในปี 2565 ดังนั้น กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในฐานะหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว จึงได้ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ขึ้น ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการช่วยผลักดันให้เกิดการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมต่อไป

กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 จัดทำขึ้นตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือว่าด้วยแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (Guidance on National Action Plans on Business and Human Rights, UN Working Group on Business and Human Rights) โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน (Participatory Process) บนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน (Human Rights) หลักการไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discrimination) หลักความโปร่งใส (Transparency) และหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) โดยที่ผ่านมา กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ดำเนินการทบทวนประเด็นสำคัญ 4 ด้าน ตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 ได้แก่ 1) ด้านแรงงาน 2) ด้านชุมชนที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 3) ด้านนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และ 4) ด้านการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ และนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 นอกจากนี้ ยังได้ศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้จากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม องค์กรระหว่างประเทศ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งที่ได้มาในรูปแบบเอกสาร แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสำรวจความคิดเห็น และการมีส่วนร่วม

ในการประชุมต่าง ๆ โดยนำมาพิจารณาประกอบกับสถานการณ์ ข้อจำกัด และบริบทต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาของการบังคับใช้แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 กล่าวคือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตลอดจนประเด็นร่วมสมัยที่สะท้อนจากความคิดเห็นของภาคส่วนต่าง ๆ เช่น สถานการณ์สงคราม สถานการณ์โรคระบาด ปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การคุ้มครองกลุ่มเปราะบาง อาทิ เด็ก สตรี ผู้พิการ ผู้มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่มชาติพันธุ์ ผู้ที่ทำงานด้านการบริการทางเพศ เป็นต้น จากนั้น ได้นำข้อมูลทั้งหมดข้างต้นมาประมวลจัดทำเป็นร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 และได้เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ตลอดทั้งกระบวนการด้วย ทั้งนี้ กระบวนการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ทั้งหมดอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งตั้งขึ้นภายใต้คณะกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย จากนั้น จึงได้เสนอไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อขอรับความเห็นชอบและประกาศใช้ต่อไป

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ประกอบด้วยเนื้อหา 4 บทหลัก คือ

บทที่ 1 ความเป็นมาของการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ประกอบด้วยภาพรวมความเป็นมาของหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ความเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการฯ กับแผนและนโยบายระดับชาติอื่น ๆ และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

บทที่ 2 กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ประกอบด้วยกรอบแนวคิดการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 กรอบระยะเวลาบังคับใช้แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 และกระบวนการขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2

บทที่ 3 สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ประกอบด้วย 1) แผนปฏิบัติการด้านแรงงาน 2) แผนปฏิบัติการด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 3) แผนปฏิบัติการด้านนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และ 4) แผนปฏิบัติการด้านการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ โดยเนื้อหาของแผนปฏิบัติการแต่ละด้าน ประกอบด้วย สถานการณ์ในภาพรวม และข้อท้าทาย ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น และแผนปฏิบัติการ และตัวชี้วัด

บทที่ 4 กลไกการกำกับ ดูแล ติดตาม รายงาน และประเมินผลแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ประกอบด้วย กลไกการกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 การติดตามและรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 และการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2

กลไกการกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธานอนุกรรมการ และมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นอนุกรรมการฯ จะเป็นกลไกหลักในการกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร จะเป็นอีกกลไกที่ช่วยกำกับดูแลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ในระดับพื้นที่ด้วย ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ ทั้ง 2 คณะ จะประชุมเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

การติดตามและรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะได้ติดตามผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 อย่างต่อเนื่อง ผ่านทาง 3 ช่องทาง ได้แก่ (1) ผู้ประสานงานหลักประจำหน่วยงาน (Focal Point) (2) การจัดทำหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (3) การรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ผ่านระบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (<http://nap.rlpd.go.th>) ทั้งนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 เสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 และจะนำไปรวบรวมเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ระยะครึ่งรอบและระยะเต็มรอบเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะจัดจ้างที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ และมีความเป็นกลาง มาดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 โดยแบ่งออกเป็น 2 รอบ ดังนี้ (1) ระยะครึ่งรอบ (ระหว่าง พ.ศ. 2566 – 2568) และ (2) ระยะเต็มรอบ (ระหว่าง พ.ศ. 2568 – 2570) เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 โดยกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะได้นำเสนอรายงานการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ระยะครึ่งรอบ และระยะเต็มรอบ ต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และ คณะกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ จากนั้น จะนำเสนอคณะรัฐมนตรี พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชนต่อไป

บทที่ 1

ความเป็นมาในการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติ ว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

1.1 หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs)

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเด็นเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจในเวทีระหว่างประเทศ โดยมีการแต่งตั้ง ศาสตราจารย์ John Ruggie ผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติด้านสิทธิมนุษยชน กับบริษัทข้ามชาติ และองค์กรเอกชนศึกษาสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนกับการดำเนินธุรกิจอย่างจริงจัง โดยผลจากการศึกษาได้รับการรับรองจากคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ และจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ในชื่อว่า หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights : UNGPs)

แม้ว่าสถานะทางกฎหมายของหลักการ UNGPs นั้น ไม่ได้ก่อให้เกิดพันธกรณีที่รัฐต้องปฏิบัติตาม แต่เป็นเอกสารสำคัญที่ให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนกำหนดบทบาทหน้าที่ให้กับภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคธุรกิจ รวมทั้งวางแนวทางการดำเนินธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนควรดำเนินการควบคุมกันอย่างไร มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างไร เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ได้นำเอาหลักการ UNGPs ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศตนเอง

จากการศึกษา พบว่า หลักการ UNGPs ได้กำหนดหลักการสำคัญ โดยแยกเป็นเสาหลัก 3 เสา โดยแต่ละเสา มีการกล่าวถึงหลักการพื้นฐาน และหลักการดำเนินการ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

เสาหลักที่ 1 การคุ้มครอง (Protect) (ข้อ 1-10) กำหนดหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กล่าวคือ รัฐจะต้องปกป้องและคุ้มครองบุคคลไม่ให้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิ และเสรีภาพขั้นพื้นฐานภายใต้พันธกรณีสิทธิมนุษยชนที่รัฐเป็นภาคี ไม่ว่าจะเป็นการละเมิดนั้นจะมาจากรัฐเอง องค์กรธุรกิจ หรือบุคคลภายนอก แม้ว่ารัฐจะไม่ต้องรับผิดชอบต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่กระทำโดยเอกชน แต่รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องกำหนดให้มีการใช้ขั้นตอนที่เหมาะสมในการป้องกัน สืบสวน สอบสวน ลงโทษ และเยียวยาผลจากการกระทำที่มีขอบดังกล่าว โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ นโยบาย แนวปฏิบัติ หรือกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองหลักสิทธิมนุษยชน

นอกจากนี้ รัฐมีหน้าที่กำหนดความคาดหวังต่อภาคธุรกิจให้ชัดเจนว่าจะต้องมีการเคารพหลักสิทธิมนุษยชน ในการประกอบธุรกิจด้วย ซึ่งหลักการในการทำงานของรัฐนั้น สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ทั้งในแง่การตรากฎหมาย

และการบังคับใช้กฎหมาย การรับประกันกับภาคธุรกิจว่ากฎหมายและนโยบายจะไม่เป็นอุปสรรคในการทำธุรกิจ แต่จะเป็นการส่งเสริมให้ภาคธุรกิจสามารถทำธุรกิจได้ภายใต้หลักสิทธิมนุษยชน การจัดให้มีแนวปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ในการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนทั้งกับภาคธุรกิจเอง และองค์กรธุรกิจที่รัฐร่วมทำธุรกรรมพาณิชย์ด้วย และทั้งในพื้นที่ทั่วไป และในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตลอดจนรัฐจะต้องให้การรับรองว่า องค์การต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจเองมีความเข้าใจ และคำนึงถึงพันธกรณีสิทธิมนุษยชน ตลอดจน พร้อมที่จะให้ข้อมูลข่าวสาร และให้การสนับสนุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เสาหลักที่ 2 การเคารพ (Respect) (ข้อ 11-24) กำหนดให้องค์กรธุรกิจ รวมถึงรัฐวิสาหกิจ ต้องดำเนินธุรกิจด้วยความเคารพสิทธิมนุษยชน หลักเลี่ยงการละเมิดสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่น ตลอดจน พิจารณาทบทวนผลกระทบทางลบจากการดำเนินธุรกิจขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ หน้าที่ของรัฐวิสาหกิจ และภาคธุรกิจในการดำเนินธุรกิจด้วยความเคารพสิทธิมนุษยชนนั้น สามารถดำเนินการได้ในรูปแบบของการเคารพ และปฏิบัติตามกฎหมายที่ตราไว้เพื่อปกป้องและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของประชาชนในประเทศ การไม่กระทำ การละเมิดหรือหลีกเลี่ยงการละเมิด รวมถึงจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้น และจัดทำประเมินความเสี่ยงในการ ละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) เพื่อวางแผนป้องกันผลกระทบและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยอาจเริ่มต้นจากการที่องค์กรธุรกิจกำหนดนโยบาย และกระบวนการที่เหมาะสมกับขนาดและสภาพแวดล้อมของธุรกิจ โดยมีการวางนโยบายในการเคารพสิทธิมนุษยชน ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารสูงสุด เพื่อแสดงให้เห็นถึงความคาดหวังด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กรต่อบุคลากร หุ้นส่วนทางธุรกิจ และคู่สัญญาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ในการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบและเคารพสิทธิมนุษยชนนั้น จะต้องมีการติดตาม ผลกระทบอย่างใกล้ชิด ซึ่งการทำ HRDD นี้ไม่ใช่กระบวนการทำครั้งเดียวจบ แต่ต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และสื่อสารต่อสาธารณะด้วย โดยครอบคลุมผลกระทบทั้งที่องค์กรธุรกิจนั้นก่อขึ้นเอง มีส่วนในการก่อให้เกิด ผลกระทบ และผลกระทบที่เกิดจากบรรดาห่วงโซ่ที่เป็นสายสัมพันธ์ทางธุรกิจ เช่น คู่ค้า ผู้รับเหมา ผู้จัดหาวัตถุดิบ ฯลฯ รวมถึงมีการระบุผลกระทบทางลบด้านสิทธิมนุษยชนที่องค์กรธุรกิจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งที่เกิดขึ้นแล้ว และที่มีความเสี่ยงว่าจะเกิดขึ้น โดยให้มีการประเมินความเสี่ยงและผลกระทบโดยผู้เชี่ยวชาญจากข้างนอก หรืออาจมาจากภายในองค์กรเองก็ได้ แต่ต้องมีความเป็นอิสระ และจัดให้มีการปรึกษาหารืออย่างจริงจังระหว่าง ผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน สร้างการบูรณาการสิ่งที่ค้นพบจากการประเมินเข้ากับการดำเนินธุรกิจ เพื่อป้องกันหรือ ลดผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน สร้างตัวชี้วัดเพื่อติดตามประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาผลกระทบ แสดงความ โปร่งใสในกระบวนการดังกล่าว เพื่อให้แน่ใจว่าปัญหาได้รับการแก้ไขเยียวยา ซึ่งในการลงมือเยียวยาบรรเทา ผลกระทบหรือปัญหาไม่ใช่กระทำโดยองค์กรธุรกิจแต่เพียงแห่งเดียวเท่านั้น แต่ต้องพิจารณาให้ผู้มีส่วนได้เสียได้มี ส่วนร่วมในการเยียวยาด้วย ไม่ว่าจะผลกระทบหรือปัญหานั้นจะเกิดขึ้นในกรณีที่องค์กรธุรกิจเป็นผู้ก่อเองโดยตรง หรือมีส่วนในการก่อให้เกิดผลกระทบดังกล่าว

เสาหลักที่ 3 การเยียวยา (Remedy) (ข้อ 25-31) กำหนดให้เป็นหน้าที่ของทั้งภาครัฐและองค์กรธุรกิจที่จะต้องร่วมกันเยียวยาผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากองค์กรธุรกิจ โดยรัฐควรใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้ง 2 มิติ ได้แก่ มิติกระบวนการยุติธรรมภายในประเทศ (Judicial Process) เพื่อการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ และมิติกลไกการร้องทุกข์เยียวยานอกกระบวนการยุติธรรม (Non-Judicial Process) ที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงรัฐต้องพิจารณาแนวทางอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงกลไกการเยียวยาที่ไม่ใช่ของรัฐด้วย ซึ่งต้องมีความโปร่งใส เป็นธรรม เข้าถึงได้ มีวิธีพิจารณาที่ชัดเจน สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน สร้างการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมกับผู้ได้เสีย ในส่วนบทบาทขององค์กรธุรกิจ องค์กรธุรกิจเองควรจัดให้มีหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกลไกการร้องทุกข์เยียวยาที่มีประสิทธิภาพเพื่อจะได้แก้ไขปัญหาดังแต่ต้นทางและเยียวยาได้โดยตรง

1.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในบริบทของต่างประเทศ

ปัจจุบัน 30 ประเทศทั่วโลกได้มีการบรรจุประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนไว้ในเอกสารระดับชาติแล้ว โดยมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปตามแต่บริบทของแต่ละประเทศ ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้

1.2.1 ประเทศที่จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะ (Stand-Alone Plan) มีทั้งหมด 26 ประเทศ ประกอบด้วย สหราชอาณาจักร เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ ลิทัวเนีย สวีเดน นอร์เวย์ โคลอมเบีย สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี เยอรมนี โปแลนด์ เบลเยียม ชิลี สาธารณรัฐเช็ก ไอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก สโลวีเนีย เกาหลีใต้ ไทย ญี่ปุ่น เปรู ยูกันดา ปากีสถาน อย่างไรก็ตาม รูปแบบ เนื้อหา และสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการฯ ของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันออกไป โดยหลายประเทศจัดทำขึ้นในรูปแบบกรอบแนวทางการดำเนินงาน (Guidelines) กว้าง ๆ โดยไม่มีตารางระบุแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน บางประเทศ เช่น สเปน จัดทำแผนปฏิบัติการฯ โดยกำหนดเนื้อหาเฉพาะเสาที่ 1 และเสาที่ 3 เนื่องจากเป็นส่วนที่รัฐสามารถดำเนินการได้ ในขณะที่บางประเทศมีการกำหนดกิจกรรม และหน่วยงานรับผิดชอบ ไว้อย่างชัดเจน เช่น ฝรั่งเศส เดนมาร์ก เป็นต้น

1.2.2 ประเทศที่กำหนดให้ประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เป็นส่วนหนึ่งของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Included as part of National Human Rights Action Plan) โดยไม่ได้จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะ ได้แก่ เกาหลีใต้ จอร์เจีย และเม็กซิโก

1.2.3 ประเทศที่จัดทำแผนปฏิบัติการที่มีลักษณะใกล้เคียง คือ สหรัฐอเมริกา ซึ่งได้จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการประกอบธุรกิจที่มีความรับผิดชอบ (National Action Plan on Responsible Business Conduct) ซึ่งเป็นการอ้างอิงจากแนวทางของ OECD Guidelines for Multinational Enterprises เพิ่มเติมจากประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งครอบคลุมความรับผิดชอบของภาคธุรกิจในมิติสิ่งแวดล้อม สิทธิแรงงาน และการต่อต้านการทุจริตด้วย

ทั้งนี้ ในทางระหว่างประเทศ คณะทำงานสหประชาชาติฯ ได้เน้นย้ำมาโดยตลอดว่าการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละประเทศ และไม่มีรูปแบบตายตัว ดังนั้น จึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสม และบริบทของแต่ละประเทศ แต่สิ่งสำคัญที่สุด คือ ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

1.3 การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อและเคารพสิทธิมนุษยชน โดยประเทศไทยได้ตอบรับข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งให้คำมั่นในเวทีการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนภายใต้กระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ 2 เมื่อปี 2559 ว่าจะนำหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในประเทศ จึงเป็นที่มาของการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business And Human Rights : NAP) ในประเทศไทย ด้วยความมุ่งมั่นที่จะแปลงหลักการ UNGPs มาสู่การปฏิบัติให้เกิดผลภายในประเทศอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชาชนและชุมชนไม่ให้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลมาจากการประกอบธุรกิจ ป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาหรือผลกระทบเชิงลบอันเกิดจากการประกอบธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมแนวทางการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อและเคารพสิทธิมนุษยชนตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) โดยมุ่งหวังให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 ได้จัดทำขึ้นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ผ่านการเก็บข้อมูลสถานการณ์ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ และผ่านกระบวนการกลั่นกรอง วิพากษ์ ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาตามลำดับ จนกระทั่งวันที่ 29 ตุลาคม 2562 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบและประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) เป็นฉบับแรกของประเทศไทย และภูมิภาคเอเชีย ส่งผลให้ประเทศไทยได้รับการชื่นชมอย่างกว้างขวางจากนานาประเทศ

ที่ผ่านมา ภายหลังจากที่รัฐบาลได้ประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) ทุกภาคส่วนได้ร่วมกับขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ด้วยเหตุที่แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) กำลังจะหมดวาระลงในปี 2565 กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ในฐานะหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ จึงได้ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ด้วยความมุ่งหวังให้การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม

1.4 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) กับแผนและนโยบายระดับชาติ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากล

แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของการเชื่อมโยงหลักการ UNGPs เข้ากับบริบทของประเทศไทย โดยพิจารณาประกอบยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566–2570) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566–2570) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) พันธกรณีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและกลไก Universal Periodic Review ตลอดจนมาตรฐานสากลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนปฏิบัติการฯ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในหลายมิติ อาทิ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นเครื่องมือในการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมให้ภาคธุรกิจดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อและเคารพสิทธิมนุษยชน การสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม โดยแผนปฏิบัติการฯ มุ่งแก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติด้านสิทธิแรงงานและการประกอบอาชีพ โดยอาศัยเหตุทางเพศ ความพิการด้านร่างกาย สถานะ หรือเหตุอื่น เพื่อสร้างความเสมอภาคให้กับประชาชนในการเข้าถึงโอกาสการทำงาน การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งแผนปฏิบัติการฯ ได้เน้นความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ผลักดันการดำเนินโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อมให้ต้องทำการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (EIA) โดยเน้นถึงหน้าที่และความรับผิดชอบต่อของภาคธุรกิจ ทั้งการประกอบธุรกิจภายในหรือการลงทุนข้ามพรมแดน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าวสามารถเข้าถึงข้อมูล และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริง และในกรณีที่ได้รับความเสียหาย ผู้เสียหายจะต้องได้รับการช่วยเหลือเยียวยาอย่างเป็นธรรมโดยไม่ล่าช้า **การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ** โดยกำหนดเป้าหมายระบบบริหารจัดการภาครัฐ “ภาครัฐของประชาชน และเพื่อประชาชน” โดยแผนปฏิบัติการฯ ให้ความสำคัญกับการสร้างหรือปรับปรุงกลไกการร้องทุกข์และการเยียวยาให้มีประสิทธิภาพ มีกลไกการติดตามและรายงานผลให้กับประชาชนผู้ร้องเรียนผ่านทางช่องทาง การสื่อสารหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้สามารถสื่อสารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิบัติการฯ มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในหลายประเด็น อาทิ ประเด็นการต่างประเทศ ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ประเด็นพื้นที่และเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล ประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ประเด็นพลังทางสังคม ประเด็นเศรษฐกิจฐานราก ประเด็นความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ประเด็น การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเด็นกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม รวมถึงแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อันเป็นผลมาจากสถานการณ์ COVID-19

แผนการปฏิรูปประเทศ แผนปฏิบัติการฯ มีความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในหลายด้าน อาทิ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านสังคม ด้านพลังงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบ ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนปฏิบัติการฯ มีความสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ในหลายหมวดหมาย อาทิ หมวดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค หมวดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ หมวดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะ ที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน หมวดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความ ค้ำครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม หมวดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ หมวดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และหมวดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

(ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) แผนปฏิบัติการฯ มีความสอดคล้องกับ (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) ในนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 1 การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ที่มุ่งเน้นให้สังคมไทย อยู่ร่วมกันอย่างสันติและเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน และพร้อมธำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 6 การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้าย ถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการแรงงานกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ ให้มีความสมดุลระหว่างมิติ ความมั่นคง เศรษฐกิจ และหลักสิทธิมนุษยชน

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยแผนปฏิบัติการฯ มีความสัมพันธ์ กับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรายด้าน อาทิ ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ และแผนสิทธิมนุษยชนรายกลุ่มเปราะบาง อาทิ กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและสตรี กลุ่มนักปกป้อง สิทธิมนุษยชน กลุ่มคนพิการ และกลุ่มหลากหลายทางเพศ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) แผนปฏิบัติการฯ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในหลายเป้าหมาย อาทิ เป้าหมายที่ 5 ความเท่าเทียมทางเพศ เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึงให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำ และการจ้างงานเต็มที่ และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ 9 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสนับสนุนนวัตกรรม เป้าหมายที่ 10 การลดความเหลื่อมล้ำ และเป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นต้น

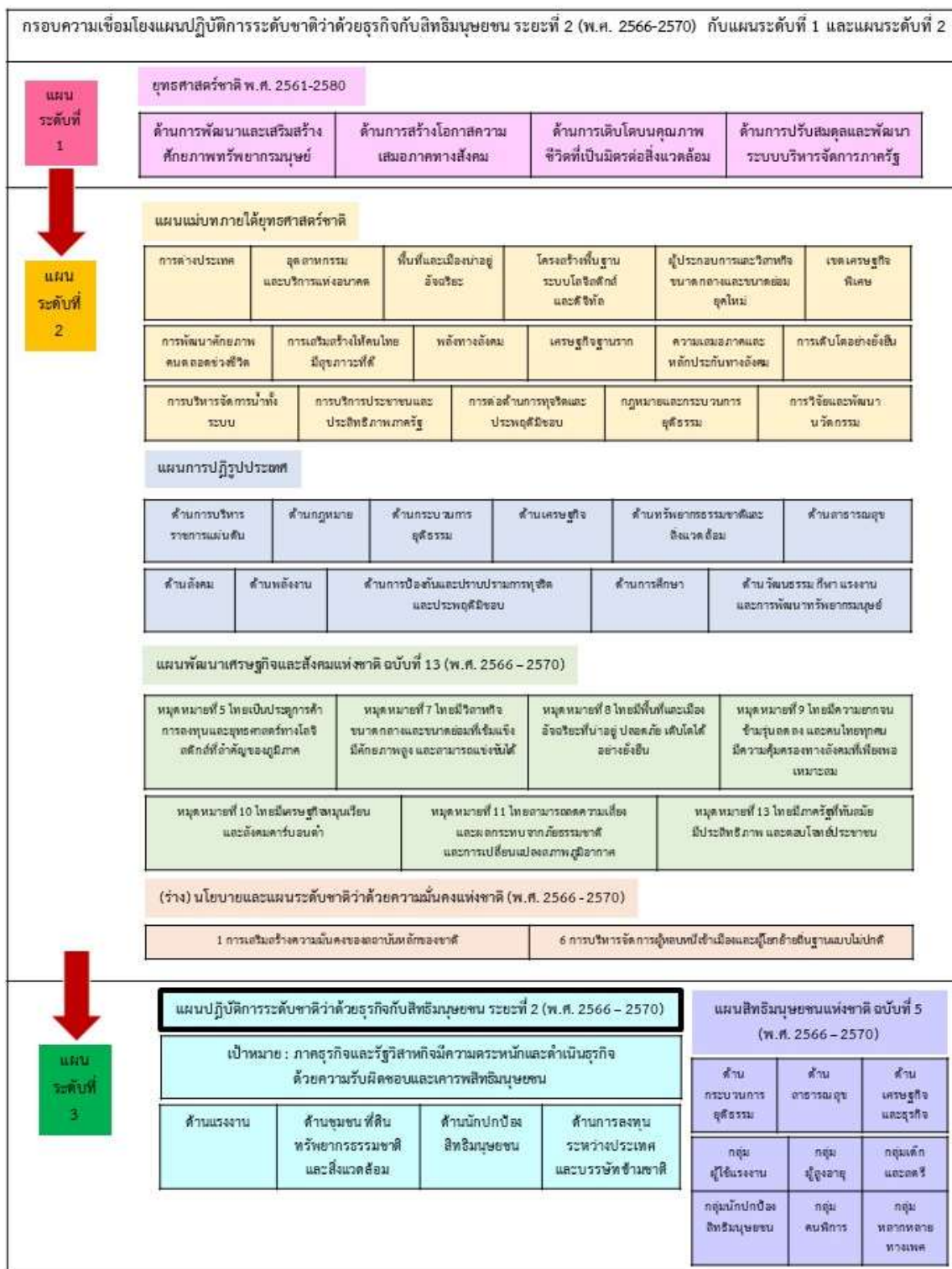
พันธกรณีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี แผนปฏิบัติการฯ มีความสอดคล้องกับพันธกรณีภายใต้สนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี อาทิ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant On Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination: ICERD) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention of the Rights of the Child : CRC) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women : CEDAW) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention of the Rights of Persons with Disabilities : CRPD) เป็นต้น

ข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยได้รับจากกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และกลไก Universal Periodic Review การจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ได้คำนึงถึงข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยได้รับจากคณะกรรมการสหประชาชาติประจำสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ รวมถึงข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยได้รับจากกลไกพิเศษของสหประชาชาติ โดยเฉพาะคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Working Group on Business and Human Rights) นอกจากนั้น ยังได้คำนึงถึงข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยได้รับมาจากการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนภายใต้กลไก UPR รอบที่ 3 เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2564 ทั้งนี้ ประเทศไทยได้ให้คำมั่นโดยสมัครใจ (Voluntary Pledge) ในการพิจารณาแนวทางส่งเสริมมาตรการบังคับสำหรับภาคธุรกิจในการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านด้วย

มาตรฐานสากลอื่น ๆ อาทิ มาตรฐานด้านแรงงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) ที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี มาตรฐานการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ (Responsible Business Conduct : RBC) ขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) ซึ่งรวมถึง OECD Guidelines for

Multinational Enterprises, OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct ข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติในภูมิภาค ฯลฯ

แผนภาพที่ 1 กรอบความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน กับแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2

บทที่ 2

กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

2.1 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) จัดทำขึ้นตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือว่าด้วยแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (Guidance on National Action Plans on Business and Human Rights, UN Working Group on Business and Human Rights) โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน (Participatory Process) บนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน (Human Rights) หลักการไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discrimination) หลักความโปร่งใส (Transparency) และหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) โดยได้ดำเนินการทบทวนประเด็นสำคัญ 4 ด้าน ตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 ได้แก่ 1) ด้านแรงงาน 2) ด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) ด้านนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และ 4) ด้านการลงทุน ระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ ประกอบกับการศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 ทั้งในส่วนของการพัฒนาการ ปัญหา อุปสรรค ข้อท้าทาย รวมทั้งข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้จากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม องค์กรระหว่างประเทศ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งที่ได้มาในรูปแบบเอกสาร แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสำรวจความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในการประชุม ตลอดจนพิจารณาประกอบกับสถานการณ์บริบทต่าง ๆ ซึ่งประเด็นร่วมสมัย อาทิ สถานการณ์ความขัดแย้ง สถานการณ์โรคระบาด ปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การคุ้มครองกลุ่มเปราะบาง (Protection of Vulnerable Groups) อาทิ เด็ก สตรี ผู้พิการ ผู้มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่มชาติพันธุ์ ผู้ที่ทำงานด้านการบริการทางเพศ เป็นต้น จากนั้น ได้นำข้อมูลทั้งหมดข้างต้นมาประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2

2.2 กรอบระยะเวลาบังคับใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) มีกำหนดระยะเวลาบังคับใช้ 5 ปี โดยจะเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2570 ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับท่วงระยะเวลา

ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับ 3 อื่น ๆ เพื่อให้เกิดการดำเนินการที่มีความสอดคล้องและเป็นไปได้ในทิศทางเดียวกัน

2.3 กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 -2570)

(1) การศึกษาและวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ทำการศึกษาและและวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนงานด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และแผนปฏิบัติการฯ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลแผนปฏิบัติการฯ ให้มีความสอดคล้องกับแผน และนโยบายระดับชาติอื่น ๆ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2566-2570) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน พันธกรณีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และกลไก Universal Periodic Review มาตรฐานสากลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รายงานประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(2) การกำหนดกรอบแนวทางการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566 - 2570)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จัดทำกรอบแนวทางการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566–2570) เสนอต่อคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งกรอบแนวทางฯ จัดทำขึ้นภายใต้กรอบคู่มือว่าด้วยแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (Guidance on National Action Plans on Business and Human Rights, UN Working Group on Business and Human Rights)

(3) การรวบรวมและประมวลข้อมูล

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากภาคส่วนต่าง ๆ ผ่านทางหลากหลายช่องทาง เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ดังนี้

(3.1) การจัดทำหนังสือราชการเพื่อสอบถามข้อมูลและความเห็นจากส่วนราชการ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีหนังสือสอบถามข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี นอกจากนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ทุกหน่วยงานทบทวนกิจกรรมที่กำหนดในแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 เพื่อกำหนดประเด็นที่ประสงค์จะบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 โดยให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับนโยบายและแผนการดำเนินงาน ตลอดจนความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติเป็นสำคัญ

(3.2) การจัดทำแบบสอบถาม โดยได้ดำเนินการกำหนดประเด็นที่ต้องการรับข้อมูลจากผู้ทำแบบสอบถาม ใน 4 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สิทธิมนุษยชนกับการดำเนินธุรกิจ การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 และข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนและพัฒนาแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ทั้งนี้ ได้มีการเผยแพร่แบบสอบถามผ่านทางหลายช่องทางทั้งจดหมาย เว็บไซต์ LINE Application รวมถึงการประชุมต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2

(3.3) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570) โดยได้ร่วมกันจัดการประชุมฯ ดังกล่าว ในรูปแบบออนไลน์ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้แทนจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ประชาชน ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยภาคธุรกิจใน 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้

(3.4) การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกรายประเด็น (กลุ่มประเด็นแรงงาน กลุ่มประเด็นชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม กลุ่มประเด็นนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และกลุ่มประเด็นการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ) กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงและผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีหน้าที่ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 ทั้งบุคลากรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อรับทราบข้อมูลผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนทำความเข้าใจกับข้อท้าทายต่าง ๆ ในทางปฏิบัติ

(4) การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จัดทำร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 โดยการทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 ประกอบกับข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่รวบรวมตามแนวทางที่ได้กล่าวมาในข้อ (3) ทั้งที่ได้มาจาก

หนังสือราชการ แบบสอบถาม การประชุม การสัมภาษณ์เชิงลึก และช่องทางอื่น ๆ โดยนำมาพิจารณาประกอบกับสถานการณ์บริบทในปัจจุบัน แล้วจึงนำมาประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำเป็นร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 โดยกำหนดประเด็นหลัก 4 ประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 และเพิ่มเติมเนื้อหาประเด็นใหม่ที่ได้จากการศึกษาและการรับฟังความคิดเห็น

(5) การวิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570) โดยดำเนินการในรูปแบบออนไลน์ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้แทนจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ประชาชน ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยภาคธุรกิจใน 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้ หลังจากนั้น ได้มีการนำร่างแผนปฏิบัติการฯ ขึ้นสู่เว็บไซต์ตั้งแต่วันที่ 1-19 สิงหาคม 2565 และได้ขยายเวลาในการวิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการฯ ผ่านเว็บไซต์ ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม – 19 กันยายน 2565 และได้มีการขยายเวลาในการรับฟังความคิดเห็นเป็นครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 20 กันยายน – 19 ตุลาคม 2565 ทั้งนี้ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีโอกาสในการให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 อย่างทั่วถึง

(6) การปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ประมวลข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของทุกภาคส่วน ตามข้อ (5) และนำไปปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้น ได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน รวมทั้งได้ปรับแก้เป็นระยะ ๆ จนกระทั่งได้รับความเห็นชอบ

(7) การนำเสนอร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับความเห็นชอบและประกาศใช้

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้นำร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570) ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้รับความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 2566

บทที่ 3

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ยังคงครอบคลุมประเด็นหลัก (Key Priority Area) 4 ด้าน เช่นเดียวกับแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 ดังนี้ (1) แผนปฏิบัติการด้านแรงงาน (2) แผนปฏิบัติการด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (3) แผนปฏิบัติการด้านนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และ (4) แผนปฏิบัติการด้านการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ ซึ่งเนื้อหาของแผนปฏิบัติการแต่ละด้านจะประกอบด้วยสถานการณ์ในภาพรวมและข้อท้าทาย ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น แผนปฏิบัติการ (Action Plan) ซึ่งประกอบด้วย ประเด็นความเชื่อมโยงกับเสาหลักของหลักการ UNGPs โครงการ/กิจกรรม หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/สนับสนุน) กรอบระยะเวลา และตัวชี้วัด

3.1 แผนปฏิบัติการด้านแรงงาน (Labour)

3.1.1 สถานการณ์ในภาพรวมและข้อท้าทาย

สถานการณ์ภาพรวมด้านการคุ้มครองแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อกลุ่มแรงงานทุกประเภท โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานเปราะบาง รวมทั้งกระทบต่อภาคธุรกิจเป็นวงกว้าง อย่างไรก็ตาม แม้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จะส่งผลให้เกิดข้อท้าทายในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านแรงงาน แต่หลายกิจกรรมได้มีการดำเนินการแล้วเสร็จและมีความคืบหน้า ในขณะที่หลายกิจกรรมยังคงมีข้อท้าทายในการปฏิบัติ โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาระหว่างประเทศ/พัฒนาการด้านระหว่างประเทศ ประเทศไทยเป็นภาคีในอนุสัญญาหลักขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) จำนวน 6 ฉบับ จาก 8 ฉบับ โดยอีก 2 ฉบับอยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อให้สัตยาบัน คือ อนุสัญญา ฉบับที่ 87 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว ค.ศ. 1948 (ILO C87) และอนุสัญญา ฉบับที่ 98 ว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวและการเจรจาต่อรองร่วม ค.ศ.1949 (ILO C98) ในกรณีอนุสัญญา ILO C98 กระทรวงแรงงานได้เสนอแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ในรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ. อีกทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับที่ 189 ว่าด้วยงานที่มีคุณค่าสำหรับคนทำงาน บ้าน ค.ศ. 2011 (ILO C189) ทั้งนี้ การพิจารณาให้สัตยาบันต่ออนุสัญญา ILO C87 และ ILO C98 ยังคงเป็นข้อท้าทาย ในการสร้างความมั่นใจด้านการคุ้มครองแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติ จึงให้มีการพิจารณาให้สัตยาบัน และประเมินผลกระทบในมิติต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมต่อไป

นอกจากนี้ กระทรวงแรงงาน ร่วมกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ องค์การเพื่อความร่วมมือ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสหภาพยุโรป ดำเนินโครงการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานที่ยั่งยืนในภูมิภาคเอเชีย (Responsible Supply Chains In Asia) ระหว่างปี 2560 – 2563 และอยู่ระหว่างการศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสม ในการใช้แนวทางดำเนินงานเพื่อส่งเสริมปฏิญญาไตรภาคีเรื่องหลักการว่าด้วยสถานประกอบการข้ามชาติ และนโยบายสังคมขององค์การแรงงานระหว่างประเทศในบริบทของประเทศไทย

สำหรับพัฒนาการในทางระหว่างประเทศที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานที่โดดเด่น คือ การที่สหภาพยุโรป ได้มีมติปลดใบเหลืองเกี่ยวกับการทำประมงผิดกฎหมายแก่ประเทศไทย (Illegal, Unreported And Unregulated Fishing: IUU) สะท้อนการดำเนินการแก้ไขปัญหาและต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย รวมถึงการแก้ปัญหา การค้ามนุษย์และแรงงานที่ไม่ได้จดทะเบียนในภาคอุตสาหกรรมประมงจนเป็นผลสำเร็จ

การทบทวนกฎหมาย/กฎ/ระเบียบ รวมทั้งมาตรฐานด้านแรงงานภายในประเทศ แบ่งเป็นประเด็น ที่สำคัญ ดังนี้

ค่าจ้าง กระทรวงแรงงานได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพ โดยที่ผ่านมาได้มีการออกนโยบายต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิ แรงงานอย่างต่อเนื่อง โดยในประเด็นเรื่องค่าจ้าง ได้มีการประชุมเพื่อทบทวนและพิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ อัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับ ประกอบกับบริบทสภาพแวดล้อมและค่าครองชีพในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อท้าทายในส่วนของการควบคุมนายจ้างและสถานประกอบการทุกแห่งให้จ่ายค่าจ้างตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ตามกฎหมาย ปัญหาค่าจ้างไม่เป็นธรรม การถูกหักเงินเดือนเมื่อลาคลอด ไม่ได้รับค่าจ้างและ/หรือค่าล่วงเวลาเต็มจำนวน และระดับเงินเดือนที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ

ประกันสังคม สำนักงานประกันสังคมได้เสนอแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติของบุคคลซึ่งอาจ สมัครเป็นผู้ประกันตน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 โดยขยายอายุบุคคลที่สมัครเป็นผู้ประกันตนเป็น 65 ปี และเสนอ ปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยปัจจุบันได้ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำคำชี้แจงและยกร่างกฎหมาย นอกจากนี้ สำนักงานประกันสังคมยังได้พัฒนาและปรับปรุงสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตน ได้แก่ การเพิ่ม ค่าบริการทางการแพทย์ กรณีเข้ารับการรักษาตัววันเดียวกลับ การเพิ่มค่าทำศพ และการเพิ่มรายการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค กรณีวัคซีนไขหวัดใหญ่สำหรับผู้ประกันตนที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อท้าทาย

เช่น ความยากลำบากในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ประกันสังคมในกรณีที่นายจ้างละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และแม้ว่ามาตรา 40 ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น ลูกจ้างอาจสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้ โดยไม่ต้องพึ่งนายจ้าง แต่ผู้ได้รับสิทธิภายใต้มาตราดังกล่าวต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้น อีกทั้งรูปแบบการคุ้มครองก็ครอบคลุมสิทธิประโยชน์น้อยกว่าประกันสังคมในกรณีปกติ

ความเท่าเทียมทางเพศ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงานได้เสนอพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 มาตรา 53 โดยกำหนดมาตรการคุ้มครองความเท่าเทียมระหว่างเพศของลูกจ้างหญิงให้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในการทำงานในอัตราที่เท่ากับลูกจ้างชาย และห้ามมิให้นายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงานกระทำการล่วงเกินคุกคาม หรือก่อความเดือนร้อนรำคาญทางเพศต่อลูกจ้าง ในส่วนของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นั้น กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน รวมทั้งสร้างความเข้าใจกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รวมถึงเอกชน ในการดำเนินงานตามมาตรการอย่างถูกต้อง และทั่วถึง ทั้งนี้ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์กฎหมายที่มีการบังคับใช้มาระยะหนึ่ง ดังนั้น ปี 2564 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ซึ่งขณะนี้ได้เสนอผลการประเมินดังกล่าวให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทราบแล้ว และได้แจ้งผลการประเมินดังกล่าวให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทราบ พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านระบบกลางทางกฎหมายต่อไป อีกทั้ง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ผลักดันมาตรการสนับสนุนสตรีให้เป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ เพื่อคุ้มครอง และสนับสนุน รวมถึงอำนวยความสะดวกให้สตรีสามารถเข้ามามีบทบาททางด้านเศรษฐกิจ โดยสร้างการมีส่วนร่วมของบุรุษในการเลี้ยงดูบุตร และสร้างกลไกการพัฒนาเด็ก เพื่อลดภาระให้แก่สตรีทำงาน ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้ว เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2565 ทั้งนี้ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้หารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับแก้ไขระเบียบวันลาของข้าราชการหญิง ให้ลาคลอดบุตรจากเดิม 90 วัน เป็น 98 วัน และให้ข้าราชการชายลาไปช่วยเหลือภรรยาที่คลอดบุตร จากเดิม ลาครั้งหนึ่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 15 วันทำการ เป็น ให้ลาได้ 15 วันทำการเป็นช่วง ๆ ไม่ติดต่อกันจนครบวันลา ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ นอกจากนี้ คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานภาพสตรีแห่งชาติ (กยส.) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2564 เห็นชอบให้นำข้อเสนอสมัชชาสตรีระดับชาติ ปี 2563 เรื่องการพัฒนากฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องในการขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและปรับปรุงกฎหมาย พร้อมทั้งมอบหมาย

ให้กระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนานโยบายและกฎหมายดังกล่าว โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติ เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2565 รับทราบข้อเสนอสมัชชาสตรีระดับชาติ ปี 2563 เรื่อง การพัฒนากฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องในการขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ ตามที่กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ และมอบหมายให้กระทรวงแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณา ประกอบการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

การจัดตั้งสหภาพแรงงาน ข้อท้าทายที่ได้รับการสะท้อนในช่วงการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ สิทธิในการก่อตั้งสหภาพแรงงานภายใต้พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ซึ่งถึงแม้จะให้สิทธิ แรงงานทุกสัญชาติสามารถเข้าร่วมสหภาพแรงงานได้ แต่สิทธิในการก่อตั้งยังครอบคลุมเฉพาะผู้มีสัญชาติไทย เท่านั้น ทำให้ในบางพื้นที่ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งมีแรงงานสัญชาติไทยจำนวนไม่มาก ไม่สามารถจัดตั้งสหภาพ ได้ นอกจากนั้น กรณีแรงงานเหมาะสมช่วงอาจไม่สามารถเข้าร่วมสหภาพแรงงานตามที่ตนเองเลือกได้ เนื่องจาก ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 นั้น ผู้ที่มีสิทธิก่อตั้งหรือเป็นสมาชิกสหภาพต้องเป็นลูกจ้าง ของนายจ้างเดียวกัน แต่แรงงานเหมาะสมช่วงถือเป็นลูกจ้างของนายหน้ารับเหมาะสมช่วง จึงสร้างความยุ่งยากให้กับ แรงงานรับเหมาะสมช่วงในการเจรจาต่อรองเรื่องสภาพการทำงานกับบริษัทที่ตนทำงานอยู่

สิทธิในการนัดหยุดงาน ภาคประชาสังคมได้มีการสะท้อนข้อห่วงกังวลในกรณีที่ลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ และองค์การของรัฐ ไม่มีสิทธินัดหยุดงานตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 ในขณะที่ กฎหมายระหว่างประเทศกำหนดว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ไม่ได้ให้ “การบริการที่จำเป็นอย่างยั่งยืน” นั้น มีสิทธิ ในการนัดหยุดงานได้

การถูกเลิกจ้างอย่างไม่เป็นธรรม ภาคประชาสังคมได้มีการสะท้อนข้อห่วงกังวลในกรณีที่ได้รับรายงาน การถูกเลิกจ้างอย่างไม่เป็นธรรม หรือการเลิกจ้างลูกจ้างที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและการดำเนินการ ของสหภาพแรงงานหรือนัดหยุดงานอย่างไม่เป็นธรรม เช่น การเลิกจ้างผู้นำสหภาพหรือกรรมการสหภาพ ด้วยข้ออ้างว่าเป็นการปลดพนักงานหรือลดจำนวนพนักงาน

การส่งเสริมการจ้างงานและสวัสดิการแก่กลุ่มเปราะบาง มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

กลุ่มแรงงานข้ามชาติ ในการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงแรงงานได้ออกมติ คณะรัฐมนตรีเพื่อเปิดช่องให้แรงงานที่เข้าเมืองโดยไม่ได้จดทะเบียนสามารถขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องได้ กรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และกฎกระทรวง คุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม พ.ศ. 2557 ซึ่งล้วนแต่ให้ความคุ้มครองลูกจ้างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ ทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งรวมถึงแรงงานข้ามชาติทุกสัญชาติ อีกทั้งที่ผ่านมา ในช่วงสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กระทรวงสาธารณสุขยังส่งเสริมการทำบัตรประกัน

สุขภาพแรงงานต่างด้าวให้กับผู้ใช้แรงงานและครอบครัวผู้ติดตาม รวมทั้งเปิดโอกาสให้แรงงานข้ามชาติสามารถเข้าถึงวัคซีนและการรักษาพยาบาลได้เช่นเดียวกับแรงงานไทยด้วย ทั้งนี้ ที่ผ่านมา องค์การระหว่างประเทศได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิแรงงานข้ามชาติด้วย โดย IOM ได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการว่าจ้างแรงงานข้ามชาติระหว่างภาครัฐกับเอกชน เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 เพื่อเป็นช่องทางสำหรับหน่วยงานรัฐและภาคเอกชนในการร่วมกันปรึกษาหารือประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสรรหาแรงงานอย่างเป็นธรรมและมีจริยธรรม งานที่มีคุณค่า การพัฒนาทักษะสำหรับแรงงานข้ามชาติ ตลอดจนส่งเสริมการปรับปรุงพัฒนากฎหมายและนโยบายพร้อมทั้งการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ คณะกรรมการดังกล่าวคือตัวอย่างและต้นแบบของความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับเอกชนเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและแผนปฏิบัติการฯ นอกจากนี้ IOM ยังร่วมกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมการจัดหางาน โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) รวมถึงภาคธุรกิจ จัดการฝึกอบรมให้กับภาคธุรกิจว่าด้วยการสรรหาแรงงานอย่างเป็นธรรมและมีจริยธรรม และการจ้างงานอย่างมีคุณค่าสำหรับแรงงานข้ามชาติในพื้นที่ที่มีการจ้างงานแรงงานข้ามชาติจำนวนมากด้วย อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อท้าทายในทางปฏิบัติในหลายประเด็น อาทิ การจัดสรรสิทธิ สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ให้กับแรงงานไทยและแรงงานข้ามชาติที่แตกต่างกัน การขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติ การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ การที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ทำให้กลุ่มแรงงานข้ามชาติไม่สามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ภายใต้กฎหมายไทยได้ รวมถึงสิทธิประโยชน์จากประกันสังคม

กลุ่มพนักงานบริการ (ทางเพศ) ปัจจุบันมีข้อเสนอจากภาคประชาสังคมให้พิจารณาให้กลุ่มอาชีพพนักงานบริการเป็นอาชีพที่ถูกกฎหมาย โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี และได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อกำหนดกรอบแนวทางในการปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 รวมทั้งได้จัดทำมาตรการและแนวทางเพื่อคุ้มครองสิทธิและพัฒนาคุณภาพชีวิตพนักงานบริการ 5 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการด้านการคุ้มครองสุขภาพอนามัย (2) มาตรการด้านการส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (3) มาตรการด้านการส่งเสริมการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ (4) มาตรการด้านการลดการตีตราและละเมิดสิทธิ และ (5) มาตรการด้านการป้องกันผลกระทบที่เกิดจากภาวะความเสี่ยง นอกจากนี้ กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้ความรู้ ส่งเสริม ป้องกัน รักษาและควบคุมโรค รวมไปถึงให้บริการถุงยางอนามัยตามสิทธิหลักประกันสุขภาพของแต่ละบุคคล สำหรับบางกลุ่มที่ไม่สามารถจ่ายค่าบริการด้านสุขภาพได้ จะได้รับความช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรม อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังพบว่าข้อท้าทายเรื่องการเลือกปฏิบัติ การเข้าถึงสิทธิแรงงาน และการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง กล่าวคือ กลุ่มพนักงานบริการยังไม่ได้รับการยอมรับในทางกฎหมาย เข้าไม่ถึงสิทธิด้านแรงงาน รวมถึงสิทธิในกองทุนประกันสังคม ทำให้มักตกเป็นเหยื่อการถูกละเมิดสิทธิ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แรงงานกลุ่มนี้มีความจำเป็นในการเข้าถึงการดูแล

ด้านสุขภาพ เช่น การดูแลโรคติดต่อในทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งควรมีความถี่ในการตรวจมากกว่าปกติทั่วไป แต่ภายใต้ระบบประกันสังคมปัจจุบัน สามารถตรวจได้ปีละครั้งเท่านั้น สำหรับกรณีแรงงานที่ติดเชื้อ HIV/AIDS มักจะประสบกับปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติตั้งแต่โอกาสแรกในการสมัครงาน อาทิ การบังคับตรวจ HIV/AIDS การถูกปฏิเสธการสมัครงาน ตลอดจนมีการเลิกจ้างโดยไม่เป็นธรรมเพราะติดเชื้อ HIV/AIDS เป็นต้น

กลุ่มผู้ต้องขังหรือผู้พ้นโทษ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (CARE : Center For Assistance To Reintegration And Employment) เพื่อให้ผู้พ้นโทษสามารถประกอบอาชีพได้ ทั้งการเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการและการมีกิจการเป็นของตนเอง มีการอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังโดยคำนึงถึงความรู้ ความต้องการ และความถนัดของผู้ต้องขัง รวมถึงความต้องการของผู้ประกอบการในแต่ละพื้นที่ สำหรับกรณีเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ได้มีการจัดโครงการส่งเสริม/ฝึกอาชีพให้กับเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง เช่น ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม เป็นต้น

กลุ่มผู้พิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมให้คนพิการมีงานทำในสถานประกอบการ และผลักดันให้คนพิการทำงานในหน่วยงานภาครัฐในอัตราส่วนตามที่กฎหมายกำหนด 100 : 1 ผ่านการดำเนินมาตรการต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง นอกจากนั้น สำนักงานนโยบายและแผนนอกระบบ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ได้ขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในมิติด้านแรงงาน โดยส่งเสริมให้คนพิการมีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ผ่านกลไกคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านแรงงาน โดยมีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการคนพิการด้านแรงงาน ดำเนินโครงการสนับสนุนให้คนพิการมีงานทำและประกอบอาชีพอิสระ มีช่องทางให้กู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ส่งเสริมให้สถานประกอบการรับคนพิการเข้าทำงาน ตลอดจนสนับสนุนให้สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท

กลุ่มผู้สูงอายุ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ได้พัฒนามาตรการและกลไกส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุ เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุและยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2580) : แผนปฏิบัติการ ระยะเร่งด่วน 5 ปีแรก (พ.ศ.2566 - 2570) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุของประเทศอย่างต่อเนื่องจากแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2545 - 2565) เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ สภาพแวดล้อม การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี และนวัตกรรมอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรม นอกจากนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุได้มีการขับเคลื่อนมาตรการขับเคลื่อนสังคมสูงวัยคนไทยอายุยืน 4 มิติ (เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม สุขภาพ และสังคม) โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนงานทุกมิติ ตามมติคณะมนตรี เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2563 ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ เรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

และขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2580) ซึ่งผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2565 โดยประกาศใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (วันที่ 1 ตุลาคม 2565) วิสัยทัศน์ คือ “ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตดี มีหลักประกันมั่นคง เป็นพลังพัฒนาสังคม” โดยสาระสำคัญประกอบด้วย 4 แผนปฏิบัติการย่อย ดังนี้ (1) แผนปฏิบัติการย่อยที่ 1 เตรียมความพร้อมของประชากรก่อนวัยสูงอายุ (2) ยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทุกมิติอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (3) ปฏิรูปและบูรณาการระบบบริหาร เพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ (4) เพิ่มศักยภาพการวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมรองรับสังคมสูงวัย

กลุ่มแม่และเด็ก กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ส่งเสริมให้สถานประกอบกิจการจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการอย่างต่อเนื่อง โดยได้ทำหนังสือ บันทึกข้อตกลงระหว่างองค์กร (MOU) กับกระทรวงแรงงานส่งเสริมให้สถานประกอบกิจการให้มาจัดตั้ง/ จัดทะเบียนร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตามระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก แห่งชาติ ว่าด้วยการจัดให้มีศูนย์รับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการ พ.ศ. 2560 และจัดให้มีพื้นที่มุมนมแม่ ในสถานประกอบกิจการ

แรงงานรับเหมาช่วง ในเขตอุตสาหกรรมของประเทศไทย พบว่ามีแรงงานรับเหมาช่วงเป็นสัดส่วนจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนแรงงานทั้งหมด โดยข้อท้าทายที่พบ คือ ความไม่เท่าเทียมกันของค่าจ้างและสิทธิประโยชน์ ระหว่างลูกจ้างตามสัญญา กับลูกจ้างรับเหมาช่วง/รับเหมาค่าแรง รวมถึงลูกจ้างหน่วยงานของรัฐที่เป็นการจ้างเหมา บริการ เนื่องจากแรงงานกลุ่มนี้มักจะได้รับค่าจ้างรายเดือนต่ำ รวมทั้งไม่ได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ เช่นเดียวกับแรงงานประจำ นอกจากนี้ แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังเป็นส่วนหนึ่งของแรงงาน แบบรับเหมาช่วง สะท้อนให้เห็นว่าแรงงานกลุ่มนี้มีความเปราะบาง รวมถึงอาจมีความเสี่ยงที่นำไปสู่การละเมิด สิทธิแรงงานและถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบอื่น ๆ ได้

แรงงานข้ามชาติที่ถือบัตรผ่านแดนและได้รับอนุญาตทำงานตามกฎหมาย พบว่ามีข้อท้าทายในทางปฏิบัติ เนื่องจากกฎหมายไทยอนุญาตให้แรงงานข้ามชาติสามารถข้ามชายแดนด้วยบัตรผ่านแดนเพื่อเข้ามาทำงานแบบไป-กลับ หรือทำงานตามแบบฤดูกาลได้ และด้วยบัตรผ่านแดนนี้ แรงงานข้ามชาติจะได้รับอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทย เป็นเวลา 3 เดือน ต่อการเดินทางเข้ามาแต่ละครั้ง และพำนักรออาศัยอยู่ในประเทศไทยได้เป็นเวลา 30 วัน ภายใน “พื้นที่ที่กำหนด” ตามแนวชายแดน โดยภายในระยะเวลา 30 วันถึง 3 เดือนนับจากวันที่เข้ามา แรงงานกลุ่มนี้ ต้องกลับไปยังจุดผ่านแดนที่เดินทางเข้ามาเพื่อขอต่ออายุบัตรผ่านแดน สำหรับกรณีแรงงานข้ามชาติที่ถือบัตรผ่านแดน แต่เดินทางออกจาก “พื้นที่ที่กำหนด” จะถูกระวางโทษไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งการนำโทษอาญามาใช้ในกรณีนี้ส่งผลให้เกิดการวิพากษ์อย่างกว้างขวางถึงความไม่ได้สัดส่วนในการบังคับใช้ กฎหมายดังกล่าว นอกจากนี้ ยังพบว่า แรงงานกลุ่มนี้มักจะไม่ได้อำนาจค่าชดเชยเมื่อถูกเลิกจ้าง แม้ว่าพระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 จะกำหนดให้นายจ้างต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างที่ตนเลิกจ้าง หากลูกจ้างทำงาน ติดต่อกันครบ 120 วัน หรือมากกว่านั้น แต่แรงงานที่ถือบัตรผ่านแดนชั่วคราวบางคน แม้จะถูกจ้างงานในลักษณะ

เดียวกับแรงงานทั่วไป (จ้างงานเต็มเวลาเป็นระยะเวลานาน) แต่กลับมีรายงานว่าถูกเลิกจ้างโดยไม่ได้รับเงินชดเชย โ ด ย เ ห ต ต ะ ท ี่ ว ่า เป็นแรงงานตามฤดูกาลมักถูกนำมาใช้กล่าวอ้างโดยนายจ้าง เพื่อจะได้ไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยเมื่อเลิกจ้าง ในส่วนของ สิทธิประโยชน์จากประกันสังคมนั้น พบว่า แม้ว่าสำนักงานประกันสังคมจะเปิดช่องให้แรงงานต่างด้าวที่ได้เข้ามา ในราชอาณาจักรโดยมีบัตรผ่านแดนมีสิทธิขึ้นทะเบียนประกันสังคมได้ แต่ในทางปฏิบัติ แรงงานเหล่านี้มักจะ ประสบกับปัญหาความยากลำบากในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ เนื่องจากนายจ้างละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นต้น

แรงงานนอกระบบ เป็นข้อท้าทายสำคัญอีกประการของประเทศไทย เนื่องจากมีแรงงานนอกระบบ อยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ประกอบการอาชีพอิสระซึ่งไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน และไม่ได้ เป็นผู้ประกันตนตามกฎหมายประกันสังคม เว้นแต่จะเข้าสู่ระบบประกันสังคม ตามมาตรา 40 ซึ่งรูปแบบ การคุ้มครองครอบคลุมสิทธิประโยชน์น้อยกว่าประกันสังคมในกรณีปกติ โดยการพิจารณาสถานะและการให้ ความคุ้มครองแรงงานกลุ่มดังกล่าวยังรวมไปถึงบรรดาแรงงานนอกระบบ (Gig Worker) ซึ่งในช่วงแรกถูกมองว่า เป็นงานที่มีความเป็นอิสระ และมีความเป็นนายจ้างของตัวเอง แต่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 (COVID-19) มีความเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยผู้ประกอบการในลักษณะเป็นงานชั่วคราว (Part-Time) ได้กลายมาเป็นงานประจำ หรือเต็มเวลา (Full-Time) ทำให้เกิดปัญหาการตีความว่าคนเหล่านี้เป็นแรงงานในระบบ หรือแรงงานนอกระบบ

แรงงานประเภทฝึกงาน ข้อท้าทายที่พบบนเกี่ยวกับการจ้างงานนักศึกษาฝึกงานแต่ไม่ได้มีการจ่ายค่าแรง รวมถึงการไม่ได้รับสวัสดิการจากการทำงาน

ความปลอดภัยและอาชีวอนามัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน ได้มีการพัฒนา ข้อกำหนดและระเบียบเพื่อเป็นแนวทางให้ภาคธุรกิจนำไปดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง อาทิ กฎกระทรวงกำหนด มาตรฐานการตรวจสุขภาพลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง พ.ศ. 2563 กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการ บริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับ งานก่อสร้าง พ.ศ. 2564 และประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และหลักสูตร การฝึกอบรมความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศ เป็นต้น และสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ได้ทบทวนและปรับปรุงจำนวนสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 โดยปรับปรุง ค่ารักษาพยาบาลแก่ลูกจ้างเมื่อเจ็บป่วยจนสิ้นสุดการรักษา วงเงินค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน และอัตรา ค่าทำศพ เป็นต้น นอกจากนี้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินการขับเคลื่อนมาตรการเชิงรุก เพื่อสำรวจเกี่ยวกับการใช้สารเคมี และการป่วยจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร และมีการพัฒนาศักยภาพ เครือข่ายบุคลากรด้านสาธารณสุขในการจัดบริการสาธารณสุข และบุคลากรของสถานประกอบการ ในส่วน ของภาคธุรกิจ สภาองค์กรนายจ้างแห่งประเทศไทย ได้ร่วมกับ IOM จัดการฝึกอบรมด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัยตามมาตรฐานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน ให้แก่แรงงานข้ามชาติ

มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 โดยมีการใช้ล่ามและสื่อในการฝึกอบรมที่จัดทำขึ้นในภาษาที่แรงงานข้ามชาติเข้าใจด้วย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังคงมีข้อท้าทายจากการที่สถานประกอบการบางแห่งยังไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัย สภาพแวดล้อมในการทำงานไม่เหมาะสม และไม่มีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม

มาตรการให้ความช่วยเหลือแรงงานและนายจ้างที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รัฐบาลได้ให้ความคุ้มครองแรงงานทุกคนอย่างเท่าเทียมกันทั้งแรงงานไทยและแรงงานข้ามชาติโดยไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงดำเนินการแก้ไขปัญหาค่าเช่าที่พักอาศัยที่เพิ่มขึ้นและการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมระหว่างประชาชน โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อาทิ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน การส่งเสริมการให้บริการจัดหางาน การแนะแนวส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระและฝึกทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การสร้างและพัฒนาเครือข่ายการคุ้มครองแรงงานนอกระบบผ่านภาคประชาสังคมและอาสาสมัครแรงงาน การส่งเสริมการจ้างงานใหม่สำหรับผู้จบการศึกษาใหม่โดยภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการบรรเทาเยียวยาผ่านมาตรการทางการเงิน เช่น การเสริมสภาพคล่อง (สินเชื่อและค้ำประกันสินเชื่อ) สำหรับผู้ประกอบการ การบรรเทาภาระหนี้สิน (พักชำระหนี้) ของสถาบันการเงิน อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ ยังคงพบข้อท้าทายหลายประการซึ่งรุนแรงขึ้นในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อาทิ กรณีที่แรงงานถูกเลิกจ้างถาวร โดยไม่ได้รับค่าชดเชยหรือสิทธิประโยชน์ หรือถูกปรับลดชั่วโมงการทำงานเป็นจำนวนมาก ทั้งแรงงานในภาคธุรกิจขนาดใหญ่ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รายงานการเลิกจ้างพนักงานที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมถึงกรณีที่แรงงานข้ามชาติไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเนื่องจากความไม่เข้าใจภาษา

การสร้างระบบจัดเก็บข้อมูล กระทรวงแรงงาน โดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้จัดทำฐานข้อมูลกลางด้านแรงงานเพื่อตอบสนองปัญหาข้อจำกัดด้านอัตราค่าจ้างของแรงงานและสัดส่วนของพนักงานตรวจแรงงาน รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับแรงงานด้วย

การจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่แรงงาน กระทรวงแรงงาน โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้ดำเนินการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานแรงงานไทย และความรับผิดชอบต่อสังคมด้านแรงงาน รวมทั้งได้ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวผ่านการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายคุ้มครองแรงงานต่างด้าวอย่างยั่งยืนจากกิจกรรมต่าง ๆ สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงานได้จัดอบรมสถานประกอบการโดยนำแนวปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดีมาขับเคลื่อน สำนักงานประกันสังคมได้ดำเนินโครงการให้ความรู้ด้านการประกันสังคมแก่แรงงานทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายประกันสังคมและกฎหมายเงินทดแทน กรมการจัดหางานได้ดำเนินกิจกรรมอบรมคนหางานก่อนเดินทางไปต่างประเทศพร้อมทั้งช่วยเหลือแรงงานที่เดินทางไปทำงานยังต่างประเทศ สำหรับความรู้ความเข้าใจในประเด็นสิทธิมนุษยชนนั้น กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกับเครือข่ายภาคประชาสังคมด้านแรงงาน ดำเนินโครงการอบรมให้ความรู้แก่แรงงาน รวมถึงแรงงานข้ามชาติ อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมความรู้พื้นฐานด้านสิทธิมนุษยชน

ตลอดจนช่องทางการเข้าถึงบริการและความช่วยเหลือทางกฎหมายของรัฐ อย่างไรก็ตาม ในภาพรวม ยังคงพบข้อท้าทายในการเผยแพร่ความรู้ให้แก่แรงงานอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานต่างด้าว รวมทั้งข้อจำกัดในแง่ของบุคลากร เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานตรวจแรงงาน

การคุ้มครองและแรงงานบังคับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการตรวจสอบสถานที่เสี่ยงว่าจะมีแรงงานภาคบังคับ โดยรวมถึงในสถานประกอบการและเรือประมงอยู่เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของกระทรวงแรงงานได้ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการกลุ่มเสี่ยงที่มีการจ้างงานแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งได้จัดทำเอกสารประกอบการอบรม เผยแพร่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ โดยเผยแพร่ 3 ภาษา (ลาว กัมพูชา เมียนมา) ทั้งนี้ เหยื่อจากการค้ามนุษย์จะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย การเยียวยาความเสียหาย และการคุ้มครองพยานจากกระทรวงยุติธรรมด้วย

การดำเนินการของภาคธุรกิจ ภาคธุรกิจขนาดใหญ่มีความพยายามในการนำหลักการหรือแนวปฏิบัติระหว่างประเทศมาปรับใช้กับองค์กรของตนเอง มีการประกาศนโยบายด้านการเคารพสิทธิมนุษยชนขององค์กรโดยกำหนดเป็นสาระสำคัญในหลักการกำกับดูแลกิจการ และจรรยาบรรณทางธุรกิจภายใต้นโยบายตามมาตรฐานสากล โดยที่ผ่านมามีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายภาคธุรกิจในการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิแรงงานแก่ภาคธุรกิจอย่างต่อเนื่อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ออกหนังสือเวียนภายในถึงบริษัทที่ออกหลักทรัพย์และผู้ประกอบธุรกิจในตลาดทุนเพื่อแนะนำแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับหลักการ UNGPs การปรับใช้ Human Rights Due Diligence (HRDD) เพื่อให้บริษัทมีความเข้าใจต่อเรื่องสิทธิมนุษยชน และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme) และสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (Global Compact Network Thailand) จัดการประชุม/อบรม/สัมมนาเพื่อให้ความรู้ด้านสิทธิแรงงานแก่ภาคธุรกิจเป็นประจำอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี รวมถึงผลิตสื่อหลากหลายรูปแบบเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม ข้อท้าทายที่พบในทางปฏิบัติของภาคธุรกิจ คือ ข้อจำกัดด้านความรู้เรื่องสิทธิแรงงานของภาคธุรกิจ โดยในบางกรณียังมีผู้ประกอบการเก็บพาสปอร์ตของแรงงานไว้เพื่อเป็นหลักประกันป้องกันไม่ให้แรงงานย้ายหนี โดยไม่ทราบว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักเผชิญปัญหาอุปสรรคด้านความไม่เข้าใจ ไม่สามารถเชื่อมโยงการประกอบการให้เข้ากับมิติสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน และไม่ได้ถูกผลักดันให้เป็นประเด็นเร่งด่วนโดยเฉพาะเมื่อผู้ประกอบการได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

การช่วยเหลือเยียวยา ปัจจุบันมีช่องทางการร้องทุกข์และขอรับความช่วยเหลือสำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านแรงงานอยู่ภายใต้การดูแลหลายหน่วยงาน อาทิ ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงแรงงาน (1506) และกระทรวงยุติธรรม (1111 กด 77 หรือ Application Justice Care) สำนักงานคณะกรรมการ

สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมทั้งเครือข่ายภาคประชาสังคมที่ทำงานด้านแรงงาน หรือช่องทางการร้องเรียนผ่าน <http://doe.go.th/helpme> ซึ่งผู้ให้บริการสามารถยื่นเรื่องร้องเรียนได้จำนวน 6 ภาษา (ภาษาไทย อังกฤษ เมียนมา ลาว กัมพูชา และเวียดนาม) โดยไม่จำเป็นต้องระบุตัวตน เป็นต้น สำหรับในส่วนของสำนักงานศาลยุติธรรม ได้มีความพยายามผลักดันกระบวนการไกล่เกลี่ยอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยประธานศาลฎีกาได้มีนโยบายให้นำการไกล่เกลี่ยมาใช้ในส่วนของผู้พิพากษาด้วย รวมทั้งกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่แรงงานข้ามชาติอย่างเท่าเทียมกับแรงงานไทย โดยล่าสุดได้ผลักดันให้คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญามีมติเห็นชอบแนวทางการพิจารณาเยียวยาคนต่างด้าวที่ตกเป็นผู้เสียหายในประเทศไทยทุกกรณีให้เป็นไปตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเข้ามาในประเทศไทยโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ตลอดจนได้สนับสนุนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภายใต้พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ที่ผ่านมาระทรวงแรงงาน ได้ร่วมกับ IOM จัดทำคู่มือ “วิธีไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแรงงานภายใต้กฎหมายแรงงานไทย” เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจของภาคธุรกิจเกี่ยวกับการเข้าถึงช่องทางการไกล่เกลี่ยของรัฐ โดยมีการเปิดตัวคู่มือดังกล่าวร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องแก่ภาคธุรกิจในประเทศไทยและองค์กรภาคีเครือข่าย อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้ ยังมีข้อท้าทายในบางกรณีที่แรงงานไม่ตระหนักถึงการมีอยู่ของกลไกร้องทุกข์ กระบวนการค่อนข้างซับซ้อน การขาดความเชื่อมั่นว่าข้อร้องเรียนจะได้รับการแก้ไข และความกลัวที่จะถูกตอบโต้เอาผิด ฯลฯ

ความท้าทายในอนาคตของภาคแรงงาน พบข้อท้าทายที่สำคัญที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและควรมีการกำหนดแผนปฏิบัติการฯ อาทิ การเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อแรงงานและการเข้าถึงสิทธิด้านแรงงาน โดยเฉพาะความเสี่ยงของแรงงานภาคการเกษตรที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต ซึ่งจะต้องมีการศึกษาประเมินความเสี่ยง และผลกระทบต่อการคุ้มครองสิทธิและการเข้าถึงสิทธิด้านแรงงานต่อไป การที่เทคโนโลยีวิทยาการที่จะเข้ามาแทนที่แรงงาน ซึ่งจะต้องส่งเสริมศักยภาพแรงงานอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อให้แรงงานสามารถปรับตัว มีความเชี่ยวชาญ และช่องทางในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตได้ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือ สังคมผู้สูงวัย (Aging Society) ที่จะส่งผลทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานหรือค่าแรงสูงขึ้น ทำให้เริ่มมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการใช้เครื่องมือเครื่องจักรหรือนำเทคโนโลยีเข้ามาทดแทนแรงงานคน หรือการนำเข้าแรงงานต่างด้าวมากขึ้น เป็นต้น

3.1.2 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน

จากข้อท้าทายต่าง ๆ พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานแก้ปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชนในบริษัทแรงงาน จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้

1. การทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐในภาคส่วนต่าง ๆ จำเป็นต้องมีการบูรณาการเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการฯ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เน้นการบังคับใช้กฎหมายที่ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างการรับรู้ถึงช่องทางการร้องเรียนช่วยเหลือ และการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ
2. การสร้างความตระหนักรู้และองค์ความรู้เกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิและสวัสดิการแรงงานให้แก่ผู้ประกอบการและภาคธุรกิจเพื่อสนับสนุนให้เกิดการเคารพสิทธิดังกล่าวในวงกว้างอย่างเข้มแข็งมากขึ้น
3. การส่งเสริมการทำงานร่วมกับภาคประชาสังคมและกลุ่ม/องค์กรที่ดำเนินการช่วยเหลือและสนับสนุนแรงงานในพื้นที่ต่าง ๆ ในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา เพื่อให้กลุ่ม/องค์กรเหล่านี้สามารถเข้ามาสะท้อนข้อเท็จจริงและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง
4. การส่งเสริมและสร้างความเข้าใจเพื่อลดอคติและการตีตราต่อแรงงานบางกลุ่ม เช่น แรงงานข้ามชาติ พนักงานบริการ แรงงานที่ติดเชื้อ HIV เป็นต้น

3.1.3 ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น

จากการรับฟังความคิดเห็นและหารือร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ พบว่า มีข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านแรงงาน ดังนี้

1. ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ฯ ระยะที่ 1 ที่ยังไม่เสร็จสิ้นโดยเร่งด่วนหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อยู่ในระดับที่ควบคุมได้
2. พิจารณาให้การสนับสนุนภาคธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นพิเศษ เพื่อให้กลุ่มธุรกิจเหล่านี้สามารถกลับมาประกอบธุรกิจได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อแรงงานในกลุ่มธุรกิจเหล่านี้ด้วย
3. พิจารณาสับสนุนทรัพยากรและงบประมาณแก่หน่วยบริการภาครัฐที่มีหน้าที่ดูแลแรงงานเพื่อให้ดูแลแรงงานได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น
4. กำหนดแนวทางการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิแรงงาน
5. เพิ่มช่องทางและแนวทางแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงาน อาทิ การสรรหาแรงงานที่ไม่มีจริยธรรม การถูกเลิกจ้างโดยไม่ได้รับค่าชดเชยหรือสิทธิประโยชน์ การถูกเลิกจ้างอย่างไม่เป็นธรรม เช่น การเลิกจ้างเมื่อตั้งครรภ์ การถูกหักเงินเดือนเมื่อลาคลอด การกำหนดวันหยุดและวันลาที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย การที่สถานประกอบการไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัยและไม่มีอุปกรณ์ความปลอดภัยที่เหมาะสม การ

- ไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าล่วงเวลาเต็มจำนวน การไม่สามารถเข้าถึงสิทธิในการรักษาพยาบาลและสิทธิตามประกันสังคม เป็นต้น
6. พิจารณาให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 87 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว ค.ศ. 1948 และอนุสัญญาฉบับที่ 98 ว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวและการเจรจาต่อรองร่วม ค.ศ. 1949 และปรับแก้กฎหมายภายในให้สอดคล้องกับกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศดังกล่าว
 7. พิจารณาทบทวนกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติเพื่อประกันการคุ้มครองแรงงานนอกระบบ แรงงานรับเหมาช่วง กลุ่มพนักงานบริการ แรงงานที่มีเชื้อ HIV และแรงงานกลุ่มเปราะบางอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับความคุ้มครอง และสามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ได้เหมือนกับแรงงานในระบบ โดยดำเนินการผ่านขั้นตอนและกระบวนการที่ง่าย ไม่ยุ่งยาก มีประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ
 8. ปรับปรุงกระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติให้ดำเนินการด้วยความรวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก เข้าถึงได้ง่าย
 9. สนับสนุนทรัพยากรและประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กฎหมายและสิทธิแรงงาน รวมถึงช่องทางการร้องทุกข์ การขอรับคำปรึกษา และการขอรับความช่วยเหลือแก่แรงงาน รวมถึงแรงงานข้ามชาติ และแรงงานข้ามชาติที่ถือบัตรผ่านแดนและได้รับอนุญาตทำงานตามกฎหมาย ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น
 10. พิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายแรงงานสัมพันธ์เพื่อขจัดอุปสรรคปัญหาการคุ้มครองแรงงานที่มีใช้ สหภาพไทย และแรงงานกลุ่มอื่น ๆ ในการจัดตั้งสหภาพ และเปิดช่องให้แรงงานเหมาช่วงสามารถเข้าร่วมสหภาพที่มีอยู่แล้วในบริษัทที่ตนปฏิบัติงานได้เพื่อให้สามารถเจรจาต่อรองเรื่องสภาพการทำงานกับบริษัทดังกล่าวได้
 11. พิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายประกันสังคมเพื่อประกันว่าแรงงานข้ามชาติและแรงงานอื่น ๆ จะสามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ของประกันสังคมได้โดยง่าย ทันทีที่ ไม่ยุ่งยาก และไม่เลือกปฏิบัติ
 12. พิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ไม่ได้ให้ “การบริการที่จำเป็นอย่างยิ่งยวด” มีสิทธินัดหยุดงานได้
 13. พิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเงินทดแทนเพื่อขจัดอุปสรรคปัญหาเงื่อนไขการยื่นเรื่อง รวมทั้งพัฒนาระบบบริการให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือเยียวยาแก่แรงงานข้ามชาติในการเตรียมข้อมูล และยื่นข้อร้องเรียน
 14. ศึกษาความเสี่ยงและมาตรการการคุ้มครองแรงงานและส่งเสริมศักยภาพแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานภาคการเกษตรที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต ตลอดจนกรณีเทคโนโลยีวิทยาการที่จะเข้ามาแทนที่แรงงาน เพื่อให้แรงงานสามารถปรับตัว มีทักษะ มีความเชี่ยวชาญ และมีช่องทางอื่นในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตได้

15. ขยายพื้นที่เป้าหมายในการจัดอบรมให้ความรู้กับภาคธุรกิจและแรงงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ประเด็นด้านแรงงาน สิทธิแรงงาน รวมทั้งช่องทางการเข้าถึงสิทธิ การเยียวยา และการคุ้มครองแรงงานทุกประเภทอย่างเท่าเทียมตามกฎหมาย
16. เตรียมความพร้อมรับมือกับสังคมผู้สูงอายุ ผ่านการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการส่งเสริมการทำงานของแรงงานผู้สูงอายุ สร้างงานสร้างอาชีพแก่ผู้สูงอายุที่ต้องการจะทำงานในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัย สภาพ และประสบการณ์ของตน ตลอดจนจัดเตรียมสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ รวมทั้งออกแบบแผนการสำหรับเตรียมความพร้อมหลังวัยเกษียณอย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดมาตรการจูงใจแก่ภาคธุรกิจในการจ้างงานผู้สูงอายุมากขึ้น
17. สนับสนุนการคุ้มครองแรงงานในทุกมิติ โดยรวมถึงการส่งเสริมสถาบันครอบครัวของแรงงานให้มีความเข้มแข็ง เพราะถือเป็นรากฐานการดูแลแรงงานตั้งแต่ต้นทาง
18. ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจยึดหลักการเคารพและรักษาความลับของผู้ที่ถูกล่วงละเมิด คุกคาม หรือกระทำความรุนแรงในที่ทำงาน ในกรณีมีการร้องเรียนต่อกลไกร้องเรียนภายในหน่วยงาน
19. ส่งเสริมสร้างความเข้าใจ การลดอคติ และการตีตราต่อแรงงานบางอาชีพ เช่น แรงงานข้ามชาติ พนักงานบริการ แรงงานที่ติดเชื้อ HIV และพิจารณามาตรการให้ความคุ้มครองแรงงานเหล่านี้จากการถูกเลือกปฏิบัติ รวมถึงพิจารณาปรับคำนิยามบางคำให้มีความเหมาะสม เช่น คำว่า “แรงงานไร้ฝีมือ”
20. ส่งเสริมการจ้างงานแรงงานกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะคนพิการ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับคนพิการ
21. สนับสนุน ช่วยเหลือ และผลักดันการดำเนินการของภาคธุรกิจให้คุ้มครองแรงงานมากขึ้น

3.1.4 เป้าหมาย และตัวชี้วัดภาพรวมรายด้าน

เป้าหมายที่ 1 ทุกภาคส่วนมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการแรงงานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : มีโครงการ/กิจกรรม/ช่องทางให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการแรงงานตามกฎหมายให้แก่แรงงาน และสถานประกอบการเพิ่มขึ้นทุกปี

เป้าหมายที่ 2 ประเทศไทยมีนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิแรงงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : มีการศึกษา/พิจารณา/จัดทำ/ปรับปรุง นโยบาย กฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิแรงงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 3 ประเทศไทยมีมาตรการ กลไก หรือกระบวนการประสานความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายด้านแรงงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้อย่างรวดเร็ว และลดปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงาน

ตัวชี้วัด : 1. มีมาตรการ กลไก หรือกระบวนการประสานความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจ/เอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของแรงงาน

2. แรงงานที่มาร้องเรียนกับกลไกภาครัฐได้รับการคุ้มครอง ได้รับการชดเชยในสัดส่วนที่มากขึ้น

3.1.5 แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด
หน้าที่ของภาครัฐ (Duty of State)

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
1	การเข้าเป็นภาคี สนธิสัญญาระหว่าง ประเทศ				1.1 ดำเนินการพิจารณาเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO C87, C98 และ C189*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	มีการประชุม เพื่อพิจารณา ทำที่ไทยต่อการ เข้าเป็นภาคี อนุสัญญา ILO C87, C98 และ C189	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทาง สังคม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 5

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					1.2 จัดทำแนวทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม ปฏิญญาไตรภาคี เรื่องหลักการว่าด้วยสถาน ประกอบการข้ามชาติและนโยบายสังคม (MNE Declaration) ที่มีความสอดคล้องกับบริบทของ ประเทศไทย*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	มีการจัดทำแนว ทางการ ดำเนินงานเพื่อ ส่งเสริมปฏิญญา ไตรภาคีฯ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทาง สังคม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 5
2	การปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และมาตรการ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง				2.1 ทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และ มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ แรงงาน การจัดสวัสดิการสังคม การจ่ายค่าจ้าง ขั้นต่ำที่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และการจัดหา	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ	2566-2570	-มีการทบทวน ปรับปรุง/แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					งานอย่างเป็นธรรม ให้สอดคล้องกับหลักการ สิทธิมนุษยชนอยู่เสมอ*	ความมั่นคงของ มนุษย์ -กระทรวงแรงงาน		นโยบาย และ มาตรการใน ประเด็นที่ เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทาง สังคม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1,3,5,7
					2.2 ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพิจารณา ปรับปรุง หรือ พัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน แรงงานระหว่างประเทศ อาทิ อนุสัญญาองค์การ แรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 138 ว่าด้วยอายุ ขั้นต่ำ ค.ศ. 1973 อนุสัญญาองค์การแรงงาน ระหว่างประเทศฉบับที่ 182 ว่าด้วยห้ามและการ ดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้าย	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2562-2565	-มีการทบทวน/ ปรับปรุง/แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และ มาตรการใน	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างโอกาสและ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก ค.ศ. 1999 พิธีสารปี ค.ศ. 2014 ส่วนเสริมอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 29 ว่าด้วยแรงงานบังคับ ค.ศ. 1930 หลักการทั่วไปและแนวปฏิบัติเพื่อการ จัดหางานที่เป็นธรรมขององค์การแรงงานระหว่าง ประเทศ (ILO General Principles and Operational Guidelines on Fair Recruitment) เป็นต้น*			ประเด็นที่ เกี่ยวข้อง	ความเสมอภาคทาง สังคม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมายที่ 9 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7
					2.3 ทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และ มาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานกลุ่ม เปราะบาง อาทิ แรงงานสูงอายุ แรงงานข้ามชาติ แรงงานข้ามชาติที่ถือบัตรผ่านแดนและได้รับ อนุญาตทำงานตามกฎหมาย แรงงานเหมาะสม แรงงานนอกระบบ พนักงานบริการ แรงงาน ประเภทฝึกงาน แรงงานที่มีเชื้อ HIV/AIDS รวมถึงแรงงานที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และการบังคับใช้แรงงาน ฯลฯ ให้มีความเป็น	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์ -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-มีการทบทวน/ ปรับปรุง/แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และ มาตรการใน ประเด็นที่ เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทาง สังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ธรรม สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และมาตรฐาน ระดับภูมิภาค อาทิ ฉันทามติอาเซียนว่าด้วยการ คุ้มครองและส่งเสริมสิทธิแรงงานข้ามชาติ (ASEAN Consensus on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers)				-แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 8,9 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7
					2.4 ทบทวนนโยบายการจ้างแรงงานในพื้นที่ ชายแดน รวมถึงแรงงานข้ามชาติที่ถือบัตร ผ่านแดนและได้รับอนุญาตทำงานตามกฎหมาย รวมทั้งคุ้มครองสมาชิกที่เป็นผู้ติดตาม เพื่อให้ สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ได้โดยไม่ เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับฉันทามติ อาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิ ของแรงงานข้ามชาติ (ASEAN Consensus on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers) *	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-มีการทบทวน/ ปรับปรุง/แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และ มาตรการใน ประเด็นที่ เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทาง สังคม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7
					2.5 ผลักดันการเสนอร่างพระราชบัญญัติ แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ แรงงานสัมพันธ์ในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ที่สอดคล้อง กับกฎหมายและมาตรฐานสิทธิมนุษยชน ระหว่างประเทศ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-มีการผลักดันร่าง พระราชบัญญัติ แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ... และร่าง พระราชบัญญัติ แรงงานสัมพันธ์ ในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. เข้าสู่ กระบวนการ พิจารณากฎหมาย ตามลำดับ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทาง สังคม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7
					2.6 พิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ประกันสังคมเพื่อประกันว่า (1) เจื่อนสิทธิ ประโยชน์ของผู้ประกันตนมีการปรับปรุงอยู่ เสมอ และครอบคลุมสิทธิประโยชน์ตาม มาตรฐานสากล (2) การมีส่วนร่วมของไตรภาคี ในการบริหารจัดการกองทุนประกันสังคม (3) การเข้าถึงกองทุนฯ ของแรงงานทุกประเภท เป็นไปโดยง่าย ทันทั่วถึง ไม่ยุ่งยาก ไม่เลือก ปฏิบัติ และเท่าเทียม โดยเฉพาะแรงงานนอก ระบบและแรงงานข้ามชาติในทุกภาคส่วน (4) การให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างที่เกษียณอายุ (5) ความสอดคล้องกับหลักการของ ILO และ (6) จัดอุปสรรคด้านการดำเนินงานและการ ปฏิบัติต่อการเข้าถึงกองทุน อาทิ การเรียกเก็บ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-มีการทบทวน/ ปรับปรุง/แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และ มาตรการใน ประเด็นที่ เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทาง สังคม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9 -SDGs เป้าหมายที่ 3, 8,9

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7
					2.7 พิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเงิน ทดแทนเพื่อให้ทันสมัย โปร่งใส เป็นธรรม และ สอดคล้องกับหลักการระหว่างประเทศ โดยรวม ไปถึงพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดจากเงื่อนไข ในการยื่นเรื่อง*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-มีการทบทวน/ ปรับปรุง/แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และ มาตรการใน ประเด็นที่ เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุล และ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9,13 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7
					2.8 พิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำกับดูแลธุรกิจ สถานบันเทิงให้ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยมุ่ง	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์	2566-2570	- มีการประชุม และศึกษาเพื่อ ทบทวน พระราชบัญญัติ ป้องกันและ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน ความมั่นคง -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					คุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตพนักงาน บริการเป็นสำคัญ*	หน่วยงานสนับสนุน -สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ		ปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และหรือ กับธุรกิจ สถาน บันเทิง และ พนักงานบริการ -มีมาตรการ กำกับดูแลธุรกิจ สถานบันเทิงให้ ปฏิบัติตาม กฎหมาย	แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9, 13 -SDGs เป้าหมายที่ 5 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7
					2.9 (ใหม่) จัดให้มีการปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงประสานงานกับประเทศต้นทาง เพื่อพัฒนากฎหมาย และนโยบายว่าด้วยการจัดการแรงงานข้ามชาติ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-มีการหารือกับผู้ มีส่วนได้เสีย รวมถึงประเทศ ต้นทาง เพื่อ พัฒนากฎหมาย และนโยบายว่า	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุล และ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ด้วยการจัดการ แรงงานข้ามชาติ	แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9,13 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7
3	พัฒนาระบบบริหาร จัดการแรงงาน				พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านแรงงานและ ระบบค้นหาข้อมูลด้านแรงงาน เพื่อความ สะดวกในการวิเคราะห์ด้านแรงงาน และรองรับ การทำงานเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงาน*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-มีการพัฒนา ระบบฐานข้อมูล แรงงานและ ระบบค้นหา ข้อมูลด้าน แรงงาน	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ การพัฒนาการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 7,9 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7
4	การจัดหางาน และการ ขึ้นทะเบียนแรงงาน				4.1 พัฒนามาตรการควบคุมและตรวจตราการ จัดหางานที่เป็นธรรม อาทิ พัฒนาการติดตาม	หน่วยงานหลัก	2566-2570	- มีการ ตรวจสอบบริษัท	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างโอกาสและ

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ตรวจสอบกระบวนการสรรหาแรงงาน พัฒนา มาตรฐานอาชีพสำหรับผู้สรรหาแรงงานเพื่อ รับรองว่าบุคคลดังกล่าวปฏิบัติตามกฎหมาย ไทย รวมถึงเพิ่มอัตราค่าจ้าง และพัฒนาศักยภาพ พนักงานตรวจแรงงาน*	-กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและ คุ้มครองแรงงาน/ กรมการจัดหางาน)		จัดหางานให้ คนหางานทำงาน ในประเทศ -มีการพัฒนา มาตรการที่ให้ ประชาชน สามารถ ตรวจสอบ ทะเบียนผู้รับ อนุญาตจัดหา งาน	ความเสมอภาคทาง สังคม -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ การพัฒนาาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9, 13 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1,3,7
					4.2 พัฒนามาตรการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ ให้แรงงานข้ามชาติไปขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย รวมทั้งพัฒนาการบริหารจัดการแรงงานข้าม ชาติทั้งระบบ ให้ดำเนินการด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง ไม่ยุ่งยาก เข้าถึงได้ง่าย โดยร่วมกับ ภาคส่วนต่าง ๆ ในการถอดบทเรียนนโยบาย	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-มีมาตรการ กระตุ้นให้ แรงงานไปขึ้น ทะเบียนตาม กฎหมาย	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ การพัฒนาาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					การบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติภายใต้การ บังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารจัดการการ ทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 เทียบกับ หลักการทั่วไป และแนวปฏิบัติเพื่อการจัดหา งานที่เป็นธรรม (General principles and operational guidelines for fair recruitment and definition of recruitment fee and related costs) ตลอดจนทบทวนกรอบระยะเวลาในการขึ้น ทะเบียน การกระจายอำนาจระบบการขึ้น ทะเบียน และสื่อสารประชาสัมพันธ์กับนายจ้าง และแรงงานข้ามชาติในภาษาที่เข้าใจ และ สนับสนุนให้แรงงานมาทำงานตาม MOU			-มีการปรับปรุง กระบวนการขึ้น ทะเบียนแรงงาน ข้ามชาติ -มีการสนับสนุน ให้แรงงานมา ทำงานตาม MOU	แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1,2,3,4,5,7
5	การคุ้มครองแรงงาน				5.1 จัดการฝึกอบรม ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ให้ ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการร้องทุกข์ การขอรับ คำปรึกษา การขอรับความช่วยเหลือ สิทธิและ หน้าที่ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ความเท่าเทียม ระหว่างเพศ การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กองทุนยุติธรรม/ กรมคุ้มครองสิทธิ	2566-2570	- จำนวนการ ฝึกอบรม/ จำนวนแรงงานที่ ได้รับการอบรม	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้าน การสร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม -ยุทธศาสตร์ชาติ

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					และกลไกภายใต้กฎหมายในประเทศ กฎหมาย ระหว่างประเทศ รวมถึงหลักการ UNGPs และ เผยแพร่คู่มือสำหรับผู้ว่าจ้าง และการเคารพ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม คู่มือสำหรับ ภาคธุรกิจ: วิธีการใกล้เคียงข้อพิพาทแรงงาน ภายใต้กฎหมายแรงงานไทย และองค์ความรู้ เบื้องต้นด้านการสรรหา จัดจ้างแรงงานข้ามชาติ อย่างเป็นธรรมและมีจริยธรรม แก่ผู้ประกอบการ และแรงงาน ทั้งแรงงานไทย และแรงงานข้ามชาติ รวมถึงเผยแพร่คู่มือความรู้ดังกล่าวในภาษา ที่แรงงานสามารถเข้าใจได้ง่ายในวงกว้าง*	และเสรีภาพ/กรรม สอบสวนคดีพิเศษ) -กระทรวงแรงงาน หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์ (กรมกิจการ สตรีและสถาบัน ครอบครัว)		- จำนวนหรือ ช่องทางสื่อ ประชาสัมพันธ์ที่ มีการเผยแพร่ -การประเมิน ความรู้ความ เข้าใจหลังเข้ารับ การฝึกอบรม	ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 9 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 10 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7
					5.2 ให้ความช่วยเหลือกลุ่มแรงงาน รวมถึง แรงงานข้ามชาติ ที่ถูกเลิกจ้าง โดยทบทวน มาตรการรองรับ เยียวยา และบรรเทาความ เดือดร้อนอย่างมีประสิทธิภาพ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	- จำนวนแรงงาน รวมถึงแรงงาน ข้ามชาติที่ได้รับ ความช่วยเหลือ - มีแผนงาน มาตรการ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								รองรับเพื่อ ช่วยเหลือ แรงงาน รวมถึง แรงงานข้ามชาติ ที่ถูกเลิกจ้าง	และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					5.3 ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน โครงสร้างค่าจ้าง และพัฒนากลไก มาตรการ หรือนโยบายเพื่อ ปรับค่าแรงให้เป็นธรรม เหมาะสม และ สอดคล้องกับค่าครองชีพทุกปี*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-มีการศึกษา และผลักดันเพื่อ ปรับค่าจ้างให้ เป็นธรรมและ เหมาะสมกับ สถานการณ์และ ค่าครองชีพใน ปัจจุบัน	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9, 13 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 3, 4, 5, 7
					5.4 ตรวจสอบ ตรวจสอบ ใบอนุญาตประกอบ กิจการ สัญญาจ้างแรงงาน สภาพการทำงาน และใบอนุญาตทำงาน (กรณีแรงงานต่างด้าว) ในสถานบริการ และสถานประกอบการ เพื่อ ประกันว่ากฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ คุ้มครองแรงงาน การจ้างงาน การป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์และแรงงานบังคับ ตลอดจนการบริหาร จัดการ และดำเนินการ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน -กระทรวง อุตสาหกรรม (กรมโรงงาน อุตสาหกรรม) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงเกษตร	2566-2570	-จำนวนการ ตรวจสอบ นายจ้าง/สถาน ประกอบการที่ จ้างแรงงานต่าง ด้าวและจำนวน การตรวจสอบ การทำงานของ คนต่างด้าวทุก	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้าน ความมั่นคง -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ ที่ 4,8,9 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ด้านความปลอดภัย ชีวอนามัย และสุขภาพ แวดล้อมในการทำงาน ถูกบังคับใช้อย่างเต็ม ประสิทธิภาพ รวมทั้งพิจารณามาตรการหรือ กฎหมายแรงงานที่ใช้กับภาคการประมงมา ประยุกต์ใช้ในการดำเนินการดูแลสภาพแรงงานใน ภาคอุตสาหกรรมอื่น เช่น ภาคการเกษตรและการ ก่อสร้าง ที่มีการจ้างแรงงานข้ามชาติทำงานเป็น จำนวนมาก*	และสหกรณ์ (กรม ปศุสัตว์) -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์ -สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ		อุตสาหกรรม รวมทั้งภาค การเกษตร ภาค ก่อสร้าง และ ภาคประมง -มีการพัฒนา มาตรการตรวจ ตราสถาน ประกอบการให้ ดำเนินการตาม กฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และ มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการ คุ้มครองแรงงาน การจ้างงาน	

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ความปลอดภัย ชีวนามัย และ สุขภาพแวดล้อม ในการทำงาน	
					5.5 ให้บริการด้านสุขภาพแก่แรงงาน รวมถึง แรงงานข้ามชาติ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการ ป้องกันและควบคุมโรค การส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล การตรวจสุขภาพจิต และ การฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมไปถึงการพัฒนาระบบ บริการสุขภาพที่เป็นมิตรแก่แรงงานข้ามชาติ และผู้ติดตามแรงงานข้ามชาติ ตลอดจน ขับเคลื่อนศูนย์สุขภาพดีวัยทำงาน (Wellness Center) ทั้งในหน่วยบริการสาธารณสุขและ สถานประกอบการ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน -กระทรวง สาธารณสุข	2566-2570	-จำนวนแรงงาน รวมถึงแรงงาน ข้ามชาติ ที่ได้รับ บริการทาง การแพทย์ -มีกลไกในการ ให้บริการ สาธารณสุข ให้กับแรงงาน ต่างด้าว -จำนวน โรงพยาบาลและ สถาน ประกอบการที่	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 4 -SDGs เป้าหมายที่ 3, 8,10

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ดำเนินการศูนย์ สุขภาพดีวัย ทำงาน (Wellness Center) เป็นไป ตามเกณฑ์ที่กรม ควบคุมโรค กำหนด	-UNGPs ข้อที่ 3, 4, 5, 7
					5.6 อบรมคนหางานก่อนเดินทางไปทำงาน ต่างประเทศโดยมีการให้ความรู้เกี่ยวกับ สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายของประเทศ ที่จะไปทำงาน และกลไกในการคุ้มครองสิทธิ ของแรงงานในประเทศปลายทาง ตลอดจน ให้ความคุ้มครองแรงงานไทยที่ประสบปัญหา ในต่างประเทศผ่านกลไกต่าง ๆ และการให้ คำแนะนำในการดูแลรักษาสุขภาพแก่แรงงาน ไทยในต่างประเทศ* รวมถึงให้ความรู้ใน	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ ต่างประเทศ -กระทรวงแรงงาน -กระทรวง สาธารณสุข	2566-2570	-จำนวน คนหางานได้รับ การอบรมให้ ความรู้ก่อน เดินทางไป ทำงาน ต่างประเทศ -มีกลไกติดต่อ/ ประสานงาน/ให้ ความช่วยเหลือ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 4 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 17

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ลักษณะเดียวกันแก่แรงงานข้ามชาติที่เข้า ทำงานตามระบบ MOU			กับแรงงานไทย ในต่างประเทศ -โครงการ/ กิจกรรมให้ คำแนะนำและ ข้อมูลในการ ดูแลสุขภาพ แก่แรงงานไทย - จำนวนแรงงาน ข้ามชาติที่ได้รับ ความรู้หลังจาก เข้ามาทำงาน ตามระบบ MOU	-UNGPs ข้อที่ 3, 4, 5, 7
6	การจัดการเลือกปฏิบัติ การล่วงละเมิด และการ เข้าไม่ถึงสิทธิประโยชน์ ทางแรงงานอย่างเท่า เทียม				6.1 พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล/รวบรวมสถิติ การละเมิดสิทธิแรงงาน รวมถึงแรงงานข้ามชาติ และแรงงานกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ และการเข้า ไม่ถึงสิทธิประโยชน์อย่างเท่าเทียมในภาคธุรกิจ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-มีการพัฒนา ระบบการจัดเก็บ ข้อมูล/รวบรวม สถิติการละเมิด สิทธิแรงงาน	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ การพัฒนากระบวนการ บริหารจัดการภาครัฐ

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					เพื่ออำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ในเชิงนโยบาย			-จำนวนข้อมูลสถิติ รายงานประจำปี	-แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมายที่ 8 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 10 -UNGPs ข้อที่ 3, 4, 5, 7
					6.2 กำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ ที่อาจถูกเลือกปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชน ได้แก่ แรงงานสตรี กลุ่มชาติพันธุ์ คนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ผู้ลี้ภัย ประชากรข้ามชาติ แรงงานข้ามชาติ โดยเฉพาะภาคเกษตร ประมง ลูกจ้างตามฤดูกาล ลูกจ้างทำงานบ้าน ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่มผู้ติดเชื้อ HIV/AIDS ผู้สูงอายุ ผู้เคยถูกคุมขัง/กำลังถูกคุมขัง โดยใช้มาตรการต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการจ้างงาน	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์ -กระทรวงแรงงาน -กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) -สำนักงานสภา ความมั่นคงแห่งชาติ	2566-2570	-มีการพัฒนา มาตรการ คุ้มครองแรงงาน กลุ่มเปราะบาง -จำนวนหรือ ช่องทางสื่อ/ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุน ความเท่าเทียม	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					แรงงานเหล่านี้ การจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณชนเพื่อลดอคติ และการติดตามต่อแรงงานกลุ่มเปราะบางดังกล่าว และการนำแนวทางปฏิบัติแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์ในสถานที่ทำงานไปปรับใช้ เป็นต้น*	หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวง สาธารณสุข		-จำนวนกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณชน -จำนวนสาธารณชนที่เข้าถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มเปราะบาง	และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 8,9 -SDGs เป้าหมายที่ 5, 8, 10 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					6.3 ส่งเสริมอาชีพ และการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ รวมถึงพัฒนาประสิทธิภาพของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ) -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	- จำนวนคนพิการที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมอาชีพคนพิการ - จำนวนคนพิการที่เข้าถึงการให้บริการกู้ยืมเงินกองทุน	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาค

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการ - จำนวนสถาน ประกอบการทั่ว ประเทศที่ปฏิบัติ ตามกฎหมาย ตามมาตรา 33 , 34 , 35 แห่ง พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556	ทางสังคม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 8 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 10 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								- จำนวนคน พิการที่ได้รับการ ส่งเสริมการมี งานทำใน หน่วยงานของรัฐ - คนพิการที่ ได้รับบริการ มี งานทำ มีอาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	
					6.4 เผยแพร่องค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความเท่าเทียมระหว่างเพศ ความเสมอภาคทาง เพศ รวมถึงการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ ในที่ทำงาน และการใช้ความรุนแรงในที่ทำงาน* รวมถึงมาตรฐานข้อปฏิบัติทางธุรกิจว่าด้วยการ จัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลาย ทางเพศในภาคเอกชนของสหประชาชาติ (UN Standards of Conduct for Business:	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์ (กรมกิจการ สตรีและสถาบัน ครอบครัว)	2566-2570	-จำนวน ช่องทาง/สื่อ/ ประชาสัมพันธ์ ความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับ ความเท่าเทียม ระหว่างเพศ ความเสมอภาค	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 12

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					Tackling Discrimination against LGBTI People)	-กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงแรงงาน -กระทรวงศึกษาธิการ		ทางเพศ รวมถึง การป้องกันการ ล่วงละเมิดทาง เพศในที่ทำงาน และการใช้ความ รุนแรงในที่ ทำงาน -จำนวนผู้เข้ารับ การอบรม -จำนวน ผู้ประกอบการที่ เข้าร่วม มาตรฐาน แรงงานไทยและ ได้รับการ ส่งเสริมเพื่อให้มี การแสดง เจตจำนง ทำคำ	-SDGs เป้าหมายที่ 5, 10,12 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ประกาศ และ นโยบายเรื่อง การป้องกันการ ล่วงละเมิดทาง เพศ	
7	การดูแลบุตร/เด็กของ แรงงานข้ามชาติ				แก้ปัญหาและจัดการให้เด็กทุกคนเข้าถึง การศึกษา รวมถึงเด็กติดตามแรงงาน บุตรของ แรงงานข้ามชาติและแรงงานข้ามชาติที่เข้ามา ในประเทศอย่างไม่เป็นไปตามปกติ โดยการจัด ให้สามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการทั้ง ในระบบ (รัฐและเอกชน) และนอกระบบ (กศน.) รวมถึงส่งเสริมให้สถานประกอบกิจการ จัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการ โดยจดทะเบียน หรือจดทะเบียนกับกระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์*	หน่วยงานหลัก -กระทรวง การพัฒนาสังคม และความมั่นคงของ มนุษย์ -กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-จำนวนเด็ก ติดตามแรงงานที่ สามารถเข้าถึง การศึกษาขั้น พื้นฐาน -จำนวนสถาน ประกอบการที่ ได้รับการ ส่งเสริมให้จัด สวัสดิการ นอกเหนือจากที่ กฎหมายกำหนด (แห่ง/คน)	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวด ที่ 9 -SDGs เป้าหมายที่ 4, 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								-จำนวนสถาน ประกอบกิจการ ที่จดทะเบียน หรือจดทะเบียน จัดตั้งศูนย์รับ เลี้ยงเด็กใน สถานประกอบ กิจการ	
8	แรงงานแห่งอนาคต				8.1 จัดอบรมเพิ่มความรู้และทักษะแก่แรงงาน ซึ่งรวมถึงแรงงานข้ามชาติ ในการเข้าถึงและใช้ เทคโนโลยีวิทยาการ เพื่อเพิ่มมูลค่าแรงงาน และความสามารถในการแข่งขัน	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-โครงการ/ กิจกรรมเพื่อ เสริมสร้าง ความรู้ และ พัฒนาศักยภาพ และทักษะ แรงงาน -จำนวนการ อบรมและผู้รับ การอบรม	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การพัฒนา และ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 5,9 -SDGs เป้าหมายที่ 8

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					8.2 ศึกษาความเสี่ยงและมาตรการการคุ้มครองตลอดจนส่งเสริมศักยภาพแรงงาน รวมถึงแรงงานข้ามชาติ ที่อาจจะได้รับผลกระทบจากสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต อาทิ การแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การใช้เทคโนโลยีวิทยาการแทนแรงงานคน สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	ผลการศึกษา ความเสี่ยงและ มาตรการการ คุ้มครองแรงงาน และส่งเสริม ศักยภาพ แรงงานที่อาจจะ ได้รับผลกระทบ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 11 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					8.3 ศึกษาและเสนอมาตรการเตรียมความพร้อมรับมือกับสังคมผู้สูงอายุ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการส่งเสริมการทำงานของแรงงานผู้สูงอายุ สร้างงานสร้างอาชีพแก่	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน หน่วยงานสนับสนุน	2566-2570	-ผลการศึกษา มาตรการเตรียม ความพร้อม	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนา และเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากร

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ผู้สูงอายุที่ต้องการจะทำงานในภาคธุรกิจและ อุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัย และกำหนด มาตรการจูงใจแก่ภาคธุรกิจในการจ้างงาน ผู้สูงอายุมากขึ้น รวมถึงการส่งเสริมและเผยแพร่ ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับกระบวนการ ทางธุรกิจที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติทางธุรกิจ กับผู้สูงอายุ (Business Guidance on the Older Persons)*	-กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์ (กรมกิจการ ผู้สูงอายุ)		รับมือกับสังคม ผู้สูงอายุ -โครงการ/ กิจกรรมเพื่อ ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ ความรู้ให้แก่ ผู้ประกอบการ เกี่ยวกับ กระบวนการทาง ธุรกิจที่ สอดคล้องกับ แนวปฏิบัติทาง ธุรกิจกับผู้สูงอายุ	มนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 8,9,12 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					8.4 (ใหม่) การพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานเรื่องการดำเนินธุรกิจที่มี ความรับผิดชอบต่อและเคารพสิทธิมนุษยชน รวมถึง การดำเนินงานเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ	2566-2570	-จำนวน โครงการ/ กิจกรรมที่ให้ ความรู้เกี่ยวกับ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนา และเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากร

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					และส่งเสริมการมีงานทำให้แก่เยาวชน รวมถึง เยาวชนกลุ่ม NEETs ซึ่งไม่ได้อยู่ในระบบ การศึกษา การทำงาน หรือการฝึกอบรม (Not in Education, Employment or Training : NEET)	ความมั่นคงของ มนุษย์ -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ/กรม พินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชน) -กระทรวงแรงงาน หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงศึกษาธิการ -สำนักงานสภา พัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ		การดำเนินธุรกิจ ที่มีความ รับผิดชอบต่อและ เคารพสิทธิ มนุษยชน แก่ เด็กและเยาวชน -จำนวน โครงการ/ กิจกรรมที่พัฒนา ทักษะอาชีพ และส่งเสริมการ มีงานทำให้แก่ เยาวชน รวมถึง เยาวชนกลุ่ม NEETs	มนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 9,12 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
9	การสนับสนุนหน่วยงาน ต่าง ๆ เพื่อจัดปัญหา สิทธิด้านแรงงาน				9.1 จัดช่องทางการแลกเปลี่ยนข้อมูล และ ปรึกษาหารือระหว่างหน่วยงานที่มีภารกิจด้าน การคุ้มครองสิทธิแรงงาน และหน่วยงานอื่น ๆ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-จำนวนการ หารือ /แผนการ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ เพื่อนำไปสู่การแก้ไข ปัญหาด้านแรงงานอย่างบูรณาการและเป็น ระบบ			ดำเนินงานเชิง บูรณาการ	การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9, 13 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					9.2 (ใหม่) กำหนดมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อ สังคม (Social Enterprise : SE) และกิจการเพื่อ สังคมขององค์กรภาคประชาสังคม (Civil Society Organization : CSO) รวมถึงการส่งเสริมและ สนับสนุนให้เข้าถึงแหล่งทุนหรือทรัพยากร การ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การสร้างแรงจูงใจและสิทธิ ประโยชน์ การพัฒนาเครือข่ายและจัดทำฐานข้อมูล วิสาหกิจเพื่อสังคม และกิจการเพื่อสังคมขององค์กร ภาคประชาสังคม	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์ หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงมหาดไทย	2566-2570	-จำนวนมาตรการ ส่งเสริมวิสาหกิจ เพื่อสังคม และ กิจการเพื่อสังคม ขององค์กรภาค ประชาสังคม -วิสาหกิจเพื่อ สังคม และกิจการ เพื่อสังคมของ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนา และเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากร มนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								องค์กรภาคประชา สังคม ที่ได้รับการ ส่งเสริม และ สนับสนุน	-แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 9,12 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
10	การส่งเสริมการ ดำเนินงานของภาคธุรกิจ				10.1 อบรมให้สร้างความรู้ความเข้าใจและ ส่งเสริมให้สถานประกอบการกิจการนำแนวปฏิบัติ การใช้แรงงานที่ดี (Good Labour Practice : GLP) และแนวทางแรงงานข้ามชาติ (Migrant Worker Guidelines) มาใช้ในการบริหาร จัดการธุรกิจ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน	2566-2570	-จำนวน นายจ้าง/ ผู้ประกอบการที่ ได้รับการอบรม/ ส่งเสริม GLP หรือแนวทาง แรงงานข้ามชาติ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 12 - SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					10.2 อบรมให้ความรู้ความเข้าใจ และส่งเสริมให้ภาคธุรกิจจัดทำรายงานการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence : HRDD) เพื่อให้เกิดการคุ้มครองแรงงานในระบบห่วงโซ่อุปทาน	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) -สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ -สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	2566-2570	-จำนวนนายจ้าง/ผู้ประกอบการที่ได้รับการอบรม HRDD -จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการส่งเสริม และทำรายงาน HRDD -มีการจัดอบรมเพื่อส่งเสริมให้ภาคธุรกิจจัดทำรายงาน HRDD	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมายที่ 7,12 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					10.3 ให้การสนับสนุนช่วยเหลือภาคธุรกิจและแรงงานในภาคธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ได้รับผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการคลัง -กระทรวงพาณิชย์	2566-2570	มาตรการช่วยเหลือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม		ย่อม ที่ได้รับ ผลกระทบของ โรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19)	-แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 7 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 17 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					10.4 ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ใช้แรงงาน ข้ามชาติเป็นกำลังหลักในการผลิต จัดทำ รายงานการประเมินผลด้านสิทธิมนุษยชนของ ธุรกิจ (Human Rights Due Diligence) เพื่อ เป็นมาตรการในการป้องปรามการแสวงหา ประโยชน์จากแรงงานโดยมิชอบ ทั้งนี้ รายงาน ดังกล่าวต้องเปิดเผยต่อสาธารณะเพื่อสร้าง ความรู้และง่ายต่อการสอบทาน อีกทั้งยังเป็น การให้ความสำคัญต่อเรื่อง ความโปร่งใส	หน่วยงานหลัก สำนักงาน คณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์	2566-2570	การจัดอบรม และมี หนังสือเวียนเพื่อ สร้างความ ตระหนักรู้เรื่อง HRDD ให้แก่ บริษัทที่มี หลักทรัพย์จด ทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 12

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					(transparency) และการตรวจสอบย้อนกลับ (traceability) ตามหลักบรรษัทภิบาล*				-UNGPs ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 7
11	การร้องเรียน/ ร้องทุกข์				11.1 เพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงระบบร้องทุกข์ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่เพื่อรับ เรื่องราวร้องทุกข์ที่มีประสิทธิภาพ มีการเก็บ ข้อมูลที่เป็นความลับตามกฎหมายคุ้มครอง ข้อมูลของประเทศไทย มีการประชาสัมพันธ์ ช่องทางการร้องเรียนที่หลากหลาย สามารถ เข้าถึงและร้องเรียนได้ในหลายภาษา สะดวก รวดเร็ว สามารถติดตามผลการร้องเรียนได้ โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย อาทิ สายด่วน เว็บไซต์ และแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น *	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์ -กระทรวงมหาดไทย -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ) -กระทรวงแรงงาน -กระทรวง สาธารณสุข -สำนักงานอัยการ สูงสุด	2566-2570	-ระดับ ความสำเร็จของ การยุติข้อ ร้องเรียน/ร้อง ทุกข์ - จำนวน ช่องทาง/ระบบ การรับข้อ ร้องเรียน/ร้อง ทุกข์ ที่สามารถ ติดตามและ ตรวจสอบ สถานะการ จัดการข้อ ร้องเรียน/ร้อง ทุกข์ได้	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 11 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								- การประเมิน ความพึงพอใจ ผู้ใช้งาน ช่องทาง/ระบบ -โครงการ/ กิจกรรมเพื่อ พัฒนาศักยภาพ เจ้าหน้าที่ในการ รับและจัดการ เรื่องร้องเรียน/ ร้องทุกข์	
					11.2 จัดให้ผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตด้านการ จัดหางาน และการละเมิดสิทธิแรงงานสามารถ เข้าสู่กระบวนการคุ้มครองพยานได้*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ/กรม สอบสวนคดีพิเศษ) -สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ	2566-2570	พยานที่เข้าสู่ มาตรการ คุ้มครองพยานมี ความปลอดภัย ร้อยละ 100	- ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
12	การอำนวยความสะดวก				พัฒนากลไกการระงับข้อพิพาทที่เอื้ออำนวย/ ส่งเสริมสิทธิและความคุ้มครองแรงงาน รวมถึง แรงงานข้ามชาติ รวมถึงการเพิ่มจำนวนและ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการ แก้ไขปัญหาข้อพิพาทแรงงาน และผู้ประสานงาน ด้านภาษา เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับ แรงงานที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ)	2566-2570	-มีกลไกการ ระงับข้อพิพาทที่ เอื้ออำนวยต่อ แรงงาน -จำนวนการจัด อบรม/พัฒนา ศักยภาพ เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานใน การแก้ไขปัญหา ข้อพิพาท แรงงาน	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7

หัวข้อที่	ประเด็น	เชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								-จำนวน เจ้าหน้าที่ล่าม และผู้ประสาน ด้านภาษาที่ เพิ่มขึ้น	
13	การชดเชย/เยียวยา				13.1 พัฒนากลไกเยียวยาทั้งจากภาครัฐ และ ภาคเอกชนในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ให้ทันสมัย โปร่งใส เป็นธรรม และสอดคล้องกับ หลักการสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ความต้องการของประชาชนและชุมชนที่ได้รับ ผลกระทบ รวมถึงกลไกภายใต้พระราชบัญญัติ เงินทดแทน พ.ศ. 2537 และกองทุนสงเคราะห์ ลูกจ้างตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 รวมทั้งพัฒนา ระบบบริการให้คำปรึกษา และการให้ความ ช่วยเหลือเยียวยาแก่แรงงานข้ามชาติ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงแรงงาน หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงมหาดไทย -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ)	2566-2570	-มีการพัฒนา กลไกเยียวยา ต่างๆ ภายใต้ กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง -จำนวนแรงงาน ผู้ได้รับ ผลกระทบที่ เข้าถึงการ ช่วยเหลือและ เยียวยา	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9,13 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 16 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด (กำหนดกว้าง)	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					13.2 ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุน ช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายจากการถูกละเมิด สิทธิหรือล่วงละเมิดในสถานที่ทำงาน*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ พัฒนาความมั่นคง ของมนุษย์ (กรม กิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	2566-2570	-ผลการศึกษา ความเป็นไปได้ ในการจัดตั้ง กองทุน ช่วยเหลือ เยียวยา ผู้เสียหายจาก การถูกละเมิด สิทธิหรือล่วง ละเมิดในสถานที่ ทำงาน -จำนวน ผู้เสียหายที่ คณะกรรมการ วทพ. วินิจฉัย และมีความ ประสงค์ขอรับ การเยียวยา	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 9 -SDGs เป้าหมายที่ 5, 8 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7

- * กิจกรรมนี้เป็นหนึ่งในกิจกรรมจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรกที่ต้องดำเนินการต่อ หรือถูกดัดแปลงปรับเปลี่ยนมาจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรก หลังจากมีการดำเนินการสำเร็จไปแล้ว หรือสำเร็จไปบางส่วนแล้ว

*

ความรับผิดชอบของภาคธุรกิจ (Corporate Responsibility)

1. การปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน มาตรฐานแรงงาน และหลักการสิทธิมนุษยชน

- 1.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจต้องทบทวนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขององค์กรตน จัดให้มีคำประกาศ/คำแถลงนโยบายด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน ขององค์กร รวมถึงส่งเสริม ทำความเข้าใจ และสนับสนุนการแก้ไขกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำประกาศ/คำแถลงนโยบาย ของบริษัทย่อย บริษัทในเครือ รวมทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้เกิดการคุ้มครองสิทธิแรงงานที่สอดคล้องกับหลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ รวมถึงหลักการ UNGPs*
- 1.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจต้องส่งเสริมความรู้ ตลอดจนเผยแพร่กฎหมาย มาตรการ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักการสิทธิมนุษยชน ภายในประเทศ และระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายแรงงาน มาตรฐานแรงงาน และความคุ้มครองแรงงาน ให้บุคลากรในสังกัด โดยรวมถึง บุคลากรในบริษัทย่อย บริษัทในเครือ รวมทั้งห่วงโซ่อุปทาน สามารถเข้าถึงได้*
- 1.3 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายกฎ ระเบียบ ด้านแรงงาน ที่ได้รับการคุ้มครองไว้ในกฎหมายภายในประเทศ และระหว่างประเทศอย่างเคร่งครัด รวมทั้งสนับสนุนให้บริษัทย่อย บริษัทในเครือ รวมทั้งห่วงโซ่อุปทาน เคารพหลักการดังกล่าวเช่นเดียวกัน ในที่นี้ รวมถึง การไม่บังคับให้แรงงานทำงานล่วงเวลา การไม่เลิกจ้างโดยไม่เป็นธรรม การประกันสิทธิในสุขภาพให้กับแรงงานในหน่วยงาน การจัดการสวัสดิการให้ตามกฎหมาย ฯลฯ*

2. สิทธิและสวัสดิการแรงงาน

- 2.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจที่ใช้แรงงานข้ามชาติควรจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการสรรหาแรงงานและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามหลักการ “นายจ้างจ่าย” (employer pay principle)*
- 2.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรกำหนดมาตรการรับรอง หรือ ประกันสิทธิและสวัสดิการให้กับแรงงานในหน่วยงาน อาทิ การดูแลสุขภาพ การหยุด การลา การเจรจาต่อรอง เป็นต้น

2.3 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรจัดให้มีสวัสดิการให้กับครัวเรือนของแรงงาน เช่น สถานที่ดูแลเด็กเล็กในที่ทำงาน*

3. การจัดการเลือกปฏิบัติในสถานที่ทำงาน

3.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรกำหนดมาตรการ/นโยบายเพื่อแสดงเจตจำนงในการสนับสนุนโอกาสที่เท่าเทียม โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน การรับเข้าทำงาน การจ่ายค่าชดเชย การเลิกจ้าง การเลื่อนตำแหน่ง รวมถึงจัดเงื่อนไขใดๆ ที่สร้างผลกระทบทางลบต่อลูกจ้างและผู้สมัครงานตามความเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นเหตุทางเพศ การติดเชื้อ HIV/AIDS ความพิการ อายุ ชาติพันธุ์ ฯลฯ*

3.2 เพิ่มการจ้างงานสตรี กลุ่มชาติพันธุ์ คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้พันโทฯ ฯลฯ ตามความเหมาะสม รวมทั้งกำหนดให้สถานประกอบการมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมให้กับกลุ่มบุคคลดังกล่าว*

3.3 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรกำหนดมาตรการ/นโยบายองค์กรในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศและการใช้ความรุนแรงในสถานที่ทำงาน โดยพิจารณานำมาตรฐานข้อปฏิบัติทางธุรกิจว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศในภาคเอกชนของสหประชาชาติ (UN Standards of Conduct for Business : Tackling Discrimination against LGBTI People) มาปรับใช้ในองค์กร*

3.4 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจนำแนวปฏิบัติที่ดีทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศไปปรับใช้ เช่น แนวปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดี (Good Labour Practice –GLP) ไปใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ และจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนโดยรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) ทั้งนี้ ในกรณีของภาคธุรกิจขนาดใหญ่ ควรจัดการประเมินทั้งภายในองค์กรและแรงงานในห่วงโซ่อุปทานเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์จากแรงงานโดยมิชอบ*

4. กลไกการร้องเรียน และเยียวยา

4.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรจัดให้มีช่องทางการร้องเรียน/กลไกร้องทุกข์ภายในหน่วยงาน (Operational Grievance Mechanisms: OGM) มีการเก็บข้อมูลที่เป็นความลับ มีการเปิดให้ร้องเรียนได้หลายช่องทาง ซึ่งจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงได้โดยสะดวก รวดเร็ว สามารถติดตามผลการร้องเรียนได้ เช่น มีระบบร้องเรียนบนเว็บไซต์ ระบบร้องเรียนผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ ฯลฯ*

4.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรพิจารณาระบบเหตุข้อพิพาทกับแรงงานโดยการเจรจา โดยต้องเปิดโอกาสให้แรงงานเข้ามามีส่วนร่วมในการเจรจาต่อรอง*

4.3 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรให้ความร่วมมือกับภาครัฐ องค์กรระหว่างประเทศ และกลไกอิสระอื่น ๆ ในกรณีที่มีการตรวจตราการปฏิบัติ
ตามกฎหมายแรงงาน มาตรฐานแรงงาน และหลักการสิทธิมนุษยชน*

4.4 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรมีมาตรการเยียวยาความเสียหายให้กับแรงงาน กรณีที่แรงงานถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน (รวมถึงมาตรการ/กลไก
เพื่อรองรับและแก้ปัญหาการเลิกจ้าง) ทั้งนี้ การเยียวยาควรครอบคลุมถึงความเสียหายทางร่างกายและจิตใจ*

* กิจกรรมนี้เป็นหนึ่งในกิจกรรมจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรกที่ต้องดำเนินการต่อ หรือถูกดัดแปลงปรับเปลี่ยนมาจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรก
หลังจากมีการดำเนินการสำเร็จไปแล้ว หรือสำเร็จไปบางส่วนแล้ว

3.2 แผนปฏิบัติการด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

3.2.1 สถานการณ์ในภาพรวมและข้อท้าทาย

ในช่วงการบังคับใช้แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) ภาครัฐและภาคธุรกิจได้พยายามขับเคลื่อนกิจกรรมที่ถูกระบุในแผนปฏิบัติการฯ หลายกิจกรรม มีการผลักดันกฎหมายและนโยบายต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนแผนการปฏิบัติการด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อท้าทายหลายประการที่ยังต้องร่วมกันดำเนินการโดยอาศัยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้กิจกรรมบางส่วนไม่บรรลุผลตามแผนปฏิบัติการฯ จึงจำเป็นต้องดำเนินการต่อเนื่องในแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม จำแนกออกเป็นกฎหมายต่าง ๆ ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม พ.ศ. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินโครงการศึกษาปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน โดยมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย การยกร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ทั้งฉบับ การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และมีการเผยแพร่สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายผ่านระบบกลางทางกฎหมาย ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตามขั้นตอนวิธีการของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562

ร่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธนาคารที่ดินหรือองค์กรอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในลักษณะทำนองเดียวกันกับธนาคารที่ดิน โดยสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ได้ทำการศึกษาแนวทางการจัดตั้งธนาคารที่ดินหรือองค์กรอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในลักษณะทำนองเดียวกันกับธนาคารที่ดิน และเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เพื่อที่จะดำเนินการให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดินที่เป็นธรรมและยั่งยืน และมีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเหมาะสม

ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ระหว่างการเร่งรัดการออกกฎหมายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อเป็นเครื่องมือยกระดับการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ ปัจจุบันร่างกฎหมายดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติแล้วและอยู่ระหว่างการขอความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ระหว่างการเร่งรัดการออกร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ หรือกลไกรองรับการพัฒนาประเทศ และเป็นกฎหมายกลางสำหรับบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในภาพรวมของประเทศ ปัจจุบันร่างกฎหมายดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2565 และอยู่ระหว่างการตรวจร่างโดยคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อนที่จะถูกพิจารณาโดยรัฐสภาต่อไป

กฎหมายเกี่ยวกับการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register: PRTR) มีประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมที่ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พ.ศ.2563) ดังนี้ (1) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับการจัดการสารเคมีในโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565 (2) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การควบคุมระบายไอสารอินทรีย์ระเหยจากการซ่อมบำรุง พ.ศ.2565 โดยกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมต้องแจ้งข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับสารมลพิษ หรือสารเคมีในการประกอบกิจการโรงงานให้กับกรมโรงงานอุตสาหกรรมทราบเพื่อจัดเก็บเป็นฐานข้อมูล ในลักษณะระบบทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษในโรงงานอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม ยังพบว่ามีข้อท้าทาย เนื่องจากการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษอยู่ในรูปของกฎกระทรวง ไม่ใช่กฎหมายที่บังคับให้ต้องมีการแจ้งข้อมูลเพื่อจัดทำฐานข้อมูล นอกจากนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 โดยบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) ในส่วนของแหล่งกำเนิดมลพิษแหล่งอื่นที่มีใช้โรงงานอุตสาหกรรมไว้ด้วย ปัจจุบันร่างกฎหมายดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แผนผังภูมินิเวศระดับภาค¹ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลักดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 6 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ มีเป้าหมายเพื่อจัดวางแผนผังภูมินิเวศระดับภาคให้ครบถ้วนทุกภาคของประเทศไทย ภายในปี พ.ศ. 2580 เพื่อเป็นเครื่องมือเชิงนโยบายที่ใช้ในการกำหนดกรอบการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี

1

แผนผังภูมินิเวศ เป็นเครื่องมือเชิงยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเมือง โดยการกำหนดแผนและผังความเหมาะสมของการใช้พื้นที่ตามลักษณะภูมินิเวศเชิงกายภาพเชื่อมโยงกับภูมินิเวศเชิงวัฒนธรรม รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพและข้อจำกัดในการใช้พื้นที่บนพื้นฐานของระบบนิเวศโดยการมีส่วนร่วมของภาคีในทุกภาคส่วน

เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม โดยที่ผ่านมาในปี พ.ศ. 2565 สำนักงานนโยบายฯ ได้ดำเนินการจัดวางแผนผังภูมินิเวศในพื้นที่ภาคเหนือแล้วเสร็จเป็นภาคแรก

การทบทวนกฎหมายอื่น ๆ หลายหน่วยงานได้ศึกษาทบทวนเพื่อยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย หมดความจำเป็น และแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการ เช่น ปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และครอบคลุมแหล่งมลพิษอื่น ๆ เช่น การบรรจุเนื้อหาที่เกี่ยวกับการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) เพิ่มลงในพระราชบัญญัติฯ เป็นต้น

การมีส่วนร่วมของประชาชน กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามที่กฎหมายกำหนดขั้นตอนไว้ ไม่ว่าจะเป็นกรณีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประกอบกิจการทั้งก่อน ระหว่าง และหลังจบโครงการ ทั้งในกรณีการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และขยายโรงงาน โดยให้เป็นไปกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งกำหนดให้โรงงานที่จะต้องทำการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EIA/EHIA) ต้องดำเนินการจัดทำรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกรณีเหมืองแร่ และยังได้จัดทำคู่มือฉบับประชาชน ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 เพื่อสร้างโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ เปิดเผยขั้นตอน และระยะเวลาให้ประชาชนทราบ นอกจากนี้ กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้พิจารณาจัดทำระเบียบสำหรับแนวทางการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องสำหรับโครงการหรือกิจการ หรือดำเนินการสิ่งใดที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ปัจจุบัน อยู่ระหว่างหาวิธีและขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย อย่างไรก็ตาม จากการหารือร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ พบข้อท้าทาย คือ ผู้แทนภาคประชาสังคมจำนวนมากยังคงแสดงความกังวลต่อกระบวนการมีส่วนร่วมที่ไม่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ออกคำแนะนำต่อแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งคำแนะนำดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้การรับฟังความคิดเห็นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จะต้องใช้รูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น แต่ให้พิจารณาเลือกใช้เทคนิคหรือรูปแบบที่หลีกเลี่ยง ลดความเสี่ยง และป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้เหมาะสมกับลักษณะของประชาชนแต่ละพื้นที่ และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีประเด็นที่สำคัญ โดยจำแนกออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำโครงการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.2563 - 2565 เพื่อนำไปสู่การเสนอข้อคิดเห็นและแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการดังกล่าวต่อไป โดยผลการสำรวจพบว่าอยู่ในระดับการยอมรับและเชื่อมั่นระดับมาก และมีค่าร้อยละของการยอมรับและเชื่อมั่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการเสนอแก้กฎหมายเพื่อให้สามารถเปิดเผยผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมบุคคลธรรมดา และผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนิติบุคคล ที่ถูกขึ้นบัญชีดำ อีกทั้ง ยังมีการจัดทำประกาศ ข้อกำหนดคุณสมบัติการเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมบุคคลธรรมดา ในส่วนของการได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพด้วย โดยถูกบัญญัติในกฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565 สำหรับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยนั้น ได้ยกร่างและออกข้อบังคับคณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งกำหนดให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานอนุญาตอื่นที่เกี่ยวข้องต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อโครงการที่จะต้องทำ EHIA อย่างไรก็ดีตาม จากการหารือร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ พบว่า ผู้แทนภาคประชาสังคมจำนวนมากแสดงความกังวลต่อปัญหาการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่บางครั้งไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ โดยตัวอย่างประเด็นที่ถูกหยิบยก ได้แก่ ปัญหาการจัดทำรายงานหละหลวมหรือใช้ข้อมูลอันเป็นเท็จ การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง การขาดความโปร่งใสในขั้นตอนการดำเนินการ ความไม่เป็นกลางของผู้จัดทำรายงานที่ถูกว่าจ้างโดยบริษัท รวมถึงข้อจำกัดด้านความสามารถของรัฐในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขภายใต้ใบอนุญาต เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีข้อท้าทายสำคัญที่เกิดจากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 ได้แก่ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจำกัดในการวางยุทธศาสตร์ นโยบาย การออกใบอนุญาตและประทานบัตร ความไม่ชัดเจนในการกำหนดหน้าที่ในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพื้นที่ปนเปื้อนที่อยู่นอกเขตเหมือง และการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนในพื้นที่ที่ขอประทานบัตร ซึ่งจำแนกตามประเภทของประทานบัตรโดยอาศัยระยะห่าง ในขณะที่ผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ นั้นมิได้จำกัดตามระยะทางข้างต้น นอกจากนี้ยังมีผู้แทนภาคประชาสังคมมองว่าการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพโดยชุมชน (Community Health Impact Assessment Report หรือ CHIA) ซึ่งเป็นการจัดทำรายงานโดยประชาชนในพื้นที่และภาคประชาสังคมนั้นเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำคัญที่จะมาช่วยแก้ปัญหาข้างต้น แต่ทว่ากลไกดังกล่าวยังไม่ได้ถูกระบุไว้ในกฎหมาย และยังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากภาครัฐ

การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เผยแพร่แนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) จัดฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA ทั่วประเทศ จัดฝึกอบรมขั้นสูงด้าน SEA สำหรับผู้บริหารระดับกลาง และจัดทำเวิร์กช็อปเพื่อสร้างความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ โดยในปี 2565 ได้มีการนำแนวทางการดำเนินงานในการจัดทำ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ไปใช้ในกรณีอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับ

การใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) นั้น แม้จะได้รับการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน แต่ยังมีข้อท้าทายเนื่องจากยังไม่ถูกบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งเป็นกลไกเชิงสมัครใจ ทำให้เกิดการเรียกร้องให้มีการบังคับใช้อย่างชัดเจนโดยเฉพาะในโครงการขนาดใหญ่

เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) มีประเด็นสำคัญที่สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

เขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2564 ซึ่งแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเป็นกลไกในการกำกับดูแล และขับเคลื่อนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน การบริหาร และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน ในส่วนของงานผังเมืองนั้น พบว่า กรมโยธาธิการและผังเมืองอยู่ระหว่างการจัดทำผังร่าง และเตรียมเอกสารร่างกฎกระทรวงมหาดไทยสำหรับผังเมืองรวมเมือง/ชุมชนในพื้นที่ SEZ ในขณะที่ผังพื้นที่เฉพาะได้มีการออกประกาศกระทรวงมหาดไทยครบทั้ง 10 จังหวัด เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติยืนยันว่าการจัดหาพื้นที่พัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้เอกชน/การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเช่า เพื่อดำเนินโครงการ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/จังหวัดได้มีการหารือ เสร็จ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาจ่ายค่าชดเชยแก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่อย่างเป็นธรรมตามระเบียบที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว และยังได้ทำการสำรวจพื้นที่ SEZ ทั้ง 10 แห่ง เป็นระยะ เพื่อติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรับฟังความคิดเห็น ปัญหา/ข้อจำกัด ในการพัฒนาจากภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในชั้นการหารือร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ได้พบข้อท้าทายและปัญหาจากข้อร้องเรียน อาทิ การคัดเลือกพื้นที่พัฒนาในเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นทับซ้อนกับพื้นที่ที่มีผู้คนอยู่อาศัย การประกาศพื้นที่ SEZ ซึ่งดำเนินการผ่านกฎหมายพิเศษ โดยไม่ผ่านกระบวนการปรึกษาหารือที่เหมาะสม การขับไล่ผู้อยู่อาศัยออกจากที่ดินในหลายกรณี โดยในบางกรณีไม่มีการบอกกล่าวล่วงหน้า ตลอดจนมีการหยิบยกเรื่องการจ่ายค่าชดเชยให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบซึ่งไม่ได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยขึ้นอยู่กับผลของการเจรจา หรือทรัพยากรที่หน่วยงานในพื้นที่นั้น ๆ สามารถจัดหาได้ นอกจากนั้น พื้นที่ที่ถูกกำหนดเพื่อรองรับเขต SEZ หลายพื้นที่ยังไม่มีควมคืบหน้าด้านการลงทุนทำให้ประชาชนในพื้นที่สูญเสียพื้นที่สำหรับการเข้าทำประโยชน์

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) ร่วมกับกรมโยธาธิการและผังเมือง (ยผ.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดทำแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินและแผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งได้ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2562 เป็นประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษ

ภาคตะวันออก เรื่อง แผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน และแผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2562 โดยได้ดำเนินการตามหลักวิชาการผังเมือง เพื่อเตรียมพื้นที่รองรับการพัฒนาในอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมือง และโครงสร้างพื้นฐานควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ในระหว่างการจัดทำแผนดังกล่าว สกพอ. ร่วมกับ ยผ. นำร่างแผนผังการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ 3 จังหวัด ทั้งในระดับจังหวัด กลุ่มอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง โดยรับฟังที่เป็นทางการจำนวน 25 ครั้ง และไม่เป็นทางการประมาณ 15 ครั้ง รวมเป็น 40 ครั้ง (ระหว่างเดือนธันวาคม 2561 – เดือนมิถุนายน 2562) เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนผังให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง และหลังจากแผนผังการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีผลบังคับใช้แล้วนั้น ก็ได้มีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดของแผนผังเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบังคับประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกฯ ดังกล่าวให้กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในระดับจังหวัด และกลุ่มอำเภอ ในช่วงเดือนสิงหาคม – เดือนกันยายน 2563 รวมทั้งยังดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ โดย สกพอ. ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาจัดทำแนวทาง/มาตรการกำกับเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษและ EEC ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานสูงสุดเรื่องธรรมาภิบาล และแนวปฏิบัติของบริษัท โดยมุ่งมั่นให้มีการนำหลักการ UNGPs ไปใช้ โดยให้ปรากฏอยู่ในวิธีการจัดตั้งและบริหารเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษและ EEC โดยได้กำหนดไว้ในแผนงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2566 อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้ ภาคประชาสังคมได้มีการหยิบยกประเด็นเรื่องการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในผังเมืองว่าไม่เป็นไปตามศักยภาพและบทบาทของพื้นที่อย่างแท้จริง โดยมีการขยายตัวของเขตอุตสาหกรรม เขตพาณิชย์กรรม ชุมชนเมือง และชุมชนชนบท ไปในพื้นที่เขตเกษตรกรรม และเขตอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังมีประเด็นอื่น ๆ ถูกบรรจุไว้ในรายงานผลการศึกษาเรื่องปัญหาที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการธิการประเด็นที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย (1) การมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีกระบวนการที่ไม่ครบถ้วนตามกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็นไม่ครอบคลุมผู้ที่อาจได้รับผลกระทบ (2) ผลกระทบและศักยภาพด้านทรัพยากรน้ำในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทั้งปัญหาความไม่สมดุลระหว่างน้ำต้นทุนและปริมาณความต้องการใช้น้ำ ปัญหาคุณภาพน้ำและการยกตัวของน้ำเค็ม และปัญหาการจัดการน้ำทั้งในและนอกพื้นที่ (3) การศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ศักยภาพ ชีตจำกัดของพื้นที่ และผลกระทบจากการเวนคืน ที่ยังไม่ครบถ้วนและไม่ครอบคลุมปัญหาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น (4) การศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจการเงินและผลประโยชน์ที่จะได้รับทางเศรษฐกิจที่ยังไม่สมบูรณ์ และ (5) ปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมขยะและกากอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข

การบริหารจัดการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการ “จัดทำแผนผังภูมิโนเวศของพื้นที่ภาคเหนือตามขอบเขตลุ่มน้ำของประเทศที่เหมาะสมต่อการใช้พื้นที่ทางภูมิโนเวศ” ในพื้นที่ภาคเหนือ 9 จังหวัด แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2565 และในปี พ.ศ. 2566 จะดำเนินการในพื้นที่ภาคกลางเป็นภาคต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายฯ จะต้องดำเนินการจัดทำแผนผังภูมิโนเวศให้ครบทั้ง 6 ภาคของประเทศไทยภายในปี พ.ศ. 2580 และยังได้ดำเนินโครงการศึกษาการวิเคราะห์ผลประโยชน์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ตอบสนองการมีส่วนร่วมและมีมิติหญิงชาย (Inclusive, Gender-Responsive Climate Change Benefit Analysis: Iccba) รวมทั้งได้จัดทำแนวทางปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ตลอดจนให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคลและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ โดยจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของบุคคลดังกล่าว รวมทั้งสนับสนุนบทบาทของชุมชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยให้เป็นไปตามบทบัญญัติทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ข้อท้าทายที่ปรากฏในประเด็นนี้ประกอบด้วยการร้องเรียนจากภาคประชาสังคมว่ามีการเปลี่ยนพื้นที่เขตชุมชนชนบท และเกษตรกรรมเป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรมมากขึ้น รวมถึงในทางกลับกัน พบว่า มีกรณีที่ชุมชนเมืองขยายพื้นที่จนเข้าไปใกล้พื้นที่อุตสาหกรรมที่ตั้งมาก่อนหน้าทำให้ชุมชนดังกล่าวได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรมดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความกังวลที่เกิดจากการแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2562 ทำให้มาตรฐานการควบคุมโรงงานขนาดเล็กอ่อนแอลง เช่น การแก้ความหมายของคำว่า “โรงงาน” ทำให้ธุรกิจที่มีขนาดเล็กแต่อาจเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงไม่อยู่ภายใต้บังคับตามพระราชบัญญัติฯ และทำให้อำนาจในการควบคุมของกรมโรงงานอุตสาหกรรมลดลง นอกจากนี้ ในประเด็นการบริหารจัดการน้ำ มีการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความไม่สมดุลของปริมาณน้ำระหว่างฤดูฝน มีปัญหาน้ำท่วม และฤดูแล้ง ขาดแคลนน้ำทั้งในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมรวมถึงปัญหาการรุกของน้ำเค็ม นอกจากนี้ ยังมีการหยิบยกประเด็น PM 2.5 โดยเฉพาะปัญหาการเผาเพื่อเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตรที่จำเป็นต้องแก้ปัญหาอย่างบูรณาการ รวมถึงการสนับสนุนเครื่องมือที่เหมาะสมแก่เกษตรกร เช่น อุตสาหกรรมอ้อย ทั้งนี้ ผู้แทนภาคประชาสังคมจำนวนหนึ่งแสดงความกังวลอย่างมากต่อข้อเสนอให้ยกเลิกการประกาศเขตควบคุมมลพิษจังหวัดระยอง และเรียกร้องให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่โดยเร็ว รวมทั้งเสนอให้เร่งรัดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบบังคับใช้มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดอุตสาหกรรมปรับปรุงมาตรฐานการปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม และเร่งรัดออกกฎหมายเฉพาะของเขตควบคุมมลพิษ รวมถึงประเด็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่ควรถูกบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการฯ อีกทั้งระบุถึงการแก้ปัญหาการลักลอบทิ้งของเสียจากอุตสาหกรรมและชุมชนสู่สาธารณะที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปริมาณกากของเสียที่เพิ่มมากขึ้นจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม การขาดแคลนโรงงานรับกำจัดกากของเสียอันตรายและประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและน้ำเสียชุมชนต่าง ๆ ที่จำกัด รวมถึงประกาศกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดข้อยกเว้นโรงไฟฟ้าขยะมูลฝอยที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 10 เมกะวัตต์ขึ้นไป ไม่ต้องทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หากไม่ใช่โรงไฟฟ้าขยะมูลฝอยที่ตั้งอยู่พื้นที่ ดังต่อไปนี้ (1) พื้นที่ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น 1 และชั้น 2 (2) พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3) พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติมตามมติของคณะรัฐมนตรี (4) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (5) พื้นที่ซึ่งมีระดับสารมลพิษทางอากาศสูงเกินกว่าร้อยละ 80 ของค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม กฎหมายกำหนดให้โรงไฟฟ้าขยะมูลฝอยที่ได้รับการยกเว้นการจัดทำรายงาน EIA จะต้องดำเนินการตามประมวลหลักการปฏิบัติ (Code of Practice: CoP) ของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

การพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมวิชาการเกษตร ได้ทำโครงการจัดอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และแนวทางการทำงานของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชแก่เกษตรกรในชุมชน อีกทั้งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมภาคีเครือข่าย ในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบนพื้นที่สูง โดยให้ผู้นำชุมชน และคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การดูแลช่วยเหลือซึ่งและกัน สร้างการรับรู้และเข้าใจในสิทธิและสวัสดิการที่พึงได้รับ เข้าใจและเคารพกฎหมาย รวมถึงการส่งเสริมรูปแบบในการจัดสวัสดิการสังคมในชุมชนที่เหมาะสมกับบุคคลและพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน นอกจากนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ยังได้ดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกอบรมและให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชนและชุมชน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและภาคประชาชนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ปัญหาข้อท้าทายที่ได้มีการสะท้อนระหว่างการหารือกับภาคส่วนต่าง ๆ คือ การที่อัตลักษณ์เชิงวัฒนธรรมของพื้นที่ถูกบดบังด้วยโครงการท่องเที่ยวต่าง ๆ ทำให้ชุมชนท้องถิ่นถูกกีดกัน และไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ รวมถึงกรณีที่ประชาชนที่อาศัยและพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ชาวเล ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยบริเวณทะเลอันดามัน และมีวิถีชีวิตในเชิงวัฒนธรรมพึ่งพิงกับท้องทะเลมาเป็นเวลานานต้องประสบกับผลกระทบอันเนื่องมาจากนโยบายการท่องเที่ยวทางทะเล เช่น การที่ประกาศพื้นที่อุทยานแห่งชาติเพื่ออนุรักษ์สัตว์น้ำและส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่คนกลุ่มนี้อยู่อาศัยและดำเนินวิถีชีวิตในเชิงวัฒนธรรม ส่งผลให้ชาวเลไม่สามารถเข้าถึงแหล่งจับปลาเพื่อการดำรงชีพและประกอบอาชีพของตนได้ รวมถึงถูกบังคับให้ต้องโยกย้ายออกจากพื้นที่ เป็นต้น

การสำรวจสิทธิของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่อนุรักษ์ มาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 เป็นบทบัญญัติเพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ให้แก่บุคคลที่ได้อยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ โดยกำหนดให้มีการจัดทำเป็นโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้บุคคลที่อยู่ภายใต้โครงการดังกล่าว สามารถอยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่ เพื่อดำรงชีพต่อไปได้ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ อีกทั้งมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ

พ.ศ. 2562 เป็นบทบัญญัติที่กำหนดไว้เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตตามปกติธุระ โดยกลไกดังกล่าวมุ่งหมายที่จะใช้เป็นมาตรการเพื่อให้บุคคลที่อยู่อาศัยโดยรอบอุทยานแห่งชาติ สามารถดำรงชีพได้ภายใต้การควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นไปอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาดินโดยกำหนดให้ทบทุนกระบวนการการจัดสรรที่ดินทำกินให้ชุมชนทุกประเภทที่ดินและรับฟังความเห็นต่อแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาระงับการดำเนินการทับซ้อนการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยเฉพาะพื้นที่อยู่อาศัยพื้นที่ทำกิน และพื้นที่ทางจิตวิญญาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความขัดแย้งในระดับพื้นที่โดยสันติวิธี และสนับสนุนหลักการรับรองและคุ้มครอง “สิทธิชุมชน” ตามรัฐธรรมนูญ โดยมีมติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาดินของกระบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.) เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของพระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับ (พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562) รวมทั้งให้มีการศึกษาผลกระทบจากกฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับประกอบด้วย

ชื่อกฎหมาย	กฎหมายลำดับรอง ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	อยู่ระหว่างดำเนินการ
พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562	19 ฉบับ	10 ฉบับ
พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562	17 ฉบับ	4 ฉบับ
พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562	26 ฉบับ	37 ฉบับ

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566

การพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม (BCG Model) รัฐบาลสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนบูรณาการความร่วมมือนำ BCG Model ไปใช้ ซึ่ง BCG Model นั้น เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม ที่จะพัฒนา 3 เศรษฐกิจ ไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) ที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ที่คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และทั้ง 2 เศรษฐกิจนี้ อยู่ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน โดยเปลี่ยนข้อได้เปรียบที่ไทยมีจากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ให้เป็นความสามารถในการแข่งขัน

ด้วยนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจ BCG ที่เติบโต แข่งขันได้ในระดับโลก เกิดการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ ชุมชนเข้มแข็ง มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

การดำเนินการของภาคธุรกิจ รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจได้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติและกฎระเบียบ ข้อบังคับใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น มาตรฐานแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 อีกทั้งยังมีการปรับใช้นโยบายการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) และคู่มือจรรยาบรรณทางธุรกิจ ตลอดจนการดำเนินการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA/EHIA) ตามแนวทางที่ถูกกำหนดไว้ในกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ควบคู่ไปกับการสร้างช่องทางหรือกลไกร้องเรียน โดยปกปิดข้อมูลผู้ร้องเรียน อย่างไรก็ตาม ข้อท้าทายที่ยังคงมีอยู่ ได้แก่ การขาดองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนและการขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติตามหน้าที่ด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และในหมู่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทั้งนี้ ผู้แทนภาคธุรกิจล้วนสนับสนุนให้มีการผลักดันมาตรการจูงใจให้ภาคธุรกิจเคารพสิทธิมนุษยชนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม มีผู้แทนจากภาคธุรกิจเสนอว่าการสร้างความตระหนักรู้แก่ผู้บริโภคต่อประเด็นสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ฉลากสีเขียวนั้น มักไม่ได้รับการตอบสนองจากผู้บริโภคเท่าที่ควร เนื่องจากต้นทุนที่สูงขึ้นทำให้ราคาสูงกว่าสินค้าอื่นในท้องตลาด

กลไกการเยียวยา สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ได้มีการดำเนินการกำกับดูแลให้ผู้ประกอบการเหมืองแร่จัดตั้งกองทุน อย่างไรก็ตาม ข้อพิพาทหลักที่เกิดขึ้นในกระบวนการกำหนดค่าชดเชยเยียวยานั้น มาจากการที่รูปแบบการเยียวยามักอยู่ในรูปของค่าชดเชย อสังหาริมทรัพย์ และ/หรือ สังหาริมทรัพย์ รวมถึงพืชผลและต้นไม้ หรือค่าโยกย้ายและรื้อถอนทรัพย์สิน แต่ไม่มีการชดเชยสำหรับความเสียหายในทางธุรกิจ และค่าจ้าง/รายได้ที่ผู้ได้กระทบต้องเสียไปหรือลดลงไป หรือผลกระทบต่อวิถีชีวิตที่ต้องเปลี่ยนไป ทำให้ผู้ได้รับผลกระทบเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม นอกจากนั้น การเยียวยามักเป็นประเด็นที่ถูกพิจารณาขึ้นในภายหลัง โดยไม่ได้ถูกนำมาพิจารณาประกอบตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนโครงการเพื่อกำหนดงบประมาณสำหรับโครงการแต่ต้น การจัดหาที่อยู่อาศัยให้ใหม่มีหลายกรณีที่เป็นพื้นที่ซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับการดำรงชีพดั้งเดิม อีกทั้งการขาดการทำงานในลักษณะบูรณาการกับกับหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบ รวมทั้งการขาดมาตรฐานการเยียวยา ถือเป็นอีกอุปสรรคต่อการเข้าถึงการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีการหยิบยกประเด็นปัญหาการบังคับคดีตามคำพิพากษาที่ไม่สามารถกระทำได้อย่างราบรื่น เพราะบริษัทที่พิพาทประกาศล้มละลายและดำเนินการชำระบัญชีไปแล้ว ส่งผลให้ท้ายที่สุดผู้ที่ได้รับผลกระทบไม่ได้รับการเยียวยา

3.2.2 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน

จากข้อท้าทายข้างต้น ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้

1. การกำหนดขอบเขตอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมและเพียงพอต่อการกำกับดูแล รวมถึงสอดคล้องกับกิจกรรมเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์ตามแผนปฏิบัติการฯ ได้จริง อีกทั้งต้องมีการจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอต่อการดำเนินการ
2. การเร่งรัดพิจารณาเครื่องมือที่จะใช้ในการจูงใจให้ภาคธุรกิจปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ อย่างเคร่งครัด รวมถึงการพิจารณากำหนดมาตรการทั้งในเชิงสมัครใจและภาคบังคับที่จำเป็นต่อการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ การให้ลู่ทาง
3. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่แผนปฏิบัติการฯ ให้กับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นที่เป็นผู้ปฏิบัติการ และภาคธุรกิจ
4. การเสริมสร้างความตระหนักรู้ให้กับทุกภาคส่วนเกี่ยวกับหลักการทางด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
5. การบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเพื่อยกระดับสิทธิชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

3.2.3 ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น

จากการรับฟังความคิดเห็นและหารือร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ พบว่า ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ฯ ระยะที่ 1 ที่ยังไม่เสร็จสิ้นโดยเร่งด่วน หลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อยู่ในระดับที่ควบคุมได้
2. สนับสนุนภาคธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นพิเศษ เพื่อให้กลุ่มธุรกิจเหล่านี้สามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นในประเด็นภายใต้กฎหมายต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบออนไลน์ และในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเฉพาะกลุ่มประชากรชายขอบที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ได้โดยสะดวก ให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าวได้อย่างแท้จริง
4. กำกับดูแลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วยความโปร่งใส เป็นไปตามกฎหมาย จรรยาบรรณ และแนวทางการปฏิบัติที่ดี โดยผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต้องมีความเป็นอิสระ มีความเชี่ยวชาญ เป็นไปตามหลักวิชาการ เช่น ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องล่วงหน้า เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมีเวลาเพียงพอในการทำความเข้าใจกับข้อเสนอต่าง ๆ และเตรียมข้อเสนอแนะของตน และกรณีที่มีผู้มีส่วนได้เสียเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ควรมีการจัดทำคำแปลเป็นภาษาท้องถิ่น และมีการสื่อสารในลักษณะที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

5. ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพโดยชุมชน (Community Health Impact Assessment Report หรือ CHIA) ที่ไม่ทำให้เกิดการปฏิบัติที่ซ้ำซ้อนกับเครื่องมือการประเมินอื่นที่กำหนดโดยกฎหมาย เช่น การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นต้น
6. เพิ่มอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการติดตามตรวจสอบเพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม โดยต้องมีการจัดสรรอัตรากำลังและงบประมาณอย่างเพียงพอเพื่อการติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ
7. ทบทวนกฎระเบียบต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 เพื่อเอื้อให้ภาคประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการวางยุทธศาสตร์ นโยบาย การออกอาชญาบัตรและประทานบัตรได้มากขึ้น และกำหนดให้พื้นที่ที่ต้องทำการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนสะท้อนผลกระทบที่เกิดจากกิจการอย่างแท้จริง โดยไม่จำกัดพื้นที่ตามระยะทาง
8. นำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) มาใช้ โดยอาจกำหนดให้เป็นมาตรการเชิงบังคับสำหรับโครงการใหญ่ที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง ไม่ใช่เพียงการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE: Initial Environmental Examination)
9. กำกับดูแลการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในผังเมืองนั้น เป็นไปตามศักยภาพและบทบาทของพื้นที่อย่างแท้จริง ทั้งในบริบทของเขตเศรษฐกิจพิเศษและในพื้นที่อื่น โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของผู้มีส่วนได้เสีย
10. สนับสนุนให้มีการพิจารณาสิทธิและการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ครอบคลุมถึงมิติด้านสังคม วัฒนธรรม จิตวิญญาณ เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ดังกล่าว โดยรวมไปถึงในบริบทของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ
11. ดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเร็ว และเร่งรัดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบบังคับใช้มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดอุตสาหกรรม ตลอดจนปรับปรุงมาตรฐานการปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม และเร่งรัดออกกฎหมายเฉพาะของเขตควบคุมมลพิษ
12. แก้ปัญหา PM 2.5 อย่างบูรณาการและเร่งด่วน รวมทั้งสนับสนุนความรู้และเครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว
13. กำหนดประเด็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศในแผนปฏิบัติการ ฯ อย่างชัดเจน และมีตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม
14. พิจารณาทบทวนประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกำหนดให้โรงไฟฟ้าขยะทุกชนิดและทุกขนาดต้องทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

15. ตรวจสอบกิจการคัดแยกขยะและรีไซเคิล รวมทั้งการกำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ส่งเสริมการคัดแยกของเสียตั้งแต่ต้นทาง และร่วมกันพัฒนาระบบเผ่าระวัง การสืบทอดและการดำเนินคดีอย่างจริงจังกรณีที่มีการลักลอบนำเข้าและขนส่งของเสียที่กระทำผิด
16. พิจารณาจัดสรรน้ำให้กับภาคเกษตรกรรมอย่างเป็นธรรมและเพียงพอ ก่อนดำเนินการผันน้ำไปยัง พื้นที่อุตสาหกรรม รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการชลประทานในภาคเกษตรกรรม
17. กำหนดมาตรฐานการเยียวยาสำหรับผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาต่าง ๆ โดยการชดเชย เยียวยาต้องพิจารณาถึงความเสียหายในทางธุรกิจ และค่าจ้าง/รายได้ที่เสียไปหรือลดลงไป หรือผลกระทบต่อวิถีชีวิตที่ต้องเปลี่ยนไป ในกรณีที่มีการจัดหาที่อยู่อาศัยให้ใหม่ ควรเป็นพื้นที่ ซึ่งเหมาะสมสำหรับการดำรงชีพเช่นเดิม และควรมีการวางแผนการเยียวยาตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน โครงการเพื่อกำหนดงบประมาณเยียวยาสำหรับโครงการแต่ต้น โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถมีส่วนร่วม ในกระบวนการดังกล่าวได้
18. ทบทวนมาตรการเยียวยาสำหรับผู้อยู่อาศัยหรือพึ่งพิงพื้นที่พัฒนาในเขตเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นไป อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความเสียหายต่อวิถีชีวิตของผู้อยู่อาศัยที่ถูกบังคับโยกย้าย ค่าเสียโอกาส ที่เกิดขึ้น และพิจารณาเพิกถอนหรือทบทวนพื้นที่ที่ไม่ผ่านการปรึกษาหารือที่เหมาะสม รวมทั้ง ส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ ในบริบท ของ EEC ควรมีการพิจารณากำหนดหลักการชดเชยเยียวยาที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ ของกองทุนพัฒนา EEC ในการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบทางลบจากการพัฒนาเขต EEC บนหลักการ ความเสมอภาค ความเท่าเทียม การมีส่วนร่วม และเป็นไปตามราคาตลาด
19. สนับสนุนผู้ได้รับผลกระทบให้สามารถบังคับคดีตามคำพิพากษาได้อย่างราบรื่น
20. กำหนดมาตรการ สิทธิประโยชน์ แรงจูงใจให้แก่ภาคธุรกิจในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ

3.2.4 เป้าหมาย และตัวชี้วัดภาพรวมรายด้าน

เป้าหมายที่ 1 มีการจัดตั้งศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ

ตัวชี้วัด : จำนวนศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี

เป้าหมายที่ 2 ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ EIA/EHIA

ตัวชี้วัด : ร้อยละความรู้ความเข้าใจของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ EIA/EHIA ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เป้าหมายที่ 3 ประเทศไทยมีนโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดการชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึง มาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัด : มีการศึกษา/พิจารณา/จัดทำ/ปรับปรุงนโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ที่สอดคล้องกับ มาตรฐานสากล รวมถึงมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

3.2.5 แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด

หน้าที่ของภาครัฐ (Duty of State)

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
1	การพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ นโยบาย และมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง				1.1 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และเสนอร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง ในการจัดการที่ดิน แหล่งน้ำ สภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการประกอบธุรกิจ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (การยางแห่งประเทศไทย/สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) -กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/กรมป่าไม้/กรมทรัพยากร	2566-2570	มีการทบทวน/ปรับปรุง/ เสนอ/ แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 1,8,10,11,13 -SDGs เป้าหมายที่ 6, 13, 14, 15 -UNGP's ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						ทางทะเลและชายฝั่ง/ กรมทรัพยากรน้ำ/ กรมทรัพยากรน้ำ บาดาล) -กระทรวง อุตสาหกรรม (กรมโรงงาน อุตสาหกรรม) -สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน คณะกรรมการนโยบาย ที่ดินแห่งชาติ)			
					1.2 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และเสนอร่าง กฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการ เกี่ยวกับการ จัดการที่ดิน ได้แก่ บรรดากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การอนุรักษ์ การจัดสรรที่ดิน นโยบายส่งเสริม การท่องเที่ยว ผังเมือง และเขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมไป	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)	2566-2570	มีการทบทวน / ปรับปรุง / เสนอ /แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการที่ เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่ เป็นมิตรต่อ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ถึงพิจารณาสิทธิและการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ครอบคลุมถึงมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ของพื้นที่ดังกล่าว โดยเป็นไปตามบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	-กระทรวงมหาดไทย -กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) -สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) -สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ)			สิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 1,8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 6, 13, 14, 15 -UNGP's ข้อที่ 1, 3, 5, 7
					1.3 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และเสนอร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการ เกี่ยวกับการบังคับใช้ โดยการบังคับใช้ต้องเป็นทางเลือกสุดท้าย โดยหากมีความจำเป็นต้องดำเนินการ ต้องเป็นไปโดยเคารพหลักการสิทธิมนุษยชนสากล เช่น ความเห็นทั่วไปของ	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงมหาดไทย	2566-2570	มีการทบทวน/ปรับปรุง/ เสนอ/แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการที่เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					คณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีการหารือที่เน้นการมีส่วนร่วมจากประชาชนและชุมชนในพื้นที่ และการสร้างความเข้าใจรวมถึงแนวทางการร่วมมือ และมีการชดเชยที่เหมาะสม และพิจารณากำหนดให้ต้องมีการทำรายงานประเมิน “ผลกระทบจากการขับไล่” (eviction impact assessments) ก่อนที่จะกำหนดนโยบาย*				และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 5, 10, 11 -UNGP's ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					1.4 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และเสนอร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรแร่ รวมถึง การออกใบอนุญาต การกำหนดพื้นที่สำหรับทำเหมืองแร่ เพื่อเอื้อให้ภาคประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้มากขึ้น และกำหนดให้พื้นที่ที่ต้องทำการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนที่สะท้อนผลกระทบที่เกิดจากกิจการอย่างแท้จริง*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่)	2566-2570	มีการทบทวน / ปรับปรุง / เสนอ / แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการที่เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 8,11,13

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-SDGs เป้าหมายที่ 13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					1.5 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และเสนอร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการ เกี่ยวกับการจัดสรรพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมอย่างเป็นธรรม และกำกับดูแลการเกษตรแบบพันธสัญญา รวมถึงผลักดันกฎหมายที่อยู่ระหว่างการพิจารณา เช่น ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมฯ ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งธนาคารที่ดินฯ และร่างพระราชบัญญัติการจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการที่ดินและการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) -สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) -สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ)	2566-2570	มีการทบทวน/ปรับปรุง/ เสนอ/แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการที่เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 1,8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 11,16 -UNGP's ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					1.6 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และเสนอร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอากาศสะอาด และควบคุมมลภาวะต่าง ๆ ได้แก่ การพิจารณาออกกฎหมายให้มีการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) ทั้งของโรงงานอุตสาหกรรมและที่มีใช้โรงงานอุตสาหกรรมแทนที่ การใช้กฎกระทรวงผลักดันกฎหมายเกี่ยวกับอากาศสะอาด เร่งรัดการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนสากล *	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวง อุตสาหกรรม (กรมโรงงาน อุตสาหกรรม)	2566-2570	มีการทบทวน/ปรับปรุง/ เสนอ/แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 8,10,13 -SDGs เป้าหมายที่ 11,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					1.7 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และเสนอร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการ เสริมสร้างประสิทธิภาพของการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม/สุขภาพ เพิ่มความ	หน่วยงานหลัก - สำนักงาน คณะกรรมการสุขภาพ แห่งชาติ (สข.)	2566-2570	มีการทบทวน/ปรับปรุง/ เสนอ/แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					โปร่งใสและความเป็นอิสระ รวมถึงส่งเสริมกลไกการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพโดยชุมชน (Community Health Impact Assessment Report หรือ CHIA)			มาตรการที่เกี่ยวข้อง	-แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมายที่ 8,11,13 -SDGs เป้าหมายที่ 3, 6, 13, 14, 15 -UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					1.8 ศึกษาและจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	2566-2570	-ผลการศึกษา -มีร่างกฎหมาย	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 10,11,13 -SDGs เป้าหมายที่ 13 -UNGP's ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					1.9 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และเสนอร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการเกี่ยวกับการจัดการขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -กระทรวง อุตสาหกรรม (กรมโรงงาน อุตสาหกรรม) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงพลังงาน (กรมพัฒนาพลังงาน	2566-2570	มีการทบทวน/ปรับปรุง/ เสนอ/แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						ทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน)			หมวดหมู่ที่ 8,10,13 -SDGs เป้าหมายที่ 6, 9, 13, 14, 15 -UNGP ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					1.10 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข กฎหมายลำดับรองเกี่ยวกับการจัดตั้งธนาคารที่ดิน หรือองค์กรอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในลักษณะทำนองเดียวกันกับธนาคารที่ดิน	หน่วยงานหลัก สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	2566-2570	-จำนวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่ เกี่ยวกับการจัดตั้ง ธนาคารที่ดิน หรือ องค์กรอื่นที่มี วัตถุประสงค์ใน ลักษณะทำนอง เดียวกันกับ ธนาคารที่ดิน	- ยุทธศาสตร์ชาติ ด้าน การสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิต ที่เป็น มิตรต่อ สิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 11,16 -UNGP ข้อที่ 24, 25,26,27,28,29,31

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					1.11 (ใหม่) พัฒนามาตรการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (eco-friendly) ในกลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการ หน่วยงานหลัก -กระทรวงการคลัง -กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -กระทรวงพลังงาน (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) -กระทรวงมหาดไทย -กระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) -กระทรวงพาณิชย์	2566-2570	-จำนวนกฎหมาย นโยบาย หรือ มาตรการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (eco-friendly)	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 1,7,8,10	

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา			-SDGs เป้าหมายที่ 11,12,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 1,3, 4,5,7
2	กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชน				2.1 จัดให้มีการหารือและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและชุมชนที่ได้รับผลกระทบทั้งในรูปแบบออนไลน์และในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ โดยดำเนินการตั้งแต่ขั้นการกำหนดนโยบาย ก่อนเข้าไปดำเนินโครงการใด ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีบทบาทในการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ของพื้นที่และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ รวมถึงการพิจารณากำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดโครงการเพื่อให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกระบวนการรับฟังความเห็นต่าง ๆ ทั้งภายใต้กฎหมายสิ่งแวดล้อมและกฎหมายอื่น ๆ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (กรมพัฒนาที่ดิน/ สถาบันวิจัยและ พัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)) -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม -กระทรวงพลังงาน (สำนักงาน ปลัดกระทรวง	2566-2570	-โครงการ/ กิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อรับฟังความ คิดเห็นของ ประชาชน	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็น มิตรต่อ สิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 1,8,10,11 -SDGs เป้าหมายที่ 7,11,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 1,

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						พลังงาน/กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ) -กระทรวงมหาดไทย -กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) <u>หน่วยงานสนับสนุน</u> -กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)			3,4,5,7,8
					2.2 ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน เพื่อแก้ปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างป่ากับชุมชน รวมถึงเร่งจัดทำอนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าชุมชน*	หน่วยงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2566-2570	-โครงการ/กิจกรรม/มาตรการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมหรือ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								แก้ปัญหาการบริหารจัดการป่าชุมชน -ออกกฎหมายอนุบัญญัติ	ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 1,8,11,13 -SDGs เป้าหมายที่ 11,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7
					2.3 เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่และชุมชนที่ดำเนินการ ทั้งก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังจบโครงการ โดยให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลอย่างทั่วถึง ทั้งช่องทาง offline และ online*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงคมนาคม -กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม/กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่)	2566-2570	-จำนวนช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการให้ประชาชน โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้เสีย	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้			ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 9,11,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 8
					2.4 ร่วมกันจัดทำคู่มือส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลแก่ประชาชนเพื่อให้ทราบถึงการเข้าถึงสิทธิในการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยสอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชน รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการขอรับบริการ และการเยียวยา โดยการบูรณาการองค์ความรู้ของทุกภาคส่วน ดำเนินการปรับปรุงให้คู่มือสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายอยู่เสมอ และเผยแพร่ในวงกว้าง*	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -กระทรวงพลังงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวง อุตสาหกรรม -กระทรวงยุติธรรม (กองทุนยุติธรรม/กรม	2566-2570	-คู่มืออธิบายสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินโครงการของภาครัฐ -ช่องทางการเผยแพร่	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 11,13 -SDGs เป้าหมายที่ 11,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 8

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)			
					2.5 สร้างความรู้ ทักษะ และความรู้ทางวิชาการให้แก่ชุมชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	หน่วยงานหลัก -กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมการข้าว/ กรมวิชาการเกษตร/ กรมส่งเสริมสหกรณ์/ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน))	2566-2570	โครงการ/กิจกรรม สร้างความรู้ ทักษะ และความรู้ทางวิชาการให้แก่ชุมชน	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 1,5,8,10 -SDGs เป้าหมายที่ 11,12,13,14,15

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									- UNGPs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
					2.6 สนับสนุน และส่งเสริมอาชีพให้กับวิสาหกิจชุมชน	หน่วยงานหลัก -กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร/ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)) -สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	2566-2570	-จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอาชีพ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									ฉบับที่ 13 หมายความว่า 1,7,8,10 -SDGs เป้าหมายที่ 11,12,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 1,3, 4,5,7
					2.7 (ใหม่) กำหนดมาตรการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และชุมชน โดยในการดำเนินการใด ๆ ที่กระทบต่อเด็ก ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการเด็กและเยาวชน) -กระทรวงมหาดไทย	2566-2570	จำนวนมาตรการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และชุมชน	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 8, 9 -SDGs เป้าหมายที่ 11,12,13,14,15

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-UNGP's ข้อที่ 1,3, 4,5,7
3	การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม/สุขภาพ				3.1 ทบทวนและพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม/สุขภาพ และกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในขั้นตอนการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม/สุขภาพ ให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส เป็นไปตามกฎหมาย จรรยาบรรณ และแนวทางการปฏิบัติที่ดีโดยเคร่งครัด ผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยผู้จัดทำรายงานประเมินผลต้องมีความเป็นอิสระ มีความเชี่ยวชาญ เป็นไปตามหลักวิชาการ ตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องล่วงหน้า เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมีเวลาเพียงพอในการทำความเข้าใจกับข้อเสนอต่าง ๆ และเตรียมข้อเสนอแนะของตน ทำการเปิดเผยรายงานการประเมินผลกระทบ ซึ่งต้องเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกรณีการ	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -กระทรวง อุตสาหกรรม	2566-2570	-มีการทบทวนและพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม/สุขภาพ -มีการจัดการข้อร้องเรียนเกี่ยวกับโครงการ และการแก้ไขปัญหา -ช่องทางการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมายที่ 8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 7, 11, 13, 14, 15 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น ให้เข้าถึงได้สะดวก และโดยง่าย ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ควรมีการจัดทำคำแปลเป็นภาษาท้องถิ่นและมีการสื่อสารในลักษณะที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง*				
					3.2 กำหนดให้มีการติดตาม ตรวจสอบ ภายหลังจากการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันและควบคุมไม่ให้ภาคธุรกิจละเมิดสิทธิต่างๆ หลังจากที่ได้รับอนุมัติ/อนุญาตโครงการแล้ว รวมถึงเพื่อแก้ไขผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยพิจารณาเพิ่มอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการติดตามตรวจสอบ และให้การจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถกำกับดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ *	หน่วยงานหลัก -กระทรวงคมนาคม -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -กระทรวง อุตสาหกรรม (กรมโรงงาน อุตสาหกรรม) -กระทรวงพลังงาน (กรมเชื้อเพลิง ธรรมชาติ)	2566-2570	-มีกระบวนการติดตามการดำเนินโครงการเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง -มีการกำหนดขอบเขตอำนาจและสนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 11 -SDGs เป้าหมายที่ 11,13,14,15 -UNGPs ข้อที่ 1, 3,4,5,7
					3.3 ให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินสิ่งแวดล้อม ระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environment Assessment: SEA) และสนับสนุนให้นำ SEA มาใช้โดยอาจกำหนดให้เป็นมาตรการเชิงบังคับ สำหรับแผน/แผนงานที่อาจส่งผลกระทบต่อ ชุมชนและสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง*	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -สำนักงานสภา พัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	2566-2570	-มีการดำเนินการ ส่งเสริมและ เผยแพร่แนว ทางการประเมิน สิ่งแวดล้อมระดับ ยุทธศาสตร์ (SEA) ให้หน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงภาคธุรกิจ นำไปปฏิบัติ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหาร

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 8,12 -SDGs เป้าหมายที่ 11,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 8
					3.4 เสริมสร้างกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ในปัจจุบันให้เข้มแข็งขึ้น โดยเฉพาะในบริบทของโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ และโครงการที่มีความเสี่ยงสูง อาทิ โครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเหมือนแร่ และพลังงาน เป็นต้น รวมทั้งพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดทำมาตรการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านภาคบังคับ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงคมนาคม -กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -กระทรวงพลังงาน (กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ) -กระทรวงอุตสาหกรรม	2566-2570	-มีการบังคับใช้กระบวนการ EIA/EHIA อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ -มีมาตรการตรวจสอบและกำกับมาตรฐาน	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					(กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่) -ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)			ด้านความปลอดภัย ตลอดจนมีแผนรองรับ มีการรายงาน และแนวทางแก้ปัญหาเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดในโครงการ	-แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 10 -SDGs เป้าหมายที่ 11,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 1,3,4,5,7,8
					3.5 (ใหม่) กำหนดแนวทางกระจายอำนาจการพิจารณาการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ไปยังระดับจังหวัดและท้องถิ่น	หน่วยงานหลัก -กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงอุตสาหกรรม	2566-2570	-มีการกระจายอำนาจการพิจารณาการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพไปยัง	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ระดับจังหวัดและท้องถิ่น	แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 11,13,14,15 -UNGP ข้อที่ 1,3,4,5,7
4	เขตเศรษฐกิจพิเศษ				4.1 เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการและการจัดทำผังเมืองต่าง ๆ ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยการดำเนินการจัดสรรที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว ต้องพิจารณาตามศักยภาพและบทบาทของพื้นที่อย่างแท้จริง อีกทั้งประกันการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้เสีย และชุมชนที่อาจได้รับผลกระทบ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงคมนาคม -กระทรวงอุตสาหกรรม -สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก -สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หน่วยงานสนับสนุน	2566-2570	-กำหนดให้มีการโฆษณา / ประชาสัมพันธ์ / เปิดเผยข้อมูลโครงการ ทั้งก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังจบโครงการ โดยให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลอย่าง	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 9,11,13,14,15

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-กระทรวงมหาดไทย		ทั่วถึง โดยรวมถึง ข้อมูลเกี่ยวกับการ จัดสรรรูปแบบ การใช้ประโยชน์ ที่ดิน -กำหนดเพิ่มช่อง ทางการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับโครงการ ให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้มีส่วน ได้เสียให้รับรู้มาก ขึ้น -จัดประชุมรับฟัง ความคิดเห็นของ ประชาชนในทุก พื้นที่	-UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ และ หาหรือเพื่อ แก้ปัญหาข้อ พิพาทในปัจจุบัน	
					4.2 พิจารณามาตรการที่เหมาะสมในการ เวนคืนที่ดิน รวมไปถึงการพิจารณาทบทวน หรือเพิกถอนพื้นที่ที่ไม่ผ่านการปรึกษาหารือที่ เหมาะสม และการพิจารณาค่าชดเชยเยียวยาผู้ ได้รับผลกระทบในพื้นที่ที่ยังมีการพิพาทอย่าง เป็นธรรม โปร่งใส และเหมาะสม โดยคำนึงถึง ความเสียหายต่อวิถีชีวิตของผู้คนที่ถูกบังคับ โยกย้าย และค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็น เป็นผู้ถือครองสิทธิในที่ดินในรูปแบบใด*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงคมนาคม -กระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน)	2566-2570	-ทบทวนมาตรการ ที่เหมาะสมในการ เวนคืนที่ดิน -กำหนดเกณฑ์การ พิจารณาค่าชดเชย เยียวยาที่เป็น ธรรม โดยการ ปรึกษาหารือกับผู้ ได้รับผลกระทบ -มีมาตรการ แก้ปัญหาข้อ ร้องเรียนที่เกิดขึ้น	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									ฉบับที่ 13 หมายความว่า 1,8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 11,13,14,15,16 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7
					4.3 จัดทำมาตรการกำกับให้เขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) รวมถึงระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ปฏิบัติตามมาตรฐานสูงสุดเรื่องธรรมาภิบาลและ UNGPs รวมถึงกำหนดหน่วยงานเฉพาะให้มีหน้าที่ในการประสานงานแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่*	หน่วยงานหลัก -สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก -สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	2566-2570	-มีแนวทาง/ มาตรการ/ข้อ แลกเปลี่ยนนโยบาย กำกับให้เขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) รวมถึง ระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาค ตะวันออก (EEC) ปฏิบัติตาม มาตรฐานสูงสุด	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								เรื่องธรรมาภิบาล และ UNGPs -มีการแต่งตั้งหน่วยงานรับผิดชอบ ประสานงานแก้ไข ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน	และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมายที่ 8 -SDGs เป้าหมายที่ 11,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7
5	อากาศที่ดี และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ				5.1 ดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเร็ว และเร่งรัดบังคับใช้มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดอุตสาหกรรม (โดยรวมถึงการพิจารณาส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรม จัดตั้งแผนกเกี่ยวกับการรายงานคาร์บอนในบริษัทเพื่อจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกและประสานข้อมูลกับหน่วยงานราชการ) ตลอดจนปรับปรุงมาตรฐานการปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อลดการปล่อยคาร์บอนและก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินธุรกิจ	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -กระทรวง อุตสาหกรรม	2566-2570	-มีมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ -มีการทบทวน / ปรับปรุง / แก้ไข มาตรฐานการปล่อยมลพิษ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหาร

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 8,10,13 -SDGs เป้าหมายที่ 6, 9, 13, 14, 15 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7
					5.2 กำหนดมาตรการเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับภาคธุรกิจ โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน และบริบทของสังคมไทย รวมทั้งให้ความรู้ภาคธุรกิจในประเด็นดังกล่าว	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)	2566-2570	-มีมาตรการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับภาคธุรกิจ -มีโครงการ/กิจกรรมให้ความรู้ภาคธุรกิจเกี่ยวกับ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน -ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาการ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 10,11,12 -SDGs เป้าหมายที่ 13 -UNGP ข้อที่ 1, 3,4,5,7
					5.3 (ใหม่) พิจารณาจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย หรือมาตรการส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งปลอดคาร์บอน ยานยนต์ไร้มลพิษ และมาตรฐานเชื้อเพลิงคาร์บอนต่ำในช่วงเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -กระทรวงคมนาคม -กระทรวงพลังงาน (สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน/ กรมธุรกิจพลังงาน)	2566-2570	มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย หรือมาตรการส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งปลอดคาร์บอน ยานยนต์ไร้มลพิษ และมาตรฐานเชื้อเพลิงคาร์บอนต่ำ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									หมวดหมู่ที่ 10,13 -SDGs เป้าหมายที่ 6, 9, 13, 14, 15 -UNGs ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
6	ขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม				6.1 ตรวจสอบกิจการคัดแยกขยะและรีไซเคิล รวมทั้งการกำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล	หน่วยงานหลัก -กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม)	2566-2570	-มีการตรวจสอบกิจการคัดแยกขยะและรีไซเคิล รวมถึงกากของเสียอุตสาหกรรม	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 10 -SDGs เป้าหมายที่ 9,11,13,14,15 -UNGs ข้อที่ 1, 3,4,5,7

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					6.2 พัฒนาระบบเฝ้าระวังร่วมกับประชาชนสืบสวน และการดำเนินคดีอย่างจริงจัง กรณีที่มีการลักลอบนำเข้าและขนส่งของเสียที่กระทำผิด หน่วยงานหลัก -กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) -กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงคมนาคม -กระทรวงมหาดไทย -สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2566-2570	-มีการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง -จำนวนกรณีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 10 -SDGs เป้าหมายที่ 9, 11 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8	
					6.3 (ใหม่) จัดทำหรือปรับปรุงประสิทธิภาพกฎหมาย และนโยบายเพื่อกำหนดความรับผิดชอบ (ตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย) สำหรับการทำมาค้าขายและพื้นที่พื้นที่ที่มีการ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -กระทรวงคมนาคม	2566-2570	-กฎหมาย และนโยบายที่ได้รับ การจัดทำ หรือปรับปรุงขึ้น เพื่อกำหนดความรับผิดชอบ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ปนเปื้อน รวมถึงการจัดการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ที่เป็นผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว			ผิด (ตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย) สำหรับการทำความสะอาดและฟื้นฟูพื้นที่ที่มีการปนเปื้อน รวมถึงการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 10,13 -SDGs เป้าหมายที่ 6, 9, 12, 13, 14, 15 -UNGP's ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
7.	การบริหารจัดการที่ดินทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง				7.1 พิจารณาจัดตั้งกลไกตรวจตรา เฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยภาคธุรกิจ ซึ่งมีชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วม	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน	2566-2570	-มีกลไกตรวจตรา เฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงมหาดไทย		ติและสิ่งแวดล้อมโดยภาคธุรกิจ ซึ่งมีชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วม	และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 1,8 -SDGs เป้าหมายที่ 16, 17 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8
					7.2 เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นลำดับแรก และคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคลและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ สิทธิในที่อยู่อาศัย สิทธิในอาหาร สิทธิในการเข้าถึงที่ดิน สิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เหมาะสมแก่เพศสภาพและชาติพันธุ์ การมีส่วนร่วมของบุคคล	หน่วยงานหลัก -กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) -สำนักงานอัยการสูงสุด -สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน	2566-2570	-โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหาร

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ดังกล่าว รวมทั้งสนับสนุนบทบาทของชุมชนในการอนุรักษ์ ป่าพุทธรักษาธรรมชาติ และเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยให้เป็นไปตามบทบัญญัติทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง*	คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงมหาดไทย -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)		-โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 1,8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 10, 11, 15 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8
					7.3 ส่งเสริมอาชีพ รายได้ครัวเรือน พัฒนาวิถีชุมชน รวมถึงสร้างความรู้ ทักษะ และความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) -กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สถาบันวิจัยและ	2566-2570	-โครงการ/กิจกรรมพัฒนาศักยภาพ / ส่งเสริมความรู้ และทักษะให้กับชุมชนและกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ได้รับ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหาร

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						พัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) -กระทรวงมหาดไทย		การพัฒนา ศักยภาพและมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 5,8,10,12 -SDGs เป้าหมายที่ 11,12,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 1,3,4,5,7
					7.4 ส่งเสริมการทำวิจัยชุมชนเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการเกษตร วิธีการอนุรักษ์ ใช้ประโยชน์ และฟื้นฟูที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	หน่วยงานหลัก -กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)) -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2566-2570	-โครงการ/ กิจกรรม ที่ ส่งเสริมการทำ วิจัยชุมชนเกี่ยวกับ ภูมิปัญญา ชาวบ้านใน การเกษตร วิธีการ อนุรักษ์ ใช้ ประโยชน์ และ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ)		พื้นที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 1,8,10 -SDGs เป้าหมายที่ 11,12,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 1,3,4,5,7
					7.5 (ใหม่) กำหนดมาตรการรับรองสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรม เปิดเผยพื้นที่สาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน รวมถึงกระจายอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ สัปทานในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติไปในระดับจังหวัด	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -กระทรวง อุตสาหกรรม	2566-2570	-จำนวนมาตรการและแนวทางรับรองสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรม	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)			-แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 10,13 -SDGs เป้าหมายที่ 6, 9, 12, 13, 14, 15 -UNGP's ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7
8	การจัดการที่ดินและน้ำ				8.1 ดำเนินการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิของผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดิน และออกเอกสารรับรองสิทธิตามกฎหมาย*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงมหาดไทย -สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ)	2566-2570	-การออกเอกสารรับรองสิทธิอย่างถูกต้องตามกฎหมาย	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 1,8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 11,16

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-UNGs ข้อที่ 1,3,4, 5,7,8,10
					8.2 มีมาตรการเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเหมาะสม โดยการพิจารณาจัดสรรน้ำให้กับภาคเกษตรกรรมอย่างเป็นธรรมและเพียงพอ ก่อนดำเนินการผันน้ำไปยังพื้นที่อุตสาหกรรม โดยรวมถึงพื้นที่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)	2566-2570	มีมาตรการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 1,8,10 -SDGs เป้าหมายที่

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									11,13,14,15 -UNGs ข้อที่ 1,3,4,5,7
					8.3 พัฒนากลไกการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ สาธารณะแบบประชาชนมีส่วนร่วม	หน่วยงานหลัก -กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)	2566-2570	-จำนวนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 1,8

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-SDGs เป้าหมายที่ 11,13,14,15 -UNGP's ข้อที่ 1,3,4,5,7
9	การร้องเรียน				ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในวงกว้างทราบถึงช่องทาง/กลไกร้องเรียนและร้องทุกข์ในกรณีที่พบเห็นหรือได้รับผลกระทบจากการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะในบริบทชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น โดยช่องทางดังกล่าวต้องมีการรักษาความลับ และมีหลายภาษา หรือมีผู้ประสานงานด้านภาษาให้ผู้ได้รับผลกระทบ รวมถึง กลุ่มชาติพันธุ์ เข้าถึงได้ และมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งสามารถติดตามความคืบหน้าอย่างสม่ำเสมอ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (องค์การสะพานปลา) -กระทรวงคมนาคม -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -กระทรวงมหาดไทย -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) -กระทรวงอุตสาหกรรม	2566-2570	-ช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนรับทราบถึงช่องทางรับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์กรณีได้รับผลกระทบในบริบทชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจากการประกอบธุรกิจ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 8 -SDGs เป้าหมายที่ 11,16 -UNGP's ข้อที่ 24, 25,26,27,28,29,31

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						(กรมโรงงานอุตสาหกรรม) -สำนักงานอัยการสูงสุด -สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ยที่ดินแห่งชาติ <u>หน่วยงานสนับสนุน</u> -กระทรวงการต่างประเทศ -สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์)			
10	การไกล่เกลี่ย/ดำเนินคดี				10.1 ส่งเสริมกลไกไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รวมถึงการระงับข้อพิพาทผ่านศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)	2566-2570	-จำนวนกรณีข้อพิพาทด้านที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เข้าสู่กลไกการไกล่เกลี่ย	- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								-จำนวนกรณีที่สามารถระงับข้อพิพาทได้ -ความพึงพอใจของผู้เข้ารับบริการ	เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 8 - SDGs เป้าหมายที่ 11,16 -UNGP's ข้อที่ 24, 25,26,27,28,29,31
					10.2 พัฒนาศักยภาพและความเชี่ยวชาญทางเทคนิคของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีทั้งแพ่ง อาญา และคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และที่ดิน *	หน่วยงานหลัก -สำนักงานอัยการสูงสุด หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)	2566-2570	-โครงการ/กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และที่ดิน	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGP's ข้อที่ 1,3, 5,7

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
11	การเยียวยา				11.1 กำหนดช่องทางและมาตรการการเยียวยา สำหรับผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาต่าง ๆ โดยการชดเชยเยียวยาต้องรวดเร็ว เป็นธรรม และเป็นไปตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการจัดหาที่อยู่อาศัยให้ใหม่ ควรเป็นพื้นที่ซึ่งเหมาะสมสำหรับการดำรงชีพ ตามหลักการในความเห็นทั่วไปฉบับที่ 4 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมชลประทาน) -กระทรวงคมนาคม -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงมหาดไทย -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) -สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน	2566-2570	-มีการพัฒนาช่องทางและมาตรการการเยียวยา สำหรับผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาต่าง ๆ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 1,8 -SDGs เป้าหมายที่ 11,16 -UNGP's ข้อที่ 24,25,26,27,28,29, 31

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ)			
					11.2 วางแผนการเยียวยาตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนโครงการเพื่อกำหนดงบประมาณเยียวยาสำหรับโครงการแต่ต้น โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าวได้	หน่วยงานหลัก -กระทรวงคมนาคม -กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -กระทรวงอุตสาหกรรม -กระทรวงคมนาคม -กระทรวงมหาดไทย	2566-2570	จำนวนโครงการที่มีการวางแผนเยียวยาแต่ต้นโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 10, 16, 17 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7
					11.3 กำหนดแผนในการฟื้นฟูที่ดินทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการประกอบธุรกิจอย่างเป็น	หน่วยงานหลัก	2566-2570	-กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบน

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ระบบและมีประสิทธิภาพ กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบและเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของบุคลากรในหน่วยงานนั้นในการจัดทำ พัฒนา และบังคับใช้แผน*	-กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงมหาดไทย		-โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและความเชี่ยวชาญของบุคลากรในหน่วยงาน	คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 8 -SDGs เป้าหมายที่ 12, 15, 16 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7
					11.4 จัดตั้งกองทุนประกันความเสี่ยงให้กับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิ	หน่วยงานหลัก	2566-2570	-ผลการศึกษาแนวทางการจัดตั้ง	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					มนุษยชนโดยภาคธุรกิจ ให้ครอบคลุมหลากหลายภาคธุรกิจมากขึ้น และรับรองให้มีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	-กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม		กองทุนประกันความเสี่ยงให้กับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากผลกระทบละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยภาคธุรกิจ	สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGP ข้อที่ 1, 3,4,5,7

* กิจกรรมนี้เป็นหนึ่งในกิจกรรมจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรกที่ต้องดำเนินการต่อ หรือถูกดัดแปลงปรับเปลี่ยนมาจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรก หลังจากมีการดำเนินการสำเร็จไปแล้ว หรือสำเร็จไปบางส่วนแล้ว

ความรับผิดชอบต่อภาคธุรกิจ (Corporate Responsibility)

1. การปฏิบัติตามกฎหมาย มาตรฐาน และหลักการสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

1.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจต้องทบทวนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขององค์กร พร้อมทั้งจัดให้มีคำประกาศ/คำแถลงนโยบายด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน ขององค์กร รวมถึงส่งเสริม ทำความเข้าใจ และสนับสนุนการแก้ไขกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำประกาศ/คำแถลงนโยบาย ของบริษัทย่อย บริษัทในเครือ

รวมทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้เกิดการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับกฎหมาย มาตรฐาน สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะหลักการ UNGPs*

1.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจต้องเผยแพร่กฎหมาย มาตรการ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักการสิทธิมนุษยชนทั้งภายในและระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในบริบทของชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ให้บุคลากรในสังกัด โดยรวมถึงบุคลากรในบริษัทย่อย บริษัทในเครือ รวมทั้งห่วงโซ่อุปทาน ในรูปแบบที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้

1.3 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย มาตรฐาน และหลักการสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับการคุ้มครองไว้ทั้งในกฎหมายภายในประเทศและระหว่างประเทศอย่างเคร่งครัด รวมทั้งส่งเสริมและตรวจตรา ให้บริษัทย่อย บริษัทในเครือ รวมทั้งห่วงโซ่อุปทาน เคารพกฎหมาย มาตรฐาน และหลักการดังกล่าวเช่นเดียวกัน*

1.4 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรพิจารณาจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนรอบด้าน (HRDD) ประจำปี โดยครอบคลุมมิติ ผลกระทบต่อชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวแก่สาธารณชน*

1.5 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจต้องคำนึงถึงประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการดำเนินงาน ตามที่รัฐบาลไทยได้แสดงเจตนารมณ์ ในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกร่วมกับประชาคมโลกตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายใต้ยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ (Thailand's Long-term Low Greenhouse Gas Emission Development Strategies : LT-LEDS) ซึ่งจะต้องดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) และการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Adaptation) เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงต่อประชาชนและสังคมโดยรวม

2. การเปิดให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

2.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจ โครงการ และบรรดารายงานผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม/สุขภาพที่ถูกประเมินผล แก่สาธารณชน โดยเฉพาะชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ทั้งในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส อีกทั้งส่งเสริม และตรวจตราให้บริษัทย่อย บริษัทในเครือ รวมทั้งห่วงโซ่อุปทาน เผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวด้วย*

2.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับประชาชน และชุมชนในบริเวณใกล้เคียง รับฟังความเห็นสาธารณชนทุกภาคส่วน และเคารพกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย*

2.3 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรทำงานร่วมกับชุมชนอย่างใกล้ชิดเพื่อสนับสนุนกระบวนการผลิตที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับชุมชน*

3. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม/สุขภาพ (EIA/EHIA)

3.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรจัดทำ การประเมิน EIA/EHIA ให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส เป็นไปตามกฎหมาย จรรยาบรรณ และแนวทางการปฏิบัติที่ดีโดยเคร่งครัด ผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยผู้จัดทำรายงานประเมินผลต้องมีความเป็นอิสระ มีความเชี่ยวชาญ ตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องล่วงหน้า เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมีเวลาเพียงพอในการทำความเข้าใจกับข้อเสนอต่าง ๆ และเตรียมข้อเสนอแนะของตน ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ควรมีการจัดทำคำแปลเป็นภาษาท้องถิ่นและมีการสื่อสารในลักษณะที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง*

3.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และหน่วยงาน/กลไกต่าง ๆ กรณีที่มีการตรวจสอบความถูกต้อง และความโปร่งใส ในการจัดทำ EIA/EHIA รวมทั้งกรณีที่มีการชักจูงการรับมือกับผลกระทบในการดำเนินโครงการ*

4. กลไกการร้องเรียน และเยียวยา

4.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรจัดให้มีช่องทางการร้องเรียน/กลไกร้องทุกข์ภายในหน่วยงาน (Operational Grievance Mechanism: OGM) มีการเก็บข้อมูลที่เป็นความลับ มีการเปิดให้ร้องเรียนได้หลายช่องทาง ซึ่งจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงได้โดยสะดวก รวดเร็ว สามารถติดตามผลการร้องเรียน ได้ เช่น มีระบบร้องเรียนบนเว็บไซต์ ระบบร้องเรียนผ่านโทรศัพท์มือถือ ฯลฯ และประสานส่งต่อเรื่องไปยังหน่วยงานอื่นได้*

4.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรพิจารณาจับเหตุข้อพิพาทด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมกับชุมชนโดยการเจรจาหารือร่วมกัน ทั้งนี้ อาจประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้เข้ามาช่วยไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท*

4.3 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรให้ความร่วมมือกับภาครัฐ องค์กรระหว่างประเทศ และกลไกอิสระอื่น ๆ ในกรณีที่มีการตรวจตราการปฏิบัติตามกฎหมาย มาตรฐาน และหลักการสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม*

4.4 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรมีมาตรการเยียวยาบุคคลและชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลสืบเนื่องจากการประกอบธุรกิจ โดยครอบคลุมถึงความเสียหายทางร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม*

* กิจกรรมนี้เป็นหนึ่งในกิจกรรมจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรกที่ต้องดำเนินการต่อ หรือถูกดัดแปลงปรับเปลี่ยนมาจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรก หลังจากมีการดำเนินการสำเร็จไปแล้ว หรือสำเร็จไปบางส่วนแล้ว

3.3 แผนปฏิบัติการด้านนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

3.3.1 สถานการณ์ในภาพรวมและข้อท้าทาย

ในระหว่างการบังคับใช้แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) ภาครัฐและภาคธุรกิจได้ขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกระบุในแผนปฏิบัติการฯ โดยหลายกิจกรรมประสบความสำเร็จและมีความคืบหน้า เช่น การพัฒนานโยบายและนโยบายเพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อท้าทายหลายประการ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้บางกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ยังไม่สามารถบรรลุได้อย่างที่วางแผนไว้ อาทิ การเชิญกลไกพิเศษของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ และการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชน ซึ่งจำเป็นต้องมีการเดินทางไปจัดกิจกรรมในสถานที่ต่าง ๆ และจำเป็นต้องมีการรวมกลุ่มกันของคนจำนวนมากที่อาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ จึงต้องกำหนดในแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ต่อไป โดยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการและข้อท้าทายได้ ดังนี้

การกำหนดประเด็นนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ประเด็นเกี่ยวกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนได้ถูกบรรจุไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562 - 2565) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและประกาศใช้เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563 โดยมีกระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งนี้ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ระบุถึงข้อเสนอแนะหลายประการ อาทิ การเร่งผลักดันให้ร่างกฎหมาย ซึ่งรวมถึง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ให้มีผลใช้บังคับและมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสากล การออกมาตรการคุ้มครองสำหรับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน การจัดทาลไกเพื่อรองรับหลักประกันการดำเนินการสอบสวน และการให้ความสำคัญและส่งเสริมบทบาทของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ นักปกป้องสิทธิมนุษยชนยังคงเป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่ได้รับการบรรจุไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2566-2570) อย่างต่อเนื่อง

การศึกษาแนวทางพัฒนานโยบาย ระเบียบ หรือ มาตรการเพื่อส่งเสริมการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ในช่วงปีพ.ศ. 2563-2565 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme) ได้ร่วมกันจัดทำโครงการวิจัย 2 โครงการ ได้แก่ โครงการวิจัยเรื่องการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และโครงการวิจัยเรื่องกฎหมายและมาตรการป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Strategic Litigation Against Public Participation: SLAPP) ดังนี้

โครงการวิจัยเรื่องการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ได้ศึกษาข้อท้าทายที่นักปกป้องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยกำลังเผชิญ ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่เคยเกิดขึ้น กำหนดนิยามนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ชัดเจนโดยศึกษาจากมาตรฐานระหว่างประเทศ ตลอดจนทบทวนนโยบาย กฎหมาย

มาตรการ และกลไกที่เกี่ยวข้อง เพื่อเอื้อให้มีการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน นำเสนอภาพรวมกลไกที่มีอยู่ในปัจจุบัน สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกลไกเหล่านี้ การเข้าถึงการเยียวยา ตลอดจนมาตรการที่สามารถดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนให้ดียิ่งขึ้น

โครงการวิจัยเรื่องกฎหมายและมาตรการป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ได้ศึกษาแนวทางพัฒนากฎหมาย ระเบียบ และมาตรการเพื่อป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน โดยงานวิจัยดังกล่าวนำเสนอภาพรวมสถานการณ์ของการดำเนินคดีลักษณะดังกล่าวที่เกิดขึ้นในระดับสากล รวมถึงความพยายามของภาครัฐต่อการป้องกันการดำเนินคดีในลักษณะเช่นนี้ในประเทศอื่น ๆ โดยเทียบเคียงกับสถานการณ์ และสถิติการดำเนินคดีลักษณะดังกล่าวในประเทศไทย

ทั้งนี้ งานวิจัยทั้งสองฉบับข้างต้นดำเนินการโดยกลุ่มนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และผ่านการปรึกษาหารือกับคณะกรรมการโครงการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนทั้งจากภาคประชาสังคม นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ภาครัฐ และภาคธุรกิจ รวมทั้งข้อค้นพบเบื้องต้นของงานวิจัยทั้งสองฉบับได้ถูกเสนอในการประชุมหลายครั้ง ทั้งในรูปแบบการประชุมกลุ่มย่อย การประชุมระดับภูมิภาค และการประชุมระดับชาติ

การแก้ไขและพัฒนากฎหมายเพื่อส่งเสริมการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน มีการพัฒนากฎหมาย และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายหลายฉบับที่เป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565 ซึ่งกระทรวงยุติธรรมเสนอแก้ไขเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 เพื่อขยายความคุ้มครองความปลอดภัยไปยังบุคคลที่ให้ข้อมูลหรือแจ้งเบาะแสแก่เจ้าหน้าที่ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เสนอเพื่อให้ความคุ้มครองผู้ให้ถ้อยคำ แจ้งข้อมูลหรือเบาะแส หรือแสดงความคิดเห็นแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือวินัย เฉพาะส่วนความผิดที่เกิดจากการให้ถ้อยคำ แจ้งข้อมูลหรือเบาะแส หรือแสดงความคิดเห็นดังกล่าว และร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. ที่กำลังอยู่ระหว่างเสนอปรับปรุงการกำหนดค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ข้อท้าทายที่พบ คือ มีผู้แทนภาคประชาสังคมและนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจำนวนมากเห็นว่า ในทางปฏิบัติการบังคับใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 161/1 และ 165/2 รวมถึงมาตรา 21 ของพ.ร.บ.องค์การอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ.2553 พร้อมด้วยระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการสั่งคดีอาญาที่จะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชนหรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยและความมั่นคง

ของชาติหรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ พ.ศ.2554 ซึ่งเป็นบทบัญญัติกฎหมายที่สำคัญที่สามารถนำมาใช้เพื่อยุติการฟ้องคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชนได้ อาจยังไม่เพียงพอต่อการยุติคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน เนื่องจากเหตุผลหลายประการ อาทิ การที่กฎหมายดังกล่าวไม่ได้บัญญัติคุ้มครองการใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน การใช้คำที่มีความคลุมเครือและไม่ชัดเจน การขาดแนวทางการปรับใช้ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ลังเลที่จะใช้อำนาจตามกฎหมายดังกล่าว รวมถึงการขาดกลไกที่จะให้การประกันแก่เจ้าหน้าที่ที่จะปฏิเสธไม่ดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชนจากการถูกร้องเรียนลงโทษ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณากลไกของรัฐที่มีอยู่ตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจและการพิจารณาเพื่อสั่งคดีของพนักงานอัยการ ยังขาดกลไกที่จะช่วยป้องกันปัญหาการฟ้องคดีในลักษณะแกล้งฟ้อง แม้ว่าปัจจุบันจะมีความพยายามในการผลักดันกฎหมาย โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แต่การจะนำกฎหมายฉบับนี้ไปปรับใช้นั้น จำต้องเป็นคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้น

กลไกการร้องทุกข์และช่วยเหลือ ปัจจุบันมีช่องทางการร้องทุกข์และช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนหลากหลายช่องทาง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ศูนย์ดำรงธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ศูนย์ยุติธรรมสร้างสุข กระทรวงยุติธรรม สำนักงานยุติธรรมจังหวัด สำนักงานยุติธรรมชุมชน และศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์สังกัดสำนักงานอัยการในพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งเครือข่ายภาคประชาสังคมต่าง ๆ

การส่งเสริมระบบไกล่เกลี่ย ปัจจุบันมีช่องทางการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหลากหลายช่องทางในทุกชั้นของกระบวนการยุติธรรมทั้งก่อนฟ้องคดี และหลังฟ้องคดี อาทิ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 กระบวนการไกล่เกลี่ยในชั้นพนักงานอัยการและศาล รวมถึงศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้ ก่อให้เกิดประสิทธิผลในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและลดจำนวนคดีที่ขึ้นสู่ศาลได้

การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ปัจจุบันกฎหมายหลักที่เกี่ยวกับการเยียวยาประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่ พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ซึ่งมุ่งเยียวยาความเสียหายให้กับเหยื่ออาชญากรรมและจำเลยที่ภายหลังศาลพบว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ และพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ.2558 ซึ่งมี “กองทุนยุติธรรม” เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การขอลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน

อย่างไรก็ตาม จากการหารือร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ พบว่า มีนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ถูกฟ้องดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชนอันเนื่องมาจากการเข้าร่วมในกิจกรรมหรือแสดงความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนและปกป้องสิทธิมนุษยชนจำนวนมากที่แสดงความกังวลต่อการที่ตนขาดการสนับสนุนและช่วยเหลือ

ในขั้นตอนการถูกดำเนินคดี และการเข้าถึงความช่วยเหลือภายใต้กองทุนยุติธรรม เช่น ปัญหาการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการ หรือในกรณีที่ศาลตัดสินให้นักปกป้องสิทธิมนุษยชนได้รับเงินชดเชยจากการถูกฟ้องร้องดำเนินคดี แต่เนื่องจากบริษัทล้มละลายไปแล้วทำให้นักปกป้องสิทธิมนุษยชนไม่ได้รับเงินชดเชยแต่อย่างใด นอกจากนี้ นักปกป้องสิทธิมนุษยชนยังต้องเผชิญกับปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งความท้าทายต่อการเข้าถึงการเยียวยาด้วย

การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ได้ทำการอบรมให้กับเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้จัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปกป้องสิทธิมนุษยชน อาทิ การคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมโดยสงบตามข้อคิดเห็นทั่วไป (General Comment) ฉบับที่ 37 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Human Rights Committee) รวมทั้งได้ดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกอบรมและให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชนและชุมชน รวมถึงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกฎหมายสิทธิมนุษยชน การเข้าถึงบริการ และความช่วยเหลือต่าง ๆ จากรัฐ นอกจากนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังได้การดำเนินการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ อีกทั้งจัดทำคู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563) และเผยแพร่ไปยังเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานในสังกัดรวมถึงผู้สนใจ รวมถึงสำนักงานอัยการสูงสุดก็ได้ทำการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการใช้กฎหมาย ระเบียบ นโยบายที่ถูกต้อง และชอบธรรม ต่อการกระทำผิดทั้งในและนอกราชอาณาจักรอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการของภาคธุรกิจ จากการรวบรวมและสอบถามข้อมูลพบว่ารัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจหลายแห่งได้ดำเนินกิจกรรมหลายโครงการเพื่อส่งเสริมการเคารพหลักการสิทธิมนุษยชน อีกทั้งสนับสนุนให้พนักงานเข้าร่วมอบรม สัมมนา และสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องด้านสิทธิมนุษยชนในประเด็นต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม การทำความเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนยังเป็นข้อท้าทายสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการในกลุ่มรัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อความหมาย บทบาท และหน้าที่ของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน เพื่อจะได้นำไปสู่การประสานการทำงานร่วมกันต่อไป

3.3.2 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน

จากข้อท้าทายข้างต้น พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานแก้ปัญหและส่งเสริมบทบาทของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในบริบทของธุรกิจและสิทธิมนุษยชน จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้

1. การบูรณาการและถอดบทเรียนร่วมกันกับทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงการบูรณาการร่วมกัน

ในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน การเข้าถึงช่องทางร้องเรียนช่วยเหลือ การสนับสนุนกระบวนการไกล่เกลี่ย และการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การสนับสนุนและเสริมสร้างความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนให้แก่ภาครัฐกิจเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. การสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีกับทั้งหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาครัฐกิจ ต่อนักบทบาทของปกป้องสิทธิมนุษยชน ในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา รวมทั้งสนับสนุนการเปิดพื้นที่การพูดคุยทำความเข้าใจและการทำงานร่วมกัน
4. การหารือร่วมกับทุกภาคส่วนเพื่อจัดทำแนวทาง/มาตรการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

3.3.3 ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น

จากการรับฟังความคิดเห็นและหารือร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ พบว่า ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนักปกป้องสิทธิมนุษยชน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ฯ ที่ยังไม่เสร็จสิ้นโดยเร่งด่วนหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อยู่ในระดับที่ควบคุมได้
2. กำหนดประเด็นนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570)
3. ส่งเสริมการสร้างความเข้าใจในนิยาม บทบาทและหน้าที่ของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนให้กับทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน และส่งเสริมการทำงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะในกรณีของเด็ก ผู้เยาว์ และกรณีที่มีความละเอียดอ่อนต่อเพศสภาพ
4. สนับสนุนให้นำข้อเสนอแนะที่ได้จากโครงการศึกษาวิจัยเรื่องการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และโครงการวิจัยเรื่องกฎหมายและมาตรการป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ จัดทำขึ้น ไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรวมถึงการทบทวน แก้ไข และยกเลิก กฎหมาย มาตรการ และกลไกที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันกับทุกภาคส่วน เพื่อเอื้ออำนวยให้มีการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ผ่านกลไกกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุม

5. ผลักดันให้มีการทบทวน และแก้ไขบรรดากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือและเยียวยา นักปกป้องสิทธิมนุษยชนและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน เช่น กองทุนยุติธรรม เพื่อให้การช่วยเหลือเยียวยาเป็นไปโดยทั่วถึงและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
6. เร่งรัดออกกฎหมายที่ส่งเสริมการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ยังคงค้างอยู่ระหว่างการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายเพื่อป้องกันการฟ้องคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ
7. สร้างความตระหนักแก่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมในวงกว้างมากขึ้น เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน คดีผลประโยชน์สาธารณะ การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน และปัญหาที่เกิดจากคดีในลักษณะดังกล่าว
8. ทบทวนการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ให้มีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
9. กำหนดมาตรการและกลไกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน เช่น ให้การสนับสนุนการทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนผ่านการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกการคุ้มครองสิทธิที่ภาครัฐมีอยู่ ช่องทางและวิธีการดำเนินการ และความท้าทายในการปฏิบัติงาน อีกทั้งส่งเสริมให้นักปกป้องสิทธิมนุษยชนมีความปลอดภัยในการทำงานทั้งด้าน Offline และ Online
10. จัดให้มีการถอดบทเรียนเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในทางปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในแนวปฏิบัติและแนวทางในการทำงานคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่

3.3.4 เป้าหมาย และตัวชี้วัดภาพรวมรายด้าน

เป้าหมายที่ 1 ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance : ICPPED)

ตัวชี้วัด : ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ICPPED

เป้าหมายที่ 2 มีการพัฒนามาตรการ/กลไก การคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่เป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัด : จำนวนมาตรการ/กลไก การคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่มีการพัฒนา หรือจัดทำขึ้น เพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

เป้าหมายที่ 3 ทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัด : ร้อยละความรู้ความเข้าใจของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของ
นักปกป้องสิทธิมนุษยชนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3.3.5 แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด

หน้าที่ของภาครัฐ (Duty of State)

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
1	การเข้าเป็นภาคี สนธิสัญญาสิทธิ มนุษยชนระหว่าง ประเทศ และความ ร่วมมือกับกลไกสิทธิ มนุษยชนต่าง ๆ				1.1 ผลักดันการเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาสิทธิ มนุษยชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครอง บุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (ICPPED)*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ)	2566	ประเทศไทยเข้า เป็นภาคี อนุสัญญาระหว่าง ประเทศว่าด้วย การคุ้มครอง บุคคลทุกคนจาก การบังคับให้หาย สาบสูญ (ICPPED)	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และ พัฒนาระบบการ บริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 11,16,17

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-UNGPs ข้อที่ 1,3,5,7
					1.2 ส่งเสริมความร่วมมือกับกลไกสิทธิมนุษยชน แห่งสหประชาชาติและระดับภูมิภาค*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ ต่างประเทศ -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์ -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ)	2566-2570	-มีการแลกเปลี่ยน ความร่วมมือ ระหว่างประเทศ กับหน่วยงานและ องค์กรต่างๆ -มีการเยือนไทย อย่างเป็นทางการ หรือ ในลักษณะ technical visit ของคณะมนตรี สิทธิมนุษยชน แห่ง สหประชาชาติที่ เกี่ยวข้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และ พัฒนาระบบการ บริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 11, 16,17 -UNGPs ข้อที่ 1,3,5,7

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
2	การปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และมาตรการ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง				2.1 พิจารณา จัดทำ ทบทวน ปรับปรุง หรือแก้ไข กฎหมาย มาตรการ กลไก และกระบวนการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน โดยรวม ถึงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่เป็นผู้หญิง และกลุ่ม เปราะบางอื่นๆ เพื่อให้ทำงานได้อย่างปลอดภัยทั้ง ด้าน Offline และ Online โดยสอดคล้องกับ กฎหมายและมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่าง ประเทศ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ) -สำนักงานอัยการ สูงสุด หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์	2566-2570	-มีการพิจารณา/ จัดทำ/ทบทวน/ ปรับปรุง/แก้ไข กฎหมาย มาตรการ กลไก และกระบวนการ ต่าง ๆ เพื่อให้ ความคุ้มครองนัก ปกป้องสิทธิ มนุษยชน	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง - ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และ พัฒนาระบบการ บริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGPs ข้อที่ 1,3,5,7
					2.2 ทบทวน ปรับปรุง พัฒนากฎหมาย และ ดำเนินมาตรการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน	หน่วยงานหลัก	2566-2570	-มีมาตรการเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Strategic Litigation Against Public Participation: SLAPP) *	-สำนักงานอัยการสูงสุด หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) -สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ		การป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 13 - SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGPs ข้อที่ 1,3,5,7
					2.3 ถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนางค์ความรู้ และหารือร่วมกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการต่างประเทศ	2566-2570	-โครงการ/กิจกรรมเพื่อถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง -ยุทธศาสตร์ชาติ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงกลาโหม -สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ		พัฒนาองค์ความรู้ และหารือร่วมกับ นักปกป้องสิทธิ มนุษยชน	ด้านการปรับสมดุล และ พัฒนาระบบการ บริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 11, 16 -UNGPs ข้อที่ 1,3,5,7
3	การสร้างความรู้ความ เข้าใจ				3.1 สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทนัก ปกป้องสิทธิมนุษยชนให้กับทุกภาคส่วน ทั้งใน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน	2566-2570	-โครงการ/ กิจกรรม/สื่อเพื่อ สร้างความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทของนัก	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม -แผนพัฒนาการ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-กระทรวงการต่างประเทศ		ปกป้องสิทธิมนุษยชน -ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม/เรียนรู้จากสื่อ	เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 12 -SDGs เป้าหมายที่ 16, 17 -UNGP ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8
					3.2 เผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการจัดการชุมนุมเพื่อนำมาปรับใช้กับบริบทของไทย โดยเฉพาะแนวทางที่ถูกกำหนดโดยกลไกภายใต้สนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี เช่น ข้อคิดเห็นทั่วไปฉบับที่ 34 และ 37 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ โดยรวมถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเด็ก ผู้เยาว์ และกรณีที่มีความละเอียดอ่อนต่อเพศสภาพ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการต่างประเทศ -สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2566-2570	-โครงการ/กิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการจัดการชุมนุมตามมาตรฐานสิทธิ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-สำนักงานอัยการ สูงสุด		มนุษยชนระหว่าง ประเทศ และตาม พระราชบัญญัติ การชุมนุม สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ -แนวปฏิบัติที่ดี/ คู่มือแนวปฏิบัติที่ ดีเกี่ยวกับ มาตรการส่งเสริม เสรีภาพในการ แสดงความคิด เห็นและการ จัดการชุมนุมตาม พระราชบัญญัติ การชุมนุม สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘	-SDGs เป้าหมายที่ 11, 16,17 -UNGPs ข้อที่ 1,3,5,7, 8,10

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					3.3 สร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนกำหนด มาตรการและกลไกเฝ้าระวังเว็บไซต์ผิดกฎหมาย การนำเข้าข้อมูล และข่าวปลอม (Fake News) รวมถึงดำเนินการกับธุรกิจที่มีการกระทำความผิด ดังกล่าว	หน่วยงานหลัก -กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม -สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ -สำนักงานอัยการ สูงสุด	2566-2570	-โครงการ/ กิจกรรมเพื่อ ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ เว็บไซต์ผิด กฎหมาย และ การนำเข้าข้อมูล และข่าวปลอม -มีมาตรการและ กลไกเฝ้าระวัง เว็บไซต์ผิด กฎหมาย การนำเข้าข้อมูล และข่าวปลอม -มีการดำเนินคดี กับกรณีเว็บไซต์ ผิดกฎหมาย การ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 6,12 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGPs ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								นำเข้าข้อมูล และข่าวปลอม	
					3.4 สร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนกำหนดมาตรการและกลไกเฝ้าระวัง รวมถึงดำเนินการต่อกรณีการใช้สื่อออนไลน์ หรือเทคโนโลยีเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม -สำนักงานตำรวจแห่งชาติ -สำนักงานอัยการสูงสุด	2566-2570	-โครงการ/กิจกรรมเพื่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกรณีการใช้สื่อออนไลน์ หรือเทคโนโลยีเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ -มีมาตรการและกลไกเฝ้าระวังกรณีการใช้สื่อออนไลน์ หรือเทคโนโลยีเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 6,9 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								-มีการดำเนินคดี กับกรณีการใช้สื่อ ออนไลน์ หรือ เทคโนโลยีเพื่อ แสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบ	
					3.5 จัดอบรมเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย รวมถึงเจ้าหน้าที่ คุ้มครองพยาน เพื่อสร้างความเข้าใจและเพิ่มขีด ความสามารถในการนำกฎหมาย ตลอดจน มาตรการ กลไกที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองนัก ปกป้องสิทธิมนุษยชนไปบังคับใช้ได้จริงอย่างมี ประสิทธิภาพ *	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ/กรม สอบสวนคดีพิเศษ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงกลาโหม -สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ -สำนักงานอัยการ สูงสุด	2566-2570	โครงการ/ กิจกรรมเพื่อสร้าง ความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรการ /กลไกคุ้มครองนัก ปกป้องสิทธิ มนุษยชน ให้กับ เจ้าหน้าที่ใน กระบวนการ ยุติธรรม	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และ พัฒนาระบบการ บริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 11, 16,17

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-UNGP's ข้อที่ 1,3,5,7, 8,10
					3.6 จัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพทนายความและจัดทำบัญชีรายชื่อทนายความ/ที่ปรึกษากฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญและเข้าใจการต่อสู้คดีสิทธิมนุษยชน*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)	2566-2570	-โครงการ/กิจกรรม/อบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพทนายความด้านสิทธิมนุษยชน -บัญชีรายชื่อทนายความ/ที่ปรึกษากฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGP's ข้อที่ 1,3,5,7

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					3.7 เผยแพร่องค์ความรู้แก่ชุมชนและนักปกป้องสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของตน การบริการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ จากรัฐ ช่องทางและวิธีการดำเนินการสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กระบวนการประกันตัว การบังคับใช้กฎหมาย ฯลฯ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -สำนักงานอัยการ สูงสุด	2566-2570	- ช่องทางการเผยแพร่องค์ความรู้แก่นักปกป้องสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การบริการของรัฐ และการให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ - ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 8 -SDGs เป้าหมายที่ 11,16 -UNGPs ข้อที่ 1,3,5,7, 8,9,10

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
4	การร้องเรียน ร้องทุกข์ ขอความช่วยเหลือ				บูรณาการการทำงานของกลไกการร้องเรียนร้อง ทุกข์และการให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนให้ กลไกดังกล่าวสามารถดำเนินการได้โดยสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาการ ละเมิดสิทธิมนุษยชนที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนิน ธุรกิจ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดย ทั่วถึง และมีการติดตามแจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับ การพิจารณาเรื่องร้องเรียนแก่ผู้ร้องเรียนโดย สม่ำเสมอ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์ -กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -กระทรวงพาณิชย์ -กระทรวงมหาดไทย -กระทรวงยุติธรรม (กองทุนยุติธรรม/ กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ) -กระทรวง อุตสาหกรรม	2566-2570	-จำนวนข้อ ร้องเรียน ที่ได้รับ การแก้ไข -การประเมิน ความพึงพอใจโดย ผู้ทำการร้องเรียน -มาตรการ ดำเนินการ / ประสานงานใน การให้ความ คุ้มครอง ช่วยเหลือ และ ดูแลผู้ร้อง	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และ พัฒนาระบบการ บริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGPs ข้อที่ 24,25, 26,27,28,29,31

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						(กรมโรงงานอุตสาหกรรม) -สำนักงานตำรวจแห่งชาติ -สำนักงานอัยการสูงสุด			
5	กลไกการไกล่เกลี่ย/การดำเนินคดี				5.1 บูรณาการ ส่งเสริม และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบการไกล่เกลี่ยในทุกระดับชั้นของกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนการพัฒนากลไกการระงับข้อพิพาททางเลือกอื่น ๆ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) -สำนักงานอัยการสูงสุด	2566-2570	- โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการไกล่เกลี่ยและมาตรการระงับข้อพิพาททางเลือก -ช่องทางการประชาสัมพันธ์การไกล่เกลี่ยในทุกระดับชั้นของกระบวนการยุติธรรม	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								-จำนวนมาตรการ/ศูนย์ไกล่เกลี่ยระดับข้อพิพาท -ปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย	-UNGP's ข้อที่ 24,25, 26,27,28,29,31
					5.2 อบรมผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มขีดความสามารถในประเด็นเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และนักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกรณีที่มีความละเอียดอ่อนต่อเพศสภาพ กรณีเด็กและเยาวชน	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)	2566-2570	-โครงการ/กิจกรรมอบรมผู้ไกล่เกลี่ย -จำนวนการผู้ไกล่เกลี่ยที่ผ่านการอบรม	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-UNGPs ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8,10,27,28, 29
					5.3 ให้ความช่วยเหลือนักปกป้องสิทธิมนุษยชนให้ เข้าถึงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย และ กระบวนการยุติธรรม	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กองทุนยุติธรรม/ กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ) -สำนักงานอัยการ สูงสุด	2566-2570	-มีช่องทาง/กลไก/ มาตรการในการ ช่วยเหลือนัก ปกป้องสิทธิ มนุษยชนเพื่อให้ เข้าถึง กระบวนการ ยุติธรรม	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และ พัฒนาระบบการ บริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGPs ข้อที่ 24,25, 26,27,28,29,31

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
6	การเยียวยา				6.1 เยียวยาเหยื่อ/ผู้เสียหายตามกรอบกฎหมาย และพัฒนามาตรการเยียวยาทั้งทางร่างกาย และจิตใจให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยรวมถึงปฎิญาว่าด้วยหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ได้รับความเสียหายจากอาชญากรรมและการใช้อำนาจโดยมิชอบ (UN Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power) ตามความเหมาะสมและเพศภาวะ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กองทุนยุติธรรม/ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ -กระทรวงสาธารณสุข	2566-2570	-มีการปรับปรุงระบบและมาตรการเยียวยาเหยื่อ/ผู้เสียหายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGP's ข้อที่ 24,25, 26,27,28,29,31
					6.2 แก้ไขช่องว่างทางกฎหมายและอุปสรรคในการเข้าถึงกระบวนการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กองทุนยุติธรรม)	2566-2570	-มีการศึกษา/พิจารณา/ ทบทวน/แก้ไข/	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					รวมถึงการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงการเยียวยาและความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม			ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงการเยียวยาและความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม	ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ-แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8,10,27,28, 29

* กิจกรรมนี้เป็นหนึ่งในกิจกรรมจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรกที่ต้องดำเนินการต่อ หรือถูกดัดแปลงปรับเปลี่ยนมาจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรก หลังจากมีการดำเนินการสำเร็จไปแล้ว หรือสำเร็จไปบางส่วนแล้ว

ความรับผิดชอบของภาคธุรกิจ (Corporate Responsibility)

1. การปฏิบัติตามกฎหมาย มาตรการ และหลักการสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

1.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจต้องทบทวนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายขององค์กรตน รวมถึงส่งเสริม ทำความเข้าใจ และสนับสนุนการแก้ไขกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของบริษัทย่อย บริษัทในเครือ รวมทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้เกิดการคุ้มครองและส่งเสริมการทำงานร่วมกันกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และรับรองว่าบุคคลดังกล่าวจะไม่ถูกเลิกจ้าง/ฟ้องคดีโดยไม่เป็นธรรมเพียงเพราะเหตุจากการเรียกร้องสิทธิของตน/สิทธิผู้อื่น/หรือประโยชน์สาธารณะ*

1.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจต้องเผยแพร่กฎหมาย มาตรการ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย และหลักการสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ให้บุคลากรในสังกัด รวมถึงมีช่องทางสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้*

2. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

2.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรศึกษาและมอบหมายให้บุคลากร หรือ หน่วยงาน ในสังกัดที่ชัดเจน ให้มีหน้าที่ในการเผยแพร่ อบรม ประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทการทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ให้กับบุคลากร หน่วยงานในสังกัด รวมทั้งเครือข่ายได้รับทราบ และให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐจัดขึ้นในหัวข้อดังกล่าว*

2.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรจัดให้มีเวทีหารือกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนเพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน

3. การจัดทำมาตรการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

3.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดทำมาตรการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

3.2 รัฐวิสาหกิจและธุรกิจ และภาคประชาสังคม ควรให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และองค์กรระหว่างประเทศ ในกรณีที่มีการติดตามการดำเนินการ/ดำเนินคดีเกี่ยวกับการฟ้องร้องนักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมถึงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพรวมที่เป็นข้อพิพาท รวมถึงการทำงานร่วมกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน*

4. กลไกการร้องเรียน และเยียวยา

4.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรจัดให้มีช่องทางหรือเวทีหารือกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนเพื่อสร้างความเข้าใจและประสานการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงจัดการกับข้อร้องเรียนเพื่อป้องกัน บรรเทา และเยียวยาผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ด้านสิทธิมนุษยชน*

4.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรจัดให้มีช่องทางรับเรื่องราวร้องเรียนและผู้ประสานงานที่ชัดเจน รวมทั้งพิจารณาระงับเหตุข้อพิพาทกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนโดยการเจรจา และหารือร่วมกัน รวมถึงกลไกไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทต่าง ๆ และอาจประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้เข้ามาช่วยไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรหลีกเลี่ยงการฟ้องร้องดำเนินคดีนักปกป้องสิทธิมนุษยชนเพียงเพราะปฏิบัติหน้าที่เรียกร้อง/ปกป้องสิทธิของตน/สิทธิผู้อื่น/หรือประโยชน์สาธารณะ*

- * กิจกรรมนี้เป็นหนึ่งในกิจกรรมจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรกที่ต้องดำเนินการต่อ หรือถูกดัดแปลงปรับเปลี่ยนมาจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรก หลังจากมีการดำเนินการสำเร็จไปแล้ว หรือสำเร็จไปบางส่วนแล้ว

3.4 แผนปฏิบัติการด้านการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ

3.4.1 สถานการณ์ในภาพรวมและข้อท้าทาย

การบังคับใช้แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) ในส่วนที่เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการด้านการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ มีความคืบหน้าโดยภาคส่วนต่าง ๆ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมที่ถูกระบุในแผนปฏิบัติการฯ หลายกิจกรรม มีการผลักดันหลักการและสร้างกลไกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเคารพหลักสิทธิมนุษยชนในบริบทของการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม พบข้อท้าทายหลายประการที่จำเป็นต้องกำหนดแนวทางในทางปฏิบัติต่อไป ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้บางกิจกรรมไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยกิจกรรมเหล่านี้จะต้องถูกขับเคลื่อนต่อไปในแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ทั้งนี้ สามารถสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการและข้อท้าทายได้ดังนี้

กลไกรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนข้ามพรมแดน คณะกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจหลายประการ รวมไปถึงพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาคาเรียนข้อร้องเรียนร้องทุกข์จากการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการซึ่งอาจเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งกรณีการลงทุนในประเทศ และการดำเนินการของนักลงทุนไทยในต่างประเทศ นอกจากนี้ การละเมิดสิทธิมนุษยชนหลายประการที่เกี่ยวข้องกับบริษัทไทยในต่างประเทศยังได้รับการพิจารณาโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยในปี 2563 กสม. ได้มีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเรื่อง “สิทธิชุมชนกรณีประชาชนสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองของบริษัทเอกชน” แก่หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำไปประมวล และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป นอกจากนี้ สำนักงานความร่วมมือเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) ได้เพิ่มช่องทางให้มีการติดต่อร้องเรียนและรับฟังความคิดเห็นโดยกำหนดให้มีหัวข้อ “ร้องเรียนประเด็นสิทธิมนุษยชน” เป็นการเฉพาะสำหรับเสนอแนะหรือร้องเรียนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงานความร่วมมือเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) ได้โดยตรงที่เว็บไซต์ของหน่วยงาน

อย่างไรก็ตาม ความรู้ความเข้าใจของทุกภาคส่วนเกี่ยวกับพันธกรณีของประเทศไทยต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่กระทำโดยบุคคลภายใต้เขตอำนาจตนในพื้นที่ประเทศอื่น ซึ่งผูกพันทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และตุลา

ก ๑ ร

ยังคงมีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากความรู้เกี่ยวกับหลักการพันธกรณีนอกอาณาเขตของรัฐ (Extraterritorial Obligation) ซึ่งกำหนดให้รัฐมีเขตอำนาจเหนือการกระทำใด ๆ ที่รัฐดำเนินการและมีผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนของบุคคลที่อาศัยอยู่นอกดินแดนของรัฐ ยังคงไม่เป็นที่แพร่หลายในประเทศไทย โดยปัญหาเหล่านี้ส่งผล

ต่อการออกกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติต่าง ๆ และทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน นอกอาณาเขตประเทศไทยบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงกลไกการช่วยเหลือและเยียวยาในประเทศไทยได้

นอกจากนี้ มาตรการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนกรณีที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการลงทุน ของไทยในต่างแดน เช่น การร้องเรียนต่อกสม. ยังคงประสบปัญหาทั้งในทางกฎหมายและทางปฏิบัติ เนื่องจาก ไม่มีการกำหนดอำนาจของกสม. ในการพิจารณากรณีเหล่านี้ไว้อย่างชัดเจนภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแม้จะมีความพยายามจาก กสม. ในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นโดยบริษัทข้ามชาติ และมีการออกข้อเสนอแนะโดยกสม. จำนวนมาก แต่การนำข้อเสนอแนะของ กสม. ไปปฏิบัติยังคงเป็นไป อย่างจำกัด อีกทั้งมีความล่าช้า ทั้งนี้ แม้คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจ กับสิทธิมนุษยชนจะมีอำนาจในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนซึ่งเกิดจากธุรกิจในประเทศไทยหรือบริษัทข้ามชาติไทย ในต่างประเทศ แต่คณะอนุกรรมการฯ ยังมีข้อจำกัดในขอบเขตอำนาจดำเนินการสืบสวนสอบสวน รวมทั้ง นำตัวผู้กระทำผิดมารับผิดหรือลงโทษ

อนึ่ง ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาและข้อท้าทายในทางปฏิบัติ และทางกฎหมายในการสร้าง หลักประกันว่าผู้เสียหายจากการกระทำขององค์กรธุรกิจดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการดำเนินธุรกิจ อันมีลักษณะข้ามพรมแดน จะสามารถเข้าถึงความยุติธรรมและการเยียวยาในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ อุปสรรคเกี่ยวกับเขตอำนาจศาล หลักการกฎหมายขัดกันและอายุความที่ไม่เอื้อ ต่อการดำเนินคดีข้ามพรมแดน รวมถึงอุปสรรคจากสถานะทางกฎหมายที่นิติบุคคลมีสภาพบุคคลแยกต่างหาก จากผู้ถือหุ้นทำให้การรับผิดชอบของบริษัทต่อการดำเนินงานของบริษัทในเครือเป็นไปได้โดยจำกัด ประเด็นดังกล่าว จึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากกลไกต่าง ๆ ในปัจจุบัน จะพบว่า กลไกเหล่านี้เน้นไปที่การพิจารณาข้อร้องเรียน หลังจากเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้ว แต่กลับขาดกลไกเชิงรุกในการประกัน ประเมิน และติดตามผลกระทบ ข้ามพรมแดน หรือการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ก่อโดยบริษัทข้ามชาติของไทยในต่างประเทศ หรือโดยบริษัทต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบข้ามพรมแดนมายังประเทศไทย เช่น กลไกการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน (Transboundary EIA) ซึ่งเป็นกลไกที่ประเมินผลกระทบของโครงการที่เป็นไปได้ว่าอาจเกิดต่อสิ่งแวดล้อมก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ แม้ว่าในปี 2561 คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขงเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Mekong River Commission For Sustainable Development) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก จะได้นำเสนอแนวปฏิบัติในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (เอกสารการ ทำงาน) (Guidelines For Transboundary Environmental Impact Assessment In The Lower Mekong Basin) (Working Document) ต่อสาธารณชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ “สนับสนุนระบบการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อมระดับชาติในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการต่าง ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบ

ข้ามพรมแดน” โดยเพิ่มการสื่อสารและการประสานความร่วมมือข้ามพรมแดน อย่างไรก็ตาม แนวปฏิบัตินี้ไม่ได้ส่งผลผูกพันทางกฎหมายต่อรัฐสมาชิกต่าง ๆ แต่อย่างใด

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนของบริษัทจดทะเบียนของไทย ในปี 2563 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) โดยคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ได้ออกประกาศเพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 One Report สำหรับบริษัทจดทะเบียน และแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ (“แบบ filing”) สำหรับบริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน (“บริษัท IPO”) เพื่อยกระดับการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อ 3 ด้านหลัก ได้แก่ สิ่งแวดล้อม (Environment) สังคม (Social) และธรรมาภิบาล (Governance) หรือ ESG ซึ่งครอบคลุมการเปิดเผยข้อมูลการเคารพสิทธิมนุษยชนและการจัดการผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียในห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจ โดยมีผลบังคับใช้ในปี 2565 (รอบปีบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564) ซึ่งในส่วนการเปิดเผยข้อมูล “การขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อความยั่งยืน” ครอบคลุมการเปิดเผยภาพรวมนโยบายและเป้าหมายการจัดการความยั่งยืน การจัดการผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียในห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจ และการจัดการความยั่งยืนในมิติสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ นอกจากการปรับหลักเกณฑ์แล้ว กลต. ยังใช้กลไกที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างวินัยจากผู้ปฏิบัติ (ในที่นี้คือบริษัทจดทะเบียน และบริษัท IPO) ร่วมกับ มาตรการแรงผลักดันจากตลาดจากผู้ลงทุนควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้ กลต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ทำการส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนของไทยให้ครอบคลุมประเด็นการเคารพสิทธิมนุษยชนตามหลักการ UNGPs อีกทั้งทำการประเมินความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนของไทยที่ครอบคลุมการประเมินผลดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งของบริษัทเองและคู่ค้า ตั้งแต่ระดับนโยบาย การนำไปปฏิบัติ การติดตามการปฏิบัติตามนโยบาย และการเปิดเผยข้อมูล

การส่งเสริมการปรับใช้หลักการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน นอกจากการเผยแพร่คู่มือการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) ของหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ แล้ว ยังมีตัวอย่างการนำหลักการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านมาปรับใช้ โดยสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (สพพ.) ภายได้ประกาศว่าด้วยเรื่องนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้โครงการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีการประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 29 มิถุนายน 2564 ซึ่งกำหนดให้มีการศึกษา ทบทวน และประเมินความเสี่ยงของผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านก่อนดำเนินโครงการขนาดใหญ่ หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสาธารณะ รวมถึงกรณีที่มีการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสร้างช่องทางเปิดเผยข้อมูล กลไกหารือกับชุมชนที่ได้รับผลกระทบภายใต้การให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้าน และกำหนดให้มีการศึกษา HRDD สำหรับทุกโครงการที่ สพพ. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในอนาคต รวมถึง สพพ. ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาช่วยเหลือทางการเงินแก่เมียนมาเพื่อสนับสนุนกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง โดยจะนำไปปรับปรุงกฎระเบียบ

และแนวทางการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการศึกษาและวางแผนประเมินความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD) ก่อนการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ด้วยเช่นกัน

ในกระบวนการทบทวนสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยในรอบที่ 3 ภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ในเดือนพฤศจิกายน 2564 ประเทศไทยได้ตอบรับข้อเสนอแนะจากประเทศสมาชิกสหประชาชาติ พร้อมทั้งให้คำมั่นโดยสมัครใจ (Voluntary Pledge) ในการ “พิจารณาเสนอ และสนับสนุนมาตรการเชิงบังคับให้ภาคธุรกิจดำเนินการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD)” ด้วย ซึ่งเป็นการสะท้อนความตั้งใจของรัฐบาลในการผลักดันประเด็นดังกล่าว

การปรับใช้แนวทางต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน หลายหน่วยงานได้นำมาตรฐานต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมการลงทุนและการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนมาปรับใช้เพื่อส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเคารพสิทธิมนุษยชนมากยิ่งขึ้น ดังนี้

Sustainable Banking Guidelines ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกำหนดแนวทางการดำเนินกิจการธนาคารอย่างยั่งยืนในด้านการให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบ (Sustainable Banking Guidelines – Responsible Lending) กับสมาคมธนาคารไทย และสมาคมธนาคารนานาชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 ตามลำดับ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติกระบวนการให้สินเชื่อด้วยความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลมาร่วมพิจารณาในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์สำหรับการให้สินเชื่อ ตลอดจนมีกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดจากการให้สินเชื่อของธนาคาร นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2565 ธปท. ได้เผยแพร่ทิศทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทย เพื่อให้ภาคการเงินและภาคธุรกิจมีแนวทางในการปรับการดำเนินงานให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น สอดคล้องตามเป้าหมายของประเทศไทยที่จะมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน ปี พ.ศ. 2593 (ค.ศ. 2050) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ในปี พ.ศ. 2608 (ค.ศ. 2065) รวมถึงสมาคมธนาคารไทยได้ประกาศเจตนารมณ์ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG Declaration) เพื่อกำหนดทิศทางที่ชัดเจนร่วมกันของอุตสาหกรรมธนาคารในการแก้ปัญหาเชิงรุกด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล สร้างความตระหนักรู้แก่ผู้มีส่วนได้เสียและร่วมกันขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยสู่ความยั่งยืน

Environmental and Social Safeguards Guidelines สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์กรมมหาชน) (สพพ.) ได้กำหนดว่าในขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน (Financial Assistance: FA) สพพ. จะใช้แนวทางป้องกันผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสังคม (Environmental And Social Safeguards Guidelines : ESS) และระบุในเงื่อนไขสัญญาเงินกู้ทุกโครงการของ สพพ. ให้ประเทศเพื่อนบ้านจัดส่งหลักฐานยืนยันการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมก่อนเริ่ม

ดำเนินการก่อสร้าง และมีมาตรการติดตามตรวจสอบ ผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการก่อสร้าง พร้อมทั้งได้กำหนดช่องทางการร้องเรียนเพื่อให้สามารถแจ้งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ ยังได้มีการศึกษาและพิจารณาตามแนวทางด้านสิ่งแวดล้อมของเมียนมา โดยจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Examination : IEE) หรือรายงานการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมแล้วแต่กรณี ภายใต้กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องของเมียนมาโดยให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบ 4 มิติ คือ ทรัพยากรด้านกายภาพ ทรัพยากรด้านชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าชีวิต

State Enterprise Assessment Model สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ได้เริ่มนำระบบ State Enterprise Assessment Model (SE-AM) ซึ่งเป็นระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจมาใช้ตั้งแต่ ปี 2563 โดยระบบดังกล่าวจะทำการประเมินหลายด้าน รวมถึง “ด้านการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร” ซึ่งในการประเมินผลด้านนี้ได้กำหนดให้รัฐวิสาหกิจต้องมีนโยบายการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ และติดตามผลการดำเนินงานด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในกระบวนการ (CSR In Process) ซึ่งต้องคำนึงถึงการเคารพต่อหลักสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ ในการประเมิน “ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และลูกค้า” ยังกำหนดให้รัฐวิสาหกิจจัดทำยุทธศาสตร์ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยให้มีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย

Global Reporting Initiative (GRI) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ทำการส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนจัดทำรายงานความยั่งยืนตามกรอบการรายงานสากลของ Global Reporting Initiative (GRI) โดยการจัดทำรายงานมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด เป้าหมาย พัฒนาการ และผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลแก่ผู้มีส่วนได้เสียรับทราบ โดยใช้วิธีรายงานแยกผลประกอบการ (Financial Performance) กับผลการดำเนินงานทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (Non-Financial Performance) ทั้งนี้ ในปี 2563 มีบริษัทจดทะเบียนไทยร้อยละ 20.14 ที่จัดทำรายงานความยั่งยืนที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลตามแนวทางการรายงานความยั่งยืนของ GRI

การปรับปรุงความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ฉบับมาตรฐาน กระทรวงการต่างประเทศ ได้ปรับปรุงความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (Bilateral Investment Treaty: BIT) ฉบับมาตรฐาน (BIT Model) โดยความตกลงฯ ฉบับมาตรฐาน จะเป็นพื้นฐานในการเจรจา BIT กับประเทศและเขตเศรษฐกิจต่าง ๆ ในอนาคต ความตกลงฯ ฉบับมาตรฐาน มีข้อบทที่เน้นย้ำสิทธิของรัฐในการออกมาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะได้ เช่น มาตรการเพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม สุขภาพสาธารณะ ดุลการชำระเงิน นโยบายเศรษฐกิจมหภาค ฯลฯ ซึ่งจะช่วยเพิ่มพื้นที่เชิงนโยบายให้แก่รัฐในการออกมาตรการดังกล่าว โดยไม่ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลงฯ และรัฐสามารถใช้ข้อบทดังกล่าวในการตอบโต้ในกรณีที่ถูกนักลงทุนต่างชาติฟ้องร้อง นอกจากนี้ ความตกลงฯ ฉบับมาตรฐานยังเพิ่มข้อบทที่สนับสนุนให้นักลงทุน

ที่เข้ามาลงทุนในประเทศของตนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมขององค์กร (Corporate Social Responsibility: CSR) ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

การจัดการอบรมให้ความรู้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย ได้จัดให้มีการอบรม ประชุม และสัมมนา ในหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ การดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนตามหลักการ UNGPs การดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อแนวทาง RBC ของ OECD การนำหลักการ HRDD ไปใช้ในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร การติดตาม จัดทำ และขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ อย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม การพัฒนาธุรกิจให้ก้าวสู่ตลาดต่างประเทศโดยเคารพต่อหลักการสิทธิมนุษยชน และการส่งเสริมการสรรหาแรงงานและการจ้างงานแรงงานข้ามชาติอย่างมีจริยธรรม ฯลฯ ให้แก่ผู้แทนภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ บริษัทจดทะเบียนของไทยทั้งในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI) รวมถึงนักลงทุนไทยในต่างประเทศ อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ยังได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียน และผู้ประกอบการธุรกิจในตลาดทุน ตระหนักถึงการประกอบธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน โดยให้ความสำคัญกับการนำหลักการ UNGPs ไปปรับใช้ตามความเหมาะสมในแต่ละธุรกิจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ยังมีความร่วมมือกับคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำโครงการธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนสำหรับภาคธุรกิจในตลาดทุนไทย เพื่อศึกษาวิจัย และจัดทำคู่มือแนวทาง ตลอดจนจัดอบรม/สัมมนาจัดทำหลักสูตรอบรมด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน สำหรับภาคธุรกิจในตลาดทุนไทย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคธุรกิจ ดำเนินการด้วยความเคารพสิทธิมนุษยชนสอดคล้องกับหลักการ UNGPs และ HRDD ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ หลักสูตรดังกล่าวผ่านความเห็นชอบของที่ประชุมคณะทำงานจัดทำหลักสูตรอบรม “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน สำหรับธุรกิจในตลาดทุนไทย” ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กระทรวงยุติธรรม กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (UNDP Thailand) สมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย เป็นต้น

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ได้จัดกิจกรรมอบรม/ประชุม/สัมมนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ UNGPs แผนปฏิบัติการฯ และการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเคารพ

สิทธิมนุษยชนให้กับรัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจ อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยมีทั้งในรูปแบบกิจกรรมที่จัดขึ้นเอง กิจกรรมที่ร่วมจัดกับหน่วยงานอื่น กิจกรรมที่จัดขึ้นตามที่ได้รับการติดต่อประสานงานจากรัฐวิสาหกิจ และภาคธุรกิจโดยตรง รวมทั้งการได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรเพื่อเผยแพร่ความรู้ในประเด็นดังกล่าว ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศ นอกจากนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ยังได้ผลิตสื่อหลากหลายรูปแบบเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักการ UNGPs และแผนปฏิบัติการฯ รวมทั้งสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบและเคารพสิทธิมนุษยชน โดยในปี 2565 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ร่วมกับสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (Global Compact Network Thailand: GCNT) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (UNDP Thailand) ลงนาม MOU เพื่อจัดตั้งสถาบันธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (Business and Human Rights Academy) ด้วยความมุ่งหวังให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของประเทศ และภูมิภาคเอเชีย

การเพิ่มแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจเคารพสิทธิมนุษยชน กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีความริเริ่มดำเนินโครงการองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Awards) มาตั้งแต่ปี 2562 เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ วิสาหกิจเพื่อสังคม และภาคประชาสังคม ที่มีความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นต้นแบบที่ดีให้กับองค์กรอื่น ๆ นอกจากนี้ ได้จัดทำรายงานการศึกษามาตรการ/กลไก เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจ/รัฐวิสาหกิจเคารพสิทธิมนุษยชน รวมทั้งอยู่ระหว่างร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำมาตรฐานด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและตราสัญลักษณ์ (BHR Label) โดยเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ จะได้เผยแพร่ไปยังภาคธุรกิจต่อไป นอกจากนี้ กระทรวงการคลัง โดยกรมสรรพากร ได้ส่งเสริมมาตรการลดหย่อนภาษีอากรอย่างต่อเนื่องให้กับผู้ประกอบการที่จ้างงานผู้พิการ รวมทั้งกรมบัญชีกลาง ได้กำหนดให้พัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นพัสดุที่ได้รับการส่งเสริมให้จัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวข้างต้น ล้วนเป็นมาตรการที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจดำเนินธุรกิจด้วยความเคารพสิทธิมนุษยชนได้

การดำเนินการของภาคธุรกิจ พบว่า รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจหลายแห่งได้ดำเนินกิจกรรมหลายโครงการเพื่อส่งเสริมการเคารพหลักการสิทธิมนุษยชนในบริบทของการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ ได้แก่ การทบทวนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขององค์กร และออกนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนตามหลักเกณฑ์ที่ยึดถือเป็นกรอบปฏิบัติในระดับสากล เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อตกลงร่วมและสนธิสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อแรงงาน และหลักการ UNGPs รวมทั้งหลายบริษัทได้มีการประเมิน HRDD เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุน ควบรวมกิจการ การดำเนินธุรกิจต่างประเทศ หรือในห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินการของบริษัทผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม การให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน แก่กลุ่มนักลงทุนและผู้ประกอบการระหว่างประเทศยังคงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการ

อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะปัจจุบันซึ่งแนวโน้มกระแสสังคมโลกกำลังมุ่งสู่การกำหนดให้การตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านเป็นมาตรการบังคับ

3.4.2 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน

จากข้อท้าทายข้างต้น พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในบริบทการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้

1. การกำหนดขอบเขตอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเป็นไปอย่างเหมาะสม และเพียงพอต่อการกำกับดูแล รวมถึงสอดคล้องกับกิจกรรมเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์ ตามแผนปฏิบัติการฯ ได้จริง
2. การพิจารณาเครื่องมือที่จะใช้ในการสร้างแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ อย่างเคร่งครัด รวมถึงพิจารณากำหนดมาตรการทั้งในเชิงสมัครใจและภาคบังคับที่จำเป็นต่อการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ให้ลุล่วง
3. การศึกษาและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพันธกรณีนอกอาณาเขตของรัฐ (Extraterritorial Obligation) ทั้งในส่วนของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคธุรกิจ
4. การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในประเด็นสิทธิมนุษยชน ให้กับนักลงทุนไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศ และนักลงทุนต่างประเทศที่มาลงทุนในไทย
5. การพิจารณากำหนดกลไกที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการกำกับ ดูแล และตรวจตราการลงทุนของนักลงทุนไทยในต่างประเทศ

3.4.3 ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น

จากการหารือร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง พบว่า มีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการฯ ที่ยังไม่เสร็จโดยเร่งด่วน โดยเฉพาะหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อยู่ในระดับที่ควบคุมได้สำหรับกิจกรรมที่จำเป็นต้องมีการรวมกลุ่มกันของคนจำนวนมาก
2. เสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับหลักการตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนในการเคารพ ค้ำครอง และเติมเต็มสิทธิมนุษยชนของบุคคลทั้งที่อยู่ในดินแดนที่รัฐมีเขตอำนาจ รวมถึงนอกอาณาเขตประเทศตนตามหลักพันธกรณีนอกอาณาเขตของรัฐ (Extraterritorial Obligation)
3. ส่งเสริมขีดความสามารถของคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน หรือกลไกอื่นที่จะมีหน้าที่พิจารณาข้อร้องเรียนจากการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการทั้งกรณีการลงทุนในประเทศ และการดำเนินการของนักลงทุนไทย

ในต่างประเทศ โดยรวมไปถึงการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรและขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อให้สามารถดำเนินการตรวจสอบข้อร้องเรียน ประสานงาน สนับสนุนการดำเนินคดี และกระบวนการเยียวยาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เป็นกลาง และเป็นอิสระ

4. เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สามารถร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศอื่นในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนข้ามพรมแดน รวมถึงให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศอื่น ๆ ให้สามารถเข้าถึงการเยียวยาทางศาล และการเยียวยาที่ไม่ใช่ทางศาลในประเทศไทย รวมทั้งเข้าถึงการช่วยเหลือและเยียวยาในต่างประเทศได้
5. ทบทวนและสร้างกลไกเชิงรุกในการประกัน ประเมิน และติดตามผลกระทบข้ามพรมแดน หรือการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ก่อโดยบริษัทข้ามชาติของไทยในต่างประเทศ รวมถึงการบังคับใช้กลไกการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนอย่างมีประสิทธิภาพ
6. ประกันการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และการชดเชยเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่ในอาณาเขตพรมแดนประเทศเท่านั้น แต่ครอบคลุมไปถึงชุมชนซึ่งอาศัยอยู่ในบริเวณที่บริษัทหรือรัฐวิสาหกิจไทยดำเนินธุรกิจและได้รับความเสียหายจากการดำเนินธุรกิจดังกล่าว โดยรวมไปถึงการพิจารณา ทบทวน และศึกษาเพื่อนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายไทยและระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงความยุติธรรมของผู้ได้รับผลกระทบ
7. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทางศาล และหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายในประเทศอื่น เพื่อส่งเสริมการแบ่งปันข้อมูลข้ามพรมแดน และความโปร่งใส และเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนถูกปฏิเสธการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

3.4.4 เป้าหมาย และตัวชี้วัดภาพรวมรายด้าน

เป้าหมายที่ 1 ภาคธุรกิจมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ และมาตรการ ของประเทศไทย ประเทศที่จะลงทุน และมาตรฐานสากล ที่ส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบและเคารพสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : ร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ และมาตรการของประเทศไทย ประเทศที่จะลงทุน และมาตรฐานสากลที่ส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบและเคารพสิทธิมนุษยชน ของนักธุรกิจไทย นักธุรกิจไทยที่จะไปลงทุนในต่างประเทศ และนักธุรกิจต่างประเทศที่มาลงทุนในประเทศไทยที่เข้ารับการอบรมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

เป้าหมายที่ 2 ประเทศไทยมีการศึกษา/พิจารณาจัดตั้งกลไก กำกับ ดูแล นักลงทุนไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศ

ตัวชี้วัด: มีการศึกษา/พิจารณาจัดตั้งกลไก กำกับ ดูแล นักลงทุนไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศ

เป้าหมายที่ 3 ประเทศไทยมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และต้นแบบที่ดีในการดำเนิน
ธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อและเคารพสิทธิมนุษยชนกับนานาชาติ

ตัวชี้วัด : จำนวนกิจกรรมที่ประเทศไทยมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และต้นแบบที่ดีในการ
ดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนกับนานาชาติ

3.4.5 แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด

หน้าที่ของภาครัฐ (Duty of State)

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
1	การปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และมาตรการต่าง ๆ				1.1 ศึกษาและจัดทำแนวปฏิบัติและกระบวนการให้ ความเห็นต่อสัญญาในกรณีที่ภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ทำธุรกิจกับบริษัทข้ามชาติ โดยให้ครอบคลุม แนวทางตามหลักการ UNGPs พันธกรณีตาม กฎหมายระหว่างประเทศอื่นๆ รวมถึงสอดคล้องกับ ข้อตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนฉบับ มาตรฐานที่กระทรวงการต่างประเทศได้ทำการ ปรับปรุง*	หน่วยงานหลัก -สำนักงานอัยการ สูงสุด หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการ ต่างประเทศ -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ)	2566-2570	-คู่มือแนวปฏิบัติ และ กระบวนการ ให้ความเห็นต่อ สัญญาในกรณีที่ ภาครัฐและ รัฐวิสาหกิจทำ ธุรกิจกับบริษัท ข้ามชาติ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้าง ความสามารถในการ แข่งขัน -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 8,13

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-SDGs เป้าหมายที่ 8,16 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7,8,9,10
					1.2 ศึกษาแนวทางจัดทำกฎหมาย มาตรการบังคับ ให้ภาคธุรกิจดำเนินกระบวนการตรวจสอบสิทธิ มนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD)*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการ ต่างประเทศ	2566-2570	- ผลการศึกษา แนวทางและ รูปแบบ HRDD ที่ เหมาะสม - ร่างกฎหมาย หรือมาตรการ เกี่ยวกับการ ดำเนินการ HRDD	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้าง ความสามารถในการ แข่งขัน -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การพัฒนาและ เสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากร มนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									การบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 8,16,17 - UNGPs ข้อที่ 1,3, 4,5,7,8,9,10,17,18,19
					1.3 ศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมาย หรือกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และการชดเชยเยียวยาทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครองที่มีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมไปถึงชุมชนซึ่งอาศัยอยู่ในบริเวณที่บริษัทหรือรัฐวิสาหกิจไทยดำเนินธุรกิจ และได้รับความเสียหายจากการดำเนินธุรกิจดังกล่าวทั้งในและต่างประเทศ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการต่างประเทศ -สำนักอัยการสูงสุด	2566-2570	- ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมาย หรือมาตรการประกันการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และการ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								เฝ้าระวังสำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประกอบธุรกิจไทยในต่างประเทศ	ที่ 8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 16, 17 -UNGPs ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8,10
					1.4 ศึกษาแนวทางพัฒนาการประสานความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อรับซื้อร่องเรียน ตรวจสอบ การดำเนินธุรกิจที่มีผลกระทบต่อชุมชนโดยรวมไปถึงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการแบ่งปันข้อมูลข้ามพรมแดนและการเข้าถึงพยานหลักฐานกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรวมถึงการทบทวนความรวดเร็ว ความโปร่งใส และควมมีประสิทธิภาพของกลไกในปัจจุบัน ดำเนินการแก้ไขข้อท้าทายดังกล่าว และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบในวงกว้าง*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการต่างประเทศ	2566-2570	- ผลการศึกษา แนวทาง พัฒนาการ ประสานความ ร่วมมือกับ ต่างประเทศเพื่อ รับซื้อร่องเรียน ตรวจสอบ การ ดำเนินธุรกิจที่มี ผลกระทบต่อ ชุมชนทั้งในและ ต่างประเทศ และ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง ความสามารถในการ แข่งขัน -ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากร มนุษย์ -ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ข้อเสนอแนะแนว ทางแก้ไขปัญหา และข้อท้าทายที่ เกิดขึ้น	-แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 16,17 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7,8,9,10
					1.5 ศึกษา ทบทวน และพิจารณาแนวทางแก้ไข กฎหมาย ระเบียบ นโยบาย เพื่อให้เกิดการคุ้มครอง และประกันการเยียวยาแก่บุคคลในประเทศไทยจาก การละเมิดของบริษัทข้ามชาติผ่านช่องทาง ออนไลน์	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน - กระทรวงการ ต่างประเทศ -สำนักอัยการสูงสุด	2566-2570	- ผลการศึกษา แนวทางแก้ไข กฎหมาย ระเบียบ นโยบาย เพื่อ คุ้มครองและ เยียวยาแก่บุคคล ในประเทศไทย จากการละเมิด ของบริษัทข้าม	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับ สมดุลและพัฒนา ระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 13

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ชาติผ่านช่องทาง ออนไลน์	-SDGs เป้าหมายที่ 9, 16, 17 -UNGPs ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8,10
					1.6 พิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำ แนวทางหรือความตกลงในการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน และมีการเฝ้าระวัง ผลกระทบข้ามพรมแดนทั้งทางด้านสุขภาพ การเกษตร สังคม ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม ผ่านกลไกต่าง ๆ รวมถึงผ่าน กระบวนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพโดยคน ในชุมชน หรือ CHIA*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงกลาโหม -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม - สำนักงาน คณะกรรมการสุขภาพ แห่งชาติ หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการ ต่างประเทศ	2566-2570	-ผลการศึกษา ความเป็นไปได้ใน การจัดทำแนวทาง หรือความตกลงใน การวิเคราะห์ ผลกระทบ สิ่งแวดล้อมข้าม พรมแดน (transboundary EIA) และการ จัดตั้งกลไกเฝ้า ระวังผลกระทบ ข้ามพรมแดน	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิต ที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อม -ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 4,8

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-SDGs เป้าหมายที่ 8, 13,14,15,16 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4, 5,7,8,9,10
2	ความตระหนักรู้ ด้านพันธกรณีของ ประเทศไทยในการ คุ้มครองสิทธิ มนุษยชนข้าม พรมแดน				2.1 จัดฝึกอบรมเพื่อเผยแพร่ความรู้สิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะหลักการ UNGPs และ HRDD ให้กับภาค ธุรกิจ พร้อมทั้งจัดให้มีช่องทางสื่อสารแก่ภาคธุรกิจที่ เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบธุรกิจในตลาดทุนไทย รวมถึง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และธุรกิจ สัญชาติไทยที่จะไปลงทุนในต่างประเทศ *	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ) -ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย -สำนักงาน คณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์ -สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม หน่วยงานสนับสนุน	2566-2570	-โครงการ/ กิจกรรมการจัด ประชุม/อบรม/มี หนังสือเวียนเพื่อ สร้างความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ มนุษยชน โดยเฉพาะ หลักการ UNGPs และ HRDD ให้กับ ภาคธุรกิจ -การประเมิน ความรู้ความเข้าใจ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้าง ความสามารถในการ แข่งขัน - ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -SDGs เป้าหมายที่ 8,16 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7,8 -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-กระทรวงการ ต่างประเทศ -กระทรวงพาณิชย์ -สภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย -สมาคมธนาคารไทย -สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริม การลงทุน -หอการค้าไทยและ สภาหอการค้า แห่งประเทศไทย		ของผู้เข้าร่วม โครงการ/กิจกรรม	ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 7,12
					2.2 ส่งเสริมให้บริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ต่อ ประชาชนและบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับ ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทขนาดใหญ่และห่วงโซ่ อุปทานของบริษัท รวมถึงการจัดจ้างบริการ	หน่วยงานหลัก -สำนักงาน คณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์	2566-2570	มีการจัดอบรม บริษัทที่เสนอขาย หลักทรัพย์ต่อ ประชาชนและ บริษัทที่มี หลักทรัพย์จดทะเบียน	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง ความสามารถในการ แข่งขัน -แผนพัฒนาการ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ภายนอก และการรับเหมาช่วงที่อาจก่อผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน			ทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้มี ความรู้ความเข้าใจ ด้านสิทธิมนุษยชน และความ เชื่อมโยงระหว่าง บริษัทขนาดใหญ่ และห่วงโซ่ อุปทานของบริษัท รวมถึงการจัดจำ งบริการภายนอก และการรับเหมา ช่วงที่อาจก่อ ผลกระทบต่อสิทธิ มนุษยชน	เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 8,12 -SDGs เป้าหมายที่ 9, 16, 17 -UNGPs ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8,10

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					2.3 สร้างความตระหนักรู้ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการธุรกิจสัญชาติไทยที่จะไปลงทุนในต่างประเทศ หรือนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย เพื่อให้เคารพต่อหลักการสิทธิมนุษยชน ตลอดจนปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ต่าง ๆ รวมถึงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของประเทศที่รับการลงทุน (host country) โดยอาจพิจารณาจัดทำคู่มือ (Guideline) การลงทุนในแต่ละประเทศ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงพาณิชย์ -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) -ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย -ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย -สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการต่างประเทศ	2566-2570	-คู่มือสร้างความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชน -คู่มือการลงทุนในแต่ละประเทศ -โครงการ/กิจกรรมฝึกอบรม/ให้ความรู้ผู้ประกอบการธุรกิจที่จะไปลงทุนในต่างประเทศ เพื่อให้เคารพต่อหลักการสิทธิมนุษยชน หรือการเผยแพร่ข้อมูลให้ผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศ	- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 12 -SDGs เป้าหมายที่ 9, 16, 17 -UNGP's ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8,10

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ไทย ให้เคารพต่อ หลักสิทธิ มนุษยชนผ่าน ช่องทางต่าง ๆ	
					2.5 สร้างช่องทางเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ ระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) รวมถึงเขตเศรษฐกิจ พรมแดนทั้งหมด และจัดให้มีกลไกหารือกับชุมชนที่ ได้รับผลกระทบ	หน่วยงานหลัก -สำนักงาน คณะกรรมการ นโยบายเขตพัฒนา พิเศษภาคตะวันออก -สำนักงานความ ร่วมมือพัฒนา เศรษฐกิจกับประเทศ เพื่อนบ้าน (องค์การ มหาชน) -สำนักงานสภา พัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ หน่วยงานสนับสนุน	2566-2570	มีการกำหนด ช่องทางเปิดเผย ข้อมูลเกี่ยวกับ โครงการระเบียง เขตเศรษฐกิจภาค ตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) รวมถึงเขต เศรษฐกิจ พรมแดนทั้งหมด และกลไกหารือ	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง ความสามารถในการ แข่งขัน -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 7,8,13 -SDGs เป้าหมายที่ 9, 16, 17 -UNGPs ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8,10

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-กระทรวงการ ต่างประเทศ		กับชุมชนที่ได้รับ ผลกระทบ	
					2.6 (ใหม่) สร้างความตระหนักรู้ให้กับภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคธุรกิจ เกี่ยวกับความเห็นทั่วไป ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับบริบทกิจกรรม ทางธุรกิจ	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการ ต่างประเทศ	2566-2570	-ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ ความเห็นทั่วไป ของกติการะหว่าง ประเทศว่าด้วย สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม ที่มีการ เผยแพร่	-ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้าง ความสามารถในการ แข่งขัน - ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 7, 12, 13 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 16, 17 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7,8

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
3	การพัฒนากลไกเชิง รุกในการตรวจสอบ แก้ไข ป้องกัน ประเมิน และ ติดตามผลกระทบ ข้ามพรมแดน และ ในต่างประเทศ				3.1 พัฒนามาตรการกลไกการกำกับดูแลนัก ลงทุนไทยที่ไปลงทุนข้ามพรมแดนในต่างประเทศให้ เคารพสิทธิมนุษยชน หลักการ UNGPs และ BCG Model	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการ ต่างประเทศ	2566-2570	มาตรการ/กลไก กำกับดูแลการ ลงทุนข้าม พรมแดน	- ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16, 17 -UNGPs ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8,10
					3.2 ศึกษา ทบทวน และพิจารณาแก้ไข ขอบเขตอำนาจของคณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วย ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน กสม. หรือกลไกอื่นที่ จะมีหน้าที่พิจารณาข้อร้องเรียนจากการดำเนิน ธุรกิจของสถานประกอบการทั้งกรณีการลงทุน	หน่วยงานหลัก - กระทรวงการ ต่างประเทศ -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ)	2566-2570	ผลการศึกษา / ทบทวน/ ปรับปรุง กลไกติดตาม/ ตรวจสอบ/ จัดการ/ ประสานงาน/	-ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					ในประเทศและการดำเนินการของนักลงทุน ไทยในต่างประเทศ เพื่อให้สามารถดำเนินการ ตรวจสอบข้อร้องเรียน ประสานงาน และ สนับสนุนการดำเนินคดีและกระบวนการ เยียวยาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เป็น กลาง และเป็นอิสระ อีกทั้งอำนวยความสะดวก สะดวกในการพุดคุยเจรจาเพื่อให้เกิดการแก้ไข ปัญหา*			ดำเนินการ/ เยียวยากรณีการ ดำเนินธุรกิจของ สถาน ประกอบการทั้ง กรณีการลงทุน ในประเทศและ การดำเนินการ ของนักลงทุน ไทยใน ต่างประเทศ	แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 16 -UNGPs ข้อที่ 24,25,26, 27,28,29, 31
					3.3 มีโครงการ/กิจกรรมในการให้คำปรึกษา แก่บริษัทไทย บริษัทข้ามชาติ รวมถึงนัก ลงทุนไทย และผู้ประกอบการอื่น ๆ ในเรื่อง สิทธิมนุษยชน	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการ ต่างประเทศ	2566-2570	โครงการ/กิจกรรม ในการให้ คำปรึกษาแก่ บริษัทไทย บริษัทข้ามชาติ รวมถึงนักลงทุน ไทย และ	- ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ผู้ประกอบการ อื่น ๆ ในเรื่อง สิทธิมนุษยชน	แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16, 17 -UNGPs ข้อที่ 1, 3,4,5,7,8,10
4	มาตรการป้องกัน และสร้างแรงจูงใจ เพื่อส่งเสริมการ ดำเนินธุรกิจที่ เคารพสิทธิ มนุษยชน				4.1 กำหนดให้รัฐวิสาหกิจมีแนวทางในการป้องกัน และบรรเทาความเสี่ยงผลกระทบจากการละเมิด สิทธิมนุษยชน รวมถึงการดำเนินการในต่างประเทศ ทั้งโดยองค์กรเอง บริษัทย่อย (subsidiary) บริษัทใน เครือ ผู้รับจ้างตามสัญญา หรือกิจการร่วม	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการคลัง (สำนักงาน คณะกรรมการ นโยบายรัฐวิสาหกิจ)	2566-2570	-มีการนำระบบ ประเมินผลการ ดำเนินงาน รัฐวิสาหกิจใหม่ (State Enterprise Assessment Model : SE-AM) มาใช้ประเมินผล การดำเนินงาน ของรัฐวิสาหกิจ จ	- ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 12 -SDGs เป้าหมายที่ 16, 17 -UNGPs ข้อที่ 1, 3,4,5,6,7,8,10

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								-มีการนำหลักการ และแนวทาง กำกับดูแลกิจการ ที่ดีมาใช้บังคับ	
					4.2 จัดทำ พัฒนา ปรับใช้ หรือประชาสัมพันธ์ มาตรการจูงใจในการส่งเสริมให้ภาคธุรกิจดำเนิน ธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อและเคารพสิทธิมนุษยชน *	หน่วยงานหลัก -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ) หน่วยงานสนับสนุน -กระทรวงการคลัง -กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงพาณิชย์ (กรมส่งเสริมการค้า ระหว่างประเทศ) -กระทรวง อุตสาหกรรม	2566-2570	มีการดำเนินการ จัดทำ พัฒนา หรือ ประชาสัมพันธ์ มาตรการต่างๆ เพื่อจูงใจให้ภาค ธุรกิจ/ ผู้ประกอบการ ดำเนินธุรกิจบน พื้นฐานของการ เคารพสิทธิ มนุษยชน	- ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุ ที่ 7,12 -SDGs เป้าหมายที่ 9, 17 -UNGPs ข้อที่ 1, 2,3,4,5,7,8,10

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						-สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม			
5	ความร่วมมือใน ระดับภูมิภาคและ ระหว่างประเทศ				5.1 ศึกษาและพิจารณาความเหมาะสมในการปฏิบัติ ตามแนวปฏิบัติสำหรับบริษัทข้ามชาติขององค์การ เพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD Guidelines for Multinational Enterprises) การมีส่วนร่วมในคณะทำงาน OECD ว่าด้วยการ ดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ (OECD Working Party on Responsible Business Conduct) และ การกำหนดแนวทางจัดตั้งกลไกศูนย์ติดต่อ ประสานงานแห่งชาติ (National Contact Point) ในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย” *	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการ ต่างประเทศ -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ)	2566-2570	รายงานผล การศึกษา รวมถึง แผนที่นำทาง (Roadmap) เกี่ยวกับ การกำหนด แนวทางจัดตั้ง กลไกศูนย์ติดต่อ ประสานงาน แห่งชาติ (National Contact Point)	- ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้าง ความสามารถในการ แข่งขัน - ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 8,16,17

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									-UNGPs ข้อที่ 1,3, 4,5,7,8, 9,10
					5.2 แลกเปลี่ยน เผยแพร่ แนวปฏิบัติที่ดีในการ ขับเคลื่อนประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในระดับ ภูมิภาคและระหว่างประเทศ*	หน่วยงานหลัก -กระทรวง การต่างประเทศ -กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ)	2566-2570	มีกิจกรรม แลกเปลี่ยน/ เผยแพร่แนว ปฏิบัติที่ดีแก่ เจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้องของ ประเทศที่สนใจ	ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้าง ความสามารถในการ แข่งขัน - ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากร มนุษย์ - ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
									แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 16,17 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4, 5,7,8, 9,10
6.	การส่งเสริมการลงทุน				6.1 ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักลงทุนและองค์กรธุรกิจที่ตั้งอยู่ในไทย และนักลงทุนไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศ ดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร (Corporate Social Responsibility: CSR) ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐผู้รับการลงทุน ในการบริหารจัดการและคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ อาจรวมถึงการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข*	หน่วยงานหลัก -กระทรวงการต่างประเทศ -กระทรวงพาณิชย์	2566-2570	-การเจรจาความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน และข้อบทการลงทุนในความตกลงการค้าเสรี ที่มีข้อบทในการให้พื้นที่เชิงนโยบายแก่รัฐในการออกมาตรการเพื่อ	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน -ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 8

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								ประโยชน์สาธารณะ และอาจรวมถึงการมีข้อบทสนับสนุนกิจกรรม CSR ที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน	-SDGs เป้าหมายที่ 8, 16,17 -UNGs ข้อที่ 1,3,4,5,7,8, 9,10
					6.2 กำหนดให้มีการศึกษา ประเมินความเสี่ยง และผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) ก่อนการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ หรือโครงการที่เกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะ รวมถึงกรณีที่มีการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อจัดทำโครงการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่ของรัฐ รวมถึงกรณีที่รัฐมอบหมายหน้าที่ให้ภาคเอกชนดำเนินการจัดทำโครงการดังกล่าวแทน	หน่วยงานหลัก -กระทรวงคมนาคม -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -กระทรวง อุตสาหกรรม -สำนักงานความ ร่วมมือพัฒนา เศรษฐกิจกับประเทศ	2566-2570	-มีหลักเกณฑ์ หรือ แนวปฏิบัติใน การศึกษา ประเมินความ เสี่ยง และ ผลกระทบด้าน สิทธิมนุษยชน อย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence)	- ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGs ข้อที่ 1, 2,3,4,5,7,8,10

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยงกับหลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา (2566-2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
						เพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน)		ก่อนการดำเนินโครงการ	
7	กลไกการป้องกัน				จัดทำมาตรการเพื่อเตรียมรับมือกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจข้ามพรมแดน เช่น มีแผนฝึกซ้อมเพื่อซักซ้อมความเข้าใจกับชาวบ้าน หรือมีการแจ้งเตือนและป้องกันที่มีประสิทธิภาพ เมื่อกิจกรรมทางธุรกิจก่อให้เกิดผลกระทบทางอากาศทางน้ำ หรือการรั่วไหลจากสารเคมี เป็นต้น*	หน่วยงานหลัก -กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม -กระทรวงมหาดไทย -กระทรวง อุตสาหกรรม	2566-2570	-มีมาตรการเพื่อเตรียมรับมือกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจข้ามพรมแดน	-ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ -แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 13 -SDGs เป้าหมายที่ 8, 16,17 -UNGP's ข้อที่ 1,3,4,5,7,8, 9,10
8.	(ใหม่) การเยียวยา				(ใหม่) พัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนข้ามพรมแดน	หน่วยงานหลัก	2566-2570	-จำนวนผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการ	- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและ

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
					รวมถึงผลกระทบ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ใน การดำเนินคดี เยียวยา หรือให้ความช่วยเหลือทาง กฎหมาย	-กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ) -สำนักงานอัยการ สูงสุด		ยุติธรรม ที่ได้รับ การอบรมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ สถานการณ์การ ละเมิดสิทธิ มนุษยชนข้าม พรมแดน รวมถึง ผลกระทบ -ความรู้ความ เข้าใจที่เพิ่มขึ้น เกี่ยวกับ สถานการณ์การ ละเมิดสิทธิ มนุษยชนข้าม พรมแดน รวมถึง ผลกระทบ ของ ผู้ปฏิบัติงานใน	พัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ -แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า ที่ 12, 13 -SDGs เป้าหมายที่ 16 -UNGPs ข้อที่ 1,3,4,5,7,8

หัวข้อที่	ประเด็น	ความเชื่อมโยง กับ หลักการ UNGPs			ข้อเสนอแนะโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบ เวลา (2566- 2570)	ตัวชี้วัด	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ /แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13/ SDGs
		1	2	3					
								กระบวนการ ยุติธรรม	

* กิจกรรมนี้เป็นหนึ่งในกิจกรรมจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรกที่ต้องดำเนินการต่อ หรือถูกดัดแปลงปรับเปลี่ยนมาจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรก หลังจากมีการดำเนินการสำเร็จไปแล้ว หรือสำเร็จไปบางส่วนแล้ว

ความรับผิดชอบต่อภาคธุรกิจ (Corporate Responsibility)

1. การปฏิบัติตามกฎหมาย มาตรฐาน และหลักการสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับการลงทุนระหว่างประเทศ และบริษัทข้ามชาติ

1.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจต้องทบทวนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขององค์กรตน รวมถึงส่งเสริม ทำความเข้าใจ และสนับสนุนการแก้ไขกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของบริษัทย่อย บริษัทในเครือ รวมทั้งห่วงโซ่อุปทาน และปรับปรุงให้สอดคล้องกับกฎหมายในประเทศที่มีการดำเนินกิจกรรม รวมถึงกฎหมาย มาตรฐาน หลักการ UNGPs และหลักการสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน*

1.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรฐาน เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การกำกับดูแลธุรกิจ และการลงทุน ทั้งของประเทศไทย ในกรณีที่ลงทุนในประเทศไทย และของประเทศที่ทำการลงทุน ในกรณีการลงทุนระหว่างประเทศ *

1.3 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และส่งเสริมให้บริษัทย่อย บริษัทในเครือ ห่วงโซ่อุปทานของตน รวมถึงการจัดจ้างบริการ ภายนอกและการรับเหมาช่วง ให้เคารพกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรฐาน เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การกำกับดูแลธุรกิจ และการลงทุน ทั้งของประเทศไทย ในกรณีที่ลงทุนในประเทศไทย และของประเทศที่ทำการลงทุน ในกรณีการลงทุนระหว่างประเทศ *

1.4 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรให้ความร่วมมือกับภาครัฐ องค์กรระหว่างประเทศ และกลไกอิสระอื่น ๆ ในกรณีที่มีการติดตาม และตรวจสอบ การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรฐาน เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การกำกับดูแลธุรกิจ และการลงทุน ทั้งของประเทศไทย ในกรณีที่ลงทุนในประเทศไทย และของประเทศที่ทำการลงทุน ในกรณีการลงทุนระหว่างประเทศ รวมถึงตามหลักการ UNGPs*

2. การส่งเสริมความตระหนักรู้ถึงหลักการ/มาตรฐานระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและการประกอบธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ

2.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับหลักการ/มาตรฐานระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ได้รับรองในทางสากลตามที่ถูกรับรองไว้ภายใต้ UNGPs แนวปฏิบัติสำหรับบริษัทข้ามชาติของ OECD (OECD Guidelines for Multinational Enterprises) ภายใต้ปฏิญญา OECD ว่าด้วยการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ (OECD Declaration on International Investment and Multinational Enterprises) และหลักการประกอบธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ เช่น BCG Model ให้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์กร บริษัทย่อย บริษัทในเครือ รวมทั้งห่วงโซ่อุปทานของตน*

2.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจที่ประกอบการในประเทศไทย และกรณีผู้ประกอบการไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศ ควรจัดทำ การประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลแก่สาธารณชน โดยเฉพาะชุมชน และประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง ทั้งในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส*

2.3 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจ ทั้งในส่วนการลงทุนในประเทศ และการลงทุนระหว่างประเทศ ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการที่ดำเนินอยู่ ทั้งโดยตรงและผ่านตัวแทน ทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะผลกระทบทางด้านสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ แก่สาธารณชน*

3. กลไกการร้องเรียน และเยียวยา

3.1 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจควรมีช่องทาง/กลไกรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดอันเป็นผลจากการประกอบธุรกิจ ที่มีกฎการรักษาความลับ และประสานส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ รวมถึงติดตามความคืบหน้าการดำเนินการได้ (กลไก Operational Grievance Mechanism (OGM))*

3.2 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจที่ประกอบการในประเทศไทย และกรณีผู้ประกอบการไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศ ควรทำการประเมินและกำหนดมาตรการเยียวยาบุคคลและชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลสืบเนื่องจากการประกอบธุรกิจ โดยการเยียวยาต้องเป็นไปตามหลักการสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เป็นธรรม เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และประกันการมีส่วนร่วมของผู้ได้รับผลกระทบ*

3.3 รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจที่ประกอบการในประเทศไทย และกรณีผู้ประกอบการไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศ ควรพิจารณาระงับเหตุข้อพิพาทกับชุมชนโดยการเจรจา และหารือร่วมกับชุมชนที่ได้รับผลกระทบ ทั้งนี้ อาจประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้เข้ามาช่วยไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท*

* กิจกรรมนี้เป็นหนึ่งในกิจกรรมจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรกที่ต้องดำเนินการต่อ หรือถูกดัดแปลงปรับเปลี่ยนมาจากแผนปฏิบัติการฯ ในระยะแรก หลังจากมีการดำเนินการสำเร็จไปแล้ว หรือสำเร็จไปบางส่วนแล้ว

บทที่ 4

กลไกการกำกับ ดูแล ติดตาม รายงาน และประเมินผลแผนปฏิบัติการระดับชาติ ว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการฯ ซึ่งจัดทำขึ้นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 มีกลไกกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ดังนี้

4.1 กลไกการกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามคำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยที่ 2/2563 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563 โดยมีอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธานอนุกรรมการ และมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นอนุกรรมการฯ ทั้งนี้ กลไกคณะกรรมการฯ ดังกล่าว จะเป็นกลไกหลักในการกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร จะเป็นอีกกลไกที่ช่วยกำกับดูแลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ในระดับพื้นที่ด้วย ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ ทั้ง 2 คณะ จะประชุมร่วมกันเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

4.2 การติดตามและรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะได้ติดตามผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ปีละ 1 ครั้ง (ทุกสิ้นปีงบประมาณ) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านทาง 3 ช่องทาง ได้แก่ (1) ผู้ประสานงานหลักประจำหน่วยงาน (Focal Point) (2) การจัดทำหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (3) การรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 ผ่านระบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (<http://nap.rlpd.go.th>) ทั้งนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 เสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ และจะนำไปรวบรวมเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะครึ่งรอบและระยะเต็มรอบเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

4.3 การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะจัดจ้างที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ และมีความเป็นกลางมาดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 โดยแบ่งออกเป็น 2 รอบ ดังนี้ (1) ระยะครึ่งรอบ (ระหว่าง พ.ศ. 2566 – 2568) และ (2) ระยะเต็มรอบ (ระหว่าง พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ โดยกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะได้นำเสนอรายงานการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะครึ่งรอบ และระยะเต็มรอบ ต่อคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และคณะกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ จากนั้น จะนำเสนอคณะรัฐมนตรี พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชนต่อไป

คณะทำงาน

ชื่อเอกสาร แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)

ที่ปรึกษา นายเรืองศักดิ์ สุวารี อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
นายเกิดโชค เกษมวงศ์จิตร รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

คณะทำงาน นางสาวนรีลักษณ์ แพไชยภูมิ ผู้อำนวยการกองสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
นายอานนท์ ยังกุณ นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
นางจิรภรณ์ ศิริพลัง ทูมมาศ นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
นายภูมิใจ แม้นมินทร์ นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
นายเจิมบุญญ์ จิปปิภพ นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
นางสาวลักษณาวลัย อุดมศิลป์ เจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

คณะผู้ทำการศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีทัต ชวิศจินดา หัวหน้าโครงการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรพล เจตโรจนานนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสาวนีย์ แก้วจุลกาญจน์